

14.964

VIII. 8

MES REGÉNYTAR.

NAGY JÁTÉK

Irta

Tábori Róbert.

—o—o—o—
Második kötet.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA BUDAPESTEN.

698.d

Egyetemes Regénytár.

Legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye.

Egy-egy kötet bolti **50 kr.** diszes piros vászon-
ára: **50 kr.** kötésben.

Minden kötet külön is megszerezhető és pedig minden könyvkereskedésben.

Egy-egy évfolyam 18 kötetből áll.

Az «Egyetemes Regénytár» diszes piros és olcsó köte-
teiből eddig 126 kötetet vagyis 7 évfolyamot bocsá-
tottunk ki; a VIII. évfolyamot Ohnet György-nek,
«A vasgyáros» szerzőjének, legujabb rendkívül érdekes regé-
nyével kezdtük meg.

Vállalatunk megjelenési módját s előfizetési feltételeit
alantabb közöljük, ehelyen csak azt jegyezzük meg, hogy az
új évfolyam számára a legkitünőbb magyar és külföldi írók
munkái vannak rendelkezésünkre. — Azt akarjuk, hogy vállalata-
tunk nemcsak irodalmi színvonalon álljon, de hogy annak
valamennyi kötete valódi nyereségére szolgáljon a magyar
regényirodalomnak.

*Jókai, Mikszáth, Beniczky, Bródy S., Herczeg F., Rákosi
Viktor*, tehát a magyar írók legolvasottabbjai részben már irtak,
részben írni fognak regényeket a VIII. évfolyam számára,
éppen így a legjavát válogattuk ki vállalatunkban való köz-
lésre a külföldi regényirodalmakból.

A mi új és érdekes külföldön megjelenik, az előbb vagy
utóbb, de belekerül az *Egyetemes Regénytár*-ba.

A gyűjteményben megjelent összes kötetek jegy-
zékét a következő oldalakon adjuk.

Köteteink ugyanoly időrendben és kiállításban fognak
megjelenni, mint eddig: havonként egy teljes regény 1—2
kötetben, jól olvasható szép tiszta nyomással, finom
papiroson és diszes, piros vászonkötésben.

Egy-egy kötet bolti ára 50 kr.

Minden kötet külön és bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

Előfizetési ár postai bérmentes küldéssel: 20 kötetre 10 frt, 10 kötetre 5 frt. 6 kötetre 3 frt.

SINGER ÉS WOLFNER

könyvkiadóhivatala,

Budapest, Andrásy-ut 10. szám.

Jegyzéke az eddig megjelent köteteknek:

I. ÉVFOLYAM:

- A bánya, Ohnet Györgytől, fordította Fái J. Béla, két kötet.
A lohinali fő, elbeszélés Mikszáth Kálmántól és Egy éjszakára bezárva, vig beszély Welten Oszkár német eredetije után, egy kötetben.
Beatrice házassága, angolból, Hugh Conway-tól (F. J. Fergus), két kötet.
A jubilánsok, regény, írta Tolnai Lajos.
A halott, regény, írta Feuillet Oktáv.
Lise Fleuron, írta Ohnet Gy., fordította Fái J. Béla, két kötet.
A kék fátyol, francia regény, írta Fortuné du Boisgobey, két kötet.
A fülemle, írta Petelei István.
Nem! írta Wilkie Collins. Regény, 2 kötet.
Violanta, regény, írta Eckstein Ernő, ford. Fái J. Béla.
Saját kezébe, regény írta Beniczky-né Bajza Lenke.
Egy csontváz elbeszélése, írta Manuel Gonzales.
Az úri körökben, regény, írta Hamilton Aidé.

II. ÉVFOLYAM.

- A Croix-Mort grófnő, regény és A hattyudal, elbeszélés, írta Ohnet György. 2 kötet.
Élő halott, Hugh Conway regénye. 2 kötet.
Mégölt lelkek, regény, írta Margitay Dezső.
Az özvegy, írta Feuillet Oktáv.
Magduska öröksége, regény, írta Abonyi Lajos. 2 kötet.
Jung Helén, elbesz., írta Lindau Pál, németből fordította és bevezetéssel ellátta Tábóri Róbert.
Sarah grófnő, írta Ohnet Gy., ford. Dr. Sziklav János. 2 kötet.
Balassa Bálint, írta P. Szathmáry Károly.
A marquisné, regény, írta Delpit Albert, ford. Fái J. Béla. 2 kötet.
Első szerelem. — Kip-kop, írta Turgenev Iván.
A fészek regényei, írta Mikszáth Kálmán.
Tábóri posta, regény, írta Carmen Sylva (Dito és Idem), ford. Fái J. Béla. 2 kötet.

III. ÉVFOLYAM.

- Ó az! Regény, írta Beniczky-né Bajza Lenke. 2 kötet.
A hitetlen, regény két kötetben, írta Delpit E.
Almanach 1888. évre, szerkeszti Mikszáth Kálmán. 2 kötet egyben.
Holdenis Meta, írta Cherbuliez, ford. Ambrus Zoltán. 2 kötet.
Lég és föld. — Kitörölt évek. Két elbeszélés, írta Kazár E.
A tábornok úr fia. — A nevelő. írta Groller Bauduin, ford. Kapost B.
Akarat, írta Ohnet György, ford. Tóth Béla. 2 kötet.
A legszebb hercegnő, írta P. Szathmáry Károly. Történeti regény Mária Terézia korából. 2 kötet.
A freskók, írta Ouida.
Blaisot kisasszony, írta Uehard Mario.
Emberek, írta Bródy Sándor. Elbeszélések.
Fehér éjszakák, írta Dosztojevskij Tivadar.

IV. ÉVFOLYAM.

- Az elvált asszony, regény, írta Csiky Gergely. 2 kötet.
 „Ó”, írta Rider Haggard. Angol regény. 2 kötet.
 Almanach 1889-re. 2 köt. egyb. Alom, regény, írta Zola Emil, ford. Fái J. Béla. 2 kötet.
 Szent Mihály, Werner E. regénye (3 kötet.)
- A pénzes molnár, románcza, írta Abonyi Lajos.
 Rameau orvos, regény, írta Ohnet György, ford. Fái J. Béla. 2 kötet.
 A szivárvány, írta Kazár Emil.
 A kís lord, írta Burnett F. H., ford. Kárpáti János.
 Anjuta, írta Letneff P., ford. Sasvári Á. 2 kötet.

V. ÉVFOLYAM.

- A hegység tündére, regény, írta Beniczkykné Bajza L. 2 köt.
 Paulina, regény, írta Hugh Conway. 2 kötet.
 Almanach 1890-re, szerkeszti Mikszáth Kálmán. 2 köt. egyben.
 A szlv küzdelmel, olasz regény, írta Tarchetti H.
 Utolsó szerelem, írta Ohnet György, ford. Tóth Béla. 2 köt.
- Faust orvos, regény, írta Bródy Sándor.
 Fenn és lenn, írta Herczeg F. 2 kötet.
 Az ellélt leánya, írta Daudet. 2 kötet.
 Felejtethetlen szavak. — Megosztott szlv, írta Heyse P.
 A kiaszívét a homlokán hordja, írta Jókai Mór.
 Miss Rovel, regény két kötetben, írta Cherbuliez V. 2 kötet.

VI. ÉVFOLYAM.

- A Pierre lelke, írta Ohnet Gy., regény két kötetben, fordította Fái J. Béla.
 Almanach 1891-re, szerkeszti Mikszáth Kálmán. 15 elbeszélés a legkiválóbb magyar íróktól (Jókai, Mikszáth, Berczik, Ágai, Dóczy.) 2 köt. egyb.
 Curly egy színész története, írta Coleman John, angolból ford. Szigethy né Szalay Erzsike.
 Rang és pénz, írta Beniczkykné Bajza Lenke. 2 köt.
 Művészbecsület, regény, írta Feuillet Octav, francziából fordította Tóth Béla. 2 köt.
 A havasok alján, elbeszélések, írta Gyarmathy Zsigáné. Van benne négy gyönyörű elbeszélés Gyarmathynétól. Érdekes előszó József főhercegtől, s egy másik kedves, humoros előszófele Mikszáth Kálmán-tól.
 A vasgyáros (A hámosos), regény, írta Ohnet György, ford. Fái J. Béla. 2 kötet.
 Isten hozzád szerelem, regény, írta Serao Matild, olaszból fordította Tóth B. 2 kötet.
 Hildein leánya, írta Mudrony Soma. 2 kötet.
 Lázban, regény, írta Lindau Pál, németből fordította Tábori Róbert.
 A hívek, regény, írta Tinséau Leon, francziából fordította Fái J. Béla.

VII. ÉVFOLYAM.

- A gyűlölség adója, írta Ohnet György. Regény 2 kötetben. Fordította Tóth Béla. Ohnetnek ez a tizedik regénye, mely az Egyetemes Regénytárban megjelent. A híres francia írónak e műve, ha lehetséges még érdekfeszítőbb az előbbieknél. Meséje, jellemzése, lélektani rajzai egytől-egyig megkapók. Ara 1 frt.
 Almanach 1892-re, szerkeszti Mikszáth Kálmán. „Igen jól fésült, szép piros ruhás, aranyos czifra könyv. Külső szemrevalóságán kívül belső tartalma is igen elmés és szeretetreméltó!” Hogyne, hiszen az aktív irodalom egész sereg jobb fajta munkása (Jókai, Mikszáth, Beniczkykné, Vadnay, Bródy, Herczeg F., Tóth B., Rákossy V. stb. stb.) egy-egy igen érdekes elbeszélést, rajzot irtak a kötetbe. Ara 1 frt.

EGYETEMES REGÉNYTÁR.

NAGY JÁTÉK

REGÉNY

IRTA

TÁBORI RÓBERT.

MÁSODIK KÖTET.

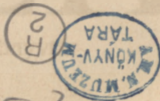
BUDAPEST

KIADJA SINGER ES WOLFNER KÖNYVKERESKEDESE

Andrássy-ut 10.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

2 m. 1. 496. 41

~~24. 526~~

XII.

„Gerélyi Jenő gróf, a híres Afrika-utazó, bucsulátogatásokat tesz. Ismét elindul a sötét földrész belsejébe, folytatni a tudomány érdekében megkezdett kutatásait. A férfiut, a kit varázskörébe vont a tropikus éghajlat bűbája, nem vonzza többé a mi sima és felületes társadalmi életünk. Három heti itthonlét után, mely idő éppen arra volt elég, hogy ügyeit rendbehozza, már ismét hozzáfogott egy ekspedíció szervezéséhez. Több fiatal tudósunk fog ebben résztvenni és ha a fölfedezések és híres utazások terén ismét szerepel a magyar név, mint dicső emlékezetű Magyar László idejében, ez elsősorban azon férfiú érdeme, ki előkelő rangja, születési előnyei és vagyona daczára nem a tétlenség élveiben leli örömét, hanem abban, hogy a kultúra előharczosa lehet; másodsorban pedig a jeles férfiaké, a kik vele szövetszettek.“

Mondanunk sem kell talán, hogy a mit a nyájas olvasó a megelőző sorokban tudomásul vett, az egy valóságos reporteri stilusban fogalmazott

napi ujdonság. Megjelent Cselkó Pál lapjában és szerzője Cseresnyés ur, az említett lapnak ügybuzgó segédszerkesztője.

Cseresnyés ur igenis tisztában van azzal, mi dukál egy valóságos grófnak, a ki nem a kaszinói összejöveteleken brilliroz, hanem egyenesen Matapapuába megy vissza hódítás-utra s neki, t. i. Cseresnyés urnak megígérte, hogy tudósításokat fog küldeni a forró földrész belsejéből. Mily szépen veszi majd ki magát, ha a lap első oldalán, a tárczarovatban, egy vasárnapi számban (mert hétköznapokra nem pazarolnak ilyesmit!) a következő lesz „garmond durch“-betűkkel kinyomva:

UDVARI ESTÉLY MATAPAPUABAN.

(Saját külön tudósítónktól.)

Ehhez képzeljen a nyájas olvasó hat harminczhatsoros hasábot, tele a legérdekesebb és legpikánsabb adatokkal az afrikai udvari életről s a czikknek végére odakanyaritott „kompakt“-betűkkel ezt a mindenki előtt ismeretes nevet: „Gerélyi Jenő gróf.“

— Tudja-e, mit jelent ez? — mondá Cseresnyés ur az ő hüséges emberének, Dömsödi Gáspárnak, — ez annyit jelent, hogy lefüleltük a konkurrens vállalatot, megduplázzuk a nyomtatandó példányok számát s még a londoni „Times“ is minket fog idézni, mikor Gerélyi Jenő gróf utazásáról megemlékszik!

Dömsödi nagyon okos akart lenni és ravasz mosolylyal megjegyezte:

— Hátha még tudná Cseresnyés ur, hogy mi az oka Gerélyi gyors elutazási szándékának?

— Ön talán tudja, — kérde fitymáló hangon az okos segédszerkesztő, a kinek már nagy gyakorlata volt abban, hogyan kell Dömsödinél kiugratni a nyulat a bokorból.

— Tudom hát!

— Halljuk! Biztosra veszem ugyan, hogy valami nagy bolondság jön ki, de már olyan jószívü ember vagyok, hogy meghallgatom, nehogy a visszafojtott pletyka kárt tegyen becses személyében.

A kétkedés, a gúny Cseresnyés szavaiban egészen kihozta a „nagy föltalálót“ sodrából. Hevesen, hogy csak úgy dőlt belőle a szó, replikázott:

— A gyors elutazásnak oka — boldogtalan szerelem.

— Ha! ha! ha! — nevetett Cseresnyés ur, — tudtam, hogy ilyesmi lesz belőle! Hallja, Dömsödi, maga ugyan szereti lóvá tenni az embereket.

— Nincs ilyesmiről szó! — válaszolt haragos méltósággal a kis ember, — de ha egyáltalában semmibe sem veszi szavaimat, máskor inkább hallgatok.

— No, azért semmi harag, Dömsödi ur! — csillapította Cseresnyés, — hisz elismerem jó szándékát. Vallja be ön is, hogy ezuttal rosszul volt értesülve.

— De ha mondom!

— Jól van, jól! . . . Hát a dolog abban marad, hogy Fifi kisasszony mai fölléptéről négy egész sorban fogunk megemlékezni Négy sor! tudja-e mit jelent ez, Dömsödi ur?

— Örök hálára lekötelez, — rebegett meghatva a jeles ifju, a ki e pillanatban megfélekedett minden neheztelésről; — hogy fog Fifi örövendeni! Megyek és elmondom neki.

Cseresnyés ur nevetve nézett a távozó után, aztán elővette a bevezetésben említett hirt és még a következőket írta hozzá:

„Mondják egyébiránt, hogy a nemes grófit nem csupán tudományszomja és ambíciója készíti utazásra, hanem boldogtalan szerelem is, melyet egy fejedelmi vérből való hölgy iránt érez. Nagy tettek rugója volt mindenkor ez a hatalmas érzés, de nemesebb gyümölcsöket alig ha érlelt még valaha.“

— Igy! — mondá a legnagyobb meglepés hangján Cseresnyés ur; — ez a pár sor ötszáz eladott példányt jelent. Kíváncsi vagyok, mivel ellensúlyozzák ezt a konkurrens vállalatnál?

. . . A valóság pedig az volt, hogy Gerélyi csakugyan utra készült. A legnagyobb csendben akart ő távozni abból a városból, a hol már másodszer szenvedett érzelmében hajótörést. Ha tőle függ, éjnek idején eloson, mint a kit bűnös tudata kerget s nem hogy a nyilvánosság organumaival hirdetteti távozását, de még saját magának sem számol be utazása céljaival.

El innen! ez volt egyetlen gondolata és eszméje a Szidóniával folytatott beszélgetés után. Egy hét mult el azóta, de az őrjöngő vágy, beleveszni a semmibe, vagy legalább olyan utakon haladni, a hol ismerős nyomra nem talál, még mindig uralkodott fölötte. Hosszu napokon és éjjeleken át tombolt benne a szenvedély, de ő nem engedte kitörni. Nehogy kombinációkra szolgáltasson alkalmat, melyek esetleg közel is juthatnának a valósághoz, inkább magára vállalta a reklámszomjas utazó szerepét és tudatta a világgal, hogy felfedezői utra megy Afrikába. Olyan ügyesen játszotta el ezt a szerepét, hogy még Cselkó sem sejtette a valóságot, hanem egészen jóhiszeműleg vezérczikkezett a „magyar Stanley“ mellett.

De mikor magára maradt Gerélyi, eltűnt a csinált buzgalom és lelkesedés kifejezése arczáról és mély csüggedés vett rajta erőt. Ahhoz a tudathoz, hogy másodszor csalódott, még hozzájárult a rút játéknak emléke, melynek központja és egyik főszereplője volt ő Tarnay akaratából. Olyan mély gyűlölet vett rajta erőt Ervinnel szemben, hogy már e miatt is tanácsosnak tartotta a távozást. Mert lehetetlennek tartotta az összeütközés elkerülését, ha együtt van ezzel a férfival egy városban, egy társaságban. Már pedig az összeütközést kerülni akarta mindenáron — Szidónia miatt.

Éppen most is azzal volt elfoglalva, hogy lakásán (egyszerű agglégényi otthonában) rendezgesse az utavaló iratokat, mikor inasa névjegyet hozott be.

— „Doroghy Károly“? mit akarhat ez az emker tőlem? Alig láttam egyszer életemben . . . . Bocsásd be! — szólott az inashoz fordulva.

A következő pillanatban belépett Doroghy. A gróf egyetlen lépést tett elébe. Kérdő tekintetet vetett rá és éppen kérdezni is akarta, mi járatban van nála, mikor az imént érkezett megszólalt:

— Ugy látszik, Dömsödi jól volt értesülve. Gróf ur utazni készül?

— Ugy van, — válaszolt kimért hangon Gerélyi, — s mivel még nagyon sok az elintézni valóm . . .

— Rövid leszek, gróf ur, — szakította őt félbe Doroghy, — ámbár, ha nem csalódom, az, a mit én mondani fogok, valószínűleg fölöslegessé is teszi elutazását.

Gerélyi bámuló tekintetet vetett a beszélőre.

— Mit tetszett mondani? — kérdé.

— Azt, hogy nagyon fontos közlendőm van a gróf urral és kérem, hallgasson meg.

— Szóljon! Mit kíván?

— Egy kis figyelmet, semmi egyebet. Néhány héttel ezelőtt — Dömsöditől tudom — ön egy regényt beszélt el az életből, mely nagyon felkeltette érdeklődésemet. E regénynek ön volt a hőse. Ha megengedi, szolgálok én is hozzá való részletekkel.

— Mit tud ön ehhez? — kérdé homlokát összeránczolva Gerélyi.

— Oh, nagyon sokat, többet sem mint ön

gondolna . . . Az életből vett regényeknek rendszeren az a sajátosságuk, hogy kétféleképen íródnak. Az egyik példányt a szerző a publikumnak szánja és ez gondosan ki van csiszolva. A másikat jól őrzi a szerző és még a szereplők sem tudnak róla.

Gerélyit odáig ragadta ellenszenve, melyet kéretlen látogatójával szemben érzett, hogy türelmetlen hangon és csaknem nyersen félbeszakította :

— Ej, hagyjuk ezt a képletes beszédet, ha azt akarja, hogy megértsem!

— Meg fog mindent érteni, gróf ur, — válaszolt higgadtan Doroghy. — Egyelőre csak annyit mondok, hogy az a regénypéldány, mely Szidónia asszony és az ön szerelméről közkezen forog, nem az igazi.

— Mibe avatkozik?! — rivalt rá haragosan Gerélyi, de Doroghy föl sem vette haragját, hanem nyugodtan folytatá :

— Az igazi példány Tarnay Ervinnél van, s ebben különös eltéréseket látok az ismert szöveggel szemben. Ha megengedi, idézek belőle.

— Meddig fogja még türelmemet igénybe venni? Tudja-e, hogy cseppet sem vagyok kíváncsi az ön mondókáira.

— Megjön az is! . . . Az eredeti példány azt mondja, hogy midőn Szidónia asszony nem akart másodszor férjhez menni, még mindig remélve az ön visszatértét, Tarnay Ervin volt az, a ki az ön halálhírét terjesztette.

— Rágalom! — szólott kicsinylő hangon

Gerélyi, a ki Ervin ellen táplált jogos haragja daczára sem akarta ezt a ráfogást szó nélkül hagyni.

— Ő volt az, a ki önt is arra birta, hogy Szidónia asszony erényét és hűségét próbára tegye.

— Ez vakmerő hazugság! — kiáltott haragos meglepetéssel Gerélyi; de Doroghy nem jött ki sodrából, hanem gunyos mosolylyal folytatá:

— Lám, eddig higgadtan gorombáskodott, most pedig már heveskedik; a mi azt jelenti, hogy olyan igazságot mondtam, a melyről önnek is volt tudomása. Helyre fogom azonnal állítani lelki egyensúlyát, tudtára adva olyasmit, a mit eddig nem is sejtett: abban a pillanatban mikor Tarnay Ervin kierőszakolta becsületszavát arra, hogy neje erényét próbára tegye, ő már jól tudta, hogy évek előtt ön és Szidónia asszony jegyesek voltak s hogy ki az a nő, a kit ön szeret.

Ha a villám csapott volna le Gerélyi Jenő előtt, akkor sem lehetne jobban elkábulva, megrémülve és meglepetve, mint e szavak hallatára. Vakitó világosság támadt lelkében sok olyan dologról, melyről eddig sejtelve sem volt és nem értett. De ez a világosság az első pillanatban olyan fájdalmasan hatott, hogy Gerélyi Jenő eltántorodott és csak pillanatok mulva hebeghetett olyan hangon, melybe harag és csodálkozás az öröm egy nemével elegyültek.

— Bizonyítsa be, a mit mondott, vagy . . .

— Semmi fenyegetés, gróf ur! — szakította

félbe Doroghy, nincs ilyesmire szükség közöttünk. Azért jöttem el, hogy mindenről fölvilágosítsam. Önkényt jöttem, nem űzött kényszer, de nem is vagyok hajlandó magamat bármily erőszakos eszköz által befolyásoltatni. Ha tetszik, elmondom a mit tudok; ha nem kívánja többé előadásomat, mondjon csak egy szót és azonnal elmegyek.

Milyen diadalérzet rezgett e látszólagosan egyszerű szavakban! Jól tudta Doroghy, hogy Gerélyi nem fogja őt elbocsátani, sőt talán minden eszközzel utját állná távozásának, mielőtt mindent elmondott. Az oroszlán vért kóstolt és most már ki akarja elégíteni szomját. Az első szó, melyet Doroghy erről a témáról elejtett, már meggyőzte Gerélyit, hogy látogatója bár nem jó szándékból, de mégis hajlandó őt felvilágosítani. Tompa hangon szólott tehát:

— Beszéljen! nyugodtan fogom meghallgatni.

— Tudtam, hogy végre mégis megértjük egymást, gróf ur, — szólott udvarias meghajtással Doroghy, — s azért mindjárt a dolog velején kezdem. A mit elmondtam, az utolsó betűig igaz, s ha érdeklí, azt is elmondhatom, hogy a multra vonatkozó adatokat tőlem tudta meg Tarnay Ervin.

— Öntől?

— Ugy van, tőlem. Ámbár nem szemtől szembe mondtam én neki azokat el. Azon este, mikor ön megérkezett és először jelent meg vendégül Tarnayék házában, én és Dömsödi hosszabb időre magunkra maradtunk és hogy az időt öljük, elbeszélgettünk önről, Szidónia asszonyról és a

multról; Dömsödi elmondta, a mit kevéssel azelőtt öntől hallott, én elregéltem azt, a mit már régen tudtam, s mind a ketten arra a következtetésre jutottunk, hogy sokkal több regény van a világon, semmint az ember föltételezné. Egyszerre csak úgy tetszett nekem, mintha a folyosóba vezető ajtócskában — emlékszik még talán rá? — valaki hallgatózna. Kombináció utján ki is sütöttem, hogy ilyen kíváncsi csakis a háziur lehet. Szembe álltam hát a tükörrel és így okoskodtam: Ha csakugyan ő az a bokorban meglapuló nyul, lesz gondom rá, hogy kiugraszszam. Olyan fordulatot adtam a beszélgetésnek s olyan dolgokat mondogattam Ervin barátunkról, miket még a kulcslyukon keresztül sem szivesen hall magáról az ember. Csakugyan nem tévedtem, Tarnay Ervin volt a leskelődő. Jól láttam arczát, mikor egy pillanatra, a haragtól eltorzulva, feltűnt az ajtónyílást leplező virágállvány növényei közt. Nagyon csunya volt e pillanatban a derék Ervin, egészen megsárgult arcza a visszafojtott epétől.

— Tudja-e, tisztelt uram, — mondá a hideg guny hangján Gerélyi, — hogy a mit ön tett, az...

— Alávalóság? nemde ezt akarta mondani? Nos hát, tanácslom önnek, ne mondja ki, mert megtalálná bánni igazságtalanságát. A mit én tettem, az megtorlás volt. Nem törődöm ugyan senkinek jó vagy rossz véleményével, de mégis elmondom, önnek mit vétett ellenem Tarnay Ervin. Azért teszem, hogy megismerje undok lelketlenségét és

hidegvérü gonoszságát egész valójában. Én is barátja voltam annak az urnak, s velem szemben is áruló szerepet játszott. Elcsábitott egy leányt, a kiről tudta, hogy szeretem és csak azért csábitotta el, mivel tudta, hogy szeretem . . . Az a leány eltemetkezett szégyenével, s mikor rátaláltam, koporsóban feküdt. A boldogtalan leugrott Tarnay házának harmadik emeletéről, mikor megtudta, hogy Tarnay Ervin, a ki őt négy hónappal előbb szökésre csábitotta, s azután felé sem nézett, megnősült. Azt a virágot, melyért én égtem, rajongtam, Tarnay Ervin még arra sem méltatta, hogy letépje. Megelégedett azzal, hogy kimutassa fölényét és azután lábbal tiporja. Ott esküdtem meg a leány koporsójánál, hogy ezért bosszut állok. Nem volnék örült, sőt mi ennél is több: nyomorult gyáva, ha elmulasztanám a fényes alkalmat? Mer ön még aljasnak mondani, mivel eskümet megtartom?

— Nem! De embertelennek és önzőnek. Mit tettem én, mit vétett Szidónia, hogy velünk így játszott?

— Semmit, de mivel beleillettek játékomba, hát fölhasználtam ezt a két figurát is . . . Egyébiránt önnek nincs oka panaszra. Ez a harcz ugy is az ön győzelmével fog végződni; mert férfiak harczában az a győztes, a kinek részén van a nő. S nem tartom olyan naivnak, hogy elhíteném önrel, miszerint Szidónia szereti férjét.

— Kit szeretne, ha nem őt!

— Furcsa kérdés! Önt, Gerélyi Jenő grófot!

Gerélyi epésen felkaczagott.

— No! ezt ugyan jól eltalálta;

— Pedig úgy van, a mint mondom. Ott voltam én is, mikor először találkozott Szidónia asszonygyal. Látó szemeim meggyőződtek arról, hogy e nő még mindig szereti önt.

Gerélyi alig tudott magán uralkodni. Az undor, a megvetés csaknem elfojtották szavát. Alig tudta azt mondani:

— Ha egyéb mondani valója nincs . . .

— Éppenséggel nincs. Tegyen már most, a mit akar: legyen nagylelkű bolond, vagy éljen jogával, nekem már mindegy. Bosszumat kielégítettem és jól tudom, hogy Ervin szívébe olyan tövist szurtam, melyet többé onnan ki nem huz. Ég önnel, gróf ur!

XIII.

Doroghy nem csalatkozott föltevésében, mikor azzal a hittel távozott, hogy Gerélyit szive közepén találta. Magára maradvá, néhány pillanattig mozdulatlanul állott ez, mintha megdermedt volna benne minden érzés, aztán lángfolyamként tört ki belőle a szenvedélyes indulat:

— Mi volt ez? Villámcsapás a felhőtlen égből, vagy pedig fénysugár a sziv éjjelében? . . . Ha igaz, a mit ez az ember beszélt, akkor egy élet kevés arra, hogy megháláljam, a mit értem tett . . . Pedig igaz! Egészen rávall Tarnay Ervinre

a mit róla elmondott. Ő tehát mineent tudott és mégis koczkáztatta ezt a rut játékot, engem is belesodort . . . De hisz akkor nem tartozom őt ezentul is tekintetbe venni! Szabad vagyok érzelmeimben, indulhatok vágyaim után s nem bitorlás, nem rablás többé, ha Szidónia szerelméért versengek, mert csak visszaveszem azt, a mit Tarnay ellopott tőlem.

Kora délelőtt volt még, de Gerélyit ez nem tartóztatta szándéka kivételében. A klubban ilyen szenvedély tombol, az nem kötheti magát társasági szabályokhoz. Ugy, a mint volt — nem is látogatásra öltözve — sietett le az utczára, miközben fenyegetéseket mormogtak ajkai:

— Lássuk csak, Tarnay Ervin, ki az erősebb kettőnk közül ebben a harczban? . . . Nem használ semmi cselszövés, mert nyílt lesz a küzdelem, mint megvetésem és gyűlöletem. Meglátom, nem remegsz-e lelketlen Don Juan, ha harczüzenetemet hallod? Bedöngetem biztonságod kapuit és nem érsz majd rá újabb cselszövény mögé rejtőzni.

A váczi-utczán végig sietett, egyenesen föl Tarnayék lahasába. Az inas megdöbbsent, mikor ezt a magából kikelt embert látta, a ki délelőtti fél-tizenegykor látogatóba jött és azt követelte parancsoló hangon, bocsássák be a ház urnőjéhez. — Gerélyit még jobban dühbe hozta az inas habozása. Nem volt abban a hangulatban, hogy szenvedélyes hangját türtőztesse, s a hebegő szolgára nyersen rárival:

— Nos? lesz-e már?

— Esedezem alásan, gróf ur, — mentegetőzött az inas, — ő méltósága, a bárónő ilyenkor nem fogad.

— Ez nem tartozik önre! Jelentsen be.

A hangos szóváltásra megnyilt az előszobába nyíló ajtó és Szidónia megjelent. Éppen bevégezte öltözékét és az étterembe akart menni, mikor az élénk beszélgetés ide csalta. Elsápadt, mikor Gerélyit megpillantotta, de a következő pillanatban már uralkodott magán. Jelt adott az inasnak távozásra s midőn ez eltűnt, a nélkül, hogy elfogadta volna a korai vendég üdvözetét, röviden és szakgatott hangon megkérdezte:

— Mit akar ön itt?

— Önhöz akartam, — volt az éppen olyan rövid válasz.

— E küszöbön át?

— Az volt szándékomban!

— Nem tudja-e, hogy háromszoros zár tiltja el ettől az ajtótól: A kicsinylés, a semmibevevés és a közöny? Elég erősnek tartja magát, hogy azokat lepattantsa?

Még mindig a benyilóban állott a nő és tekintetében sujtó harag volt. Gerélyi szeliden és busan válaszolt:

— Van egy kulcsom mind a három zárhoz!
Szeretem és imádom önt Szidónia!

Megdöbbenve és elsápadva lépett vissza a nő. Erre nem volt elkészülve. Gerélyi követte őt

és most már a termen belül, de még mindig mint ellenségek álltak egymással szemben, közel az ajtóhoz. Pillanatnyi szünet állott be, végre megszakitotta Szidónia a hallgatást. Mint mikor tüzes vasat a vízbe dobnak, úgy sziszszent a szó ajkain:

— Elfelejtettem a negyediket: gyűlölöm és megvetem.

— A gyűlölet elüzi a közönyt: ismét csak három ellenséggel állok hát szemben.

— Ej uram, ne játszunk szavakkal? — kiáltott a nő. — Kérdem még egyszer, mit akar itt?

— Nem éppen könnyűt, — szólott halk hangon, melyen a fájdalom végigrezgett, Gerélyi, — de még sem olyant, a mi egészen lehetetlen volna. Föl akarok támadni halottaimból, a hova minden igazság ellenére eltemettek. Be akarok hatolni az ön szívének mélyébe és kifürkészni rejtekét, hogy nincs-e még ott valami emléke a multnak?

— Annak a multnak, a melyben ön is jelentett valamit?

— Annak.

— Mondtam már, és csak ismételhetem, hogy az a mult elenyészett. Ráborult sirjára a feledés. S ha ön mint halottrabló fel is töri ezt a sirt, nem talál benne egyebet hamunál.

— De hátha új életet öntenék a porladozóba? Szidónia élesen fölkaczagott.

— Isten ön?! — kérdé gunyosan.

— Csak ember; de olyan, a kinek jogában áll visszavenni azt, a mit tőle elraboltak.

— Nem lehet itt szó rablásról, mikor csak fölverték azt, a mit ön eldobott magától.

— Bizonyosat tud ön erről, Szidónia? —
kérdé közelebb lépve Gerélyi.

— Bizonyosat.

— S nem tartja lehetségesnek, hogy önt is félrevezették, miként engemet?

— Ah, már tudom, mit akar ezzel mondani!
— válaszolt kicsinylő hangon a nő: — az a bizonyos mese, melyről a névtelen levél is szólt!

— Miféle névtelen levél?

Szidónia erősen szeme közé nézett a nyugodt méltósággal előtte álló férfinak. Sajátságos tüne-
mény! Mióta Gerélyi Szidóniának szenvedélyes haragjával találta magát szemben, az ő lelke visszanyerte egyensúlyát és nem engedte magát a haragtól irányítani. Ugy állott ott, mint a ki küzdeni akar jogaiért, és nem szorul rá a szenvedélyre, hogy ékesszólóvá tegye és erőt adott karjainak. Kisugárzott tekintetéből az igazság tudata s ez volt az oka, hogy Szidónia ismét kétkedni kezdett. Majdnem habozva kérdezte:

— S ön csakugyan nem tudná, kitől ered ez a levél?

— Nem addig, míg meg nem mutatja s talán azután sem.

— Mit higyjek önről?

— Azt, a mit magam fogok elmondani. Szigorubb bírálója ön sem lehetne tetteimnek, mint magam vagyok. Sokat vétkeztem ön ellen köny-

nyenhivőség folytán és valaki iránt való barátságból . . . A mi minket egymástól elválasztott, az nem volt az én örökölt családi gőgöm, mint ön hivé, sem pedig az ön hűtlensége, mint én hittem: mások fondorlatainak estünk mi áldozatul. Elmentem világgá, hogy feledést keressek, ön pedig egy irtó-zatos fölfedezés után a magányba temetkezett. Meri állítani, hogy nem reménykedett visszatérésben? De ekkor újabb cselszövés és újabb család elhitette önnel, hogy én meghaltam. Ismét az a gonosz kéz működött közre.

— Kinek a keze? — kérdé Szidónia.

— Majd később! . . . Nagyot fordult az idők kereke, heggedni kezdtek a sebek és elsimultak a multnak arczán a zord barázdák. Engem visszahozott végzetem emberlakta vidékekre és haza jöttem, bár megfosztva reményeimtől, de azzal a megnyugvással, hogy már nem érhet újabb csapás. Tévedtem! Mert újra megragadott az az irgalmatlan kéz.

— Kinek a keze? — kérdé másodszor és ezuttal nyomatékosabb hangon Szidónia.

— Egy jóbarátnak a keze. Tudja-e, mi az a jóbarát? Egy olyan lény, mely eszközül, játékszerűl aljasít le minket, hogy megfizessen iránta való szeretetünkért. Így okoskodott már most, a játék vége felé az én jó barátom: „Ez a Gerélyi kellemetlen ember. Pusztá híreszteléssel nem lehetett agyonütni? próbáljuk hát meg az erősebb eszközt. Öljük meg úgy, hogy maga is resteljen feltámadni,

azaz: tegyük nevetségessé.“ S az én jó barátom komédiát játszott előttem és velem. Nagy művész ő ebben. . . Kezdetben érzékeny hurokat pengetett és úgy mutatta be magát, mint a ki saját hibáinak áldozata. Jól tudta, hogy az embereket úgy lehet legkönnyebben elszédíteni, ha megalázzuk magunkat etőttük. Panaszkodott előttem, hogy már nem lehet boldog, mert elvesztette hitét a nőkben. Ott van előtte a sok példa a saját multjában . . . Én, akár csak némes elődöm a szélmalom-harczban, le akartam rontani az ő kételyeit és harcoltam ellenük rábeszéléssel, logikával és meleg érzéssel. . . Még szép tőle, hogy nem nevetett ki szemtől-szembe, hanem csak a hátam mögött. . . Sőt el is ismerte, hogy sajátképen igazam lehet, vannak még nők a világon, a kik más anyagból alkotvák és megérdemelnék, hogy bizzanak bennök. Itt van mindjárt az ő neje is, hiszi, hogy a kiválasztottak közül való, de az ő beteges és konfundált érzésének már nem elég a pusztá hit: *meggyőződés* kell annak. Nyakamba borult az én jó barátom, az elérzékenyülés és a kétkedés színjátéka után a kétségbeesés komédiájával traktált. „Pajtás! te vagy az egyetlen ember, a ki meggyőzhet! Az Isten küldött segítségemre!“ „Mit tegyek?“ kérde Don Quixotte. „Az Isten áldjon meg, tedd próbára nőm hűségét!“ De meg is ijedt erre Don Quixotte és tiltakozott kézzel-lábbal, hanem már fogva volt. Mert csak most jött a nagy coup. „Ha nem teszed meg, olyan igaz, mint gentleman vagyok, főbe

lövöm magamat.“ Megijedtem erre szörnyen, beadtam a derekamat és késznek nyilatkoztam mindenre csakhogy az ő drága élete csorbulást ne szenvedjen. Három hete, hogy a nagy mester oda állított a szinpadra és eljátszatta velem a tragi-komédiát, melynek szomorú hőse én volnék, szerzője és nevető publikuma pedig ő maga.

Szidónia mintha borzongást érzett volna e keserű öngunynyal elmondott vallomás után. Valami különös sejtelen azt súgta neki, hogy e szavak mögött kegyetlen vád rejlik valaki ellen, de még mindig nem látott tisztán.

— Végig hallgattam önt türelemmel, — mondá kis szünet múlva, — nem tudom, ki az, a kit rágalmaz, de minden érzésem azt sugalja, hogy rágalom volt az, a mit mondott.

— S azt nem sugta meg sejtelve, hogy ki az a jó barát? Nem kíváncsi megtudni a derék komédiásnak nevét?

— A komédiást ismerem! — válaszolt lesujtó nyomatékkal Szidónia, — már másodszor akar elámitani, de nem fog sikerülni.

— Ön téved! Az a komédiás önt is behálózta, épp úgy, mint engemet. Ha tudni akarja nevét . . .

— Ne mondja ki! — kiáltott lángoló haraggal a nő, a ki előtt e pillanatban világos volt minden, — megtiltom önnek, hogy ezt a nevet becsmérő szavak kíséretében kiejtse. Ah! tehát ez volt a dolognak veleje? A férjemet akarja előttem

gyanuba keverni? Jó! kísértse meg! de ne így, hanem szemtől szembe.

Csengetett és a belépő inasnak azt mondta:

— Kéretem férjemet, sziveskedjék néhány szóra ide fáradozni.

Gerélyi bámulva nézte a haragjában még szászorta szebb nőt és csak mikor az inas távozott, kérdé:

— Mit akar tenni asszonyom?

— Szembe állítom önt férjemmel! Meglátom, lesz-e bátorsága előtte is ismételni azt, a mit nekem hazudott.

Kinos szünet állott be. Nem tartott tovább egy percznél, de Gerélyire nagyobb súlylyal nehezedett e rövidke időfoszlány, mint az a hosszú négy év, melyet Afrika vadonaiban töltött. Szidónia hátat fordított neki és látszólag közömbösen tekintett az ablakon keresztül az utcára. De mély lélekzetvételen és keble hullámozásán látni lehetett, hogy a szenvedély vihara nem csendesült el az ő szívében. S nem lehet tudni, mely iránt fog venni újabb kitörésében.

Eszébe jutott Gerélyinek azon rövid perc alatt, hogy már évek előtt is állott így Szidónia előtt és leste ajkairól a szót. Akkor is elhallgatott, de hallgatása a fiatal leány elnémulása volt, a ki sejti, hogy nagyobb becse van boldogságot ígérő szavának, ha nem mondja ki azonnal. Akkor is várta a történendőket, s éppen mikor Szidónia felelni akart kérdésére, közlő léptek hallatszottak. Csak

annyi ideje volt a fiatal leánynak, hogy hirtelen odasugja: „Majd holnap!“ s aztán eltűnt, rózsás pírral arczán, boldogság sugara tekintetében.

Az a „holnap“ sohasem következett be. Nem volt többé alkalma Szidóniát újból megkérdezni s még ma is égő kínnal tele a lelke, ha arra gondol, hogy azt a perczet nem lett volna szabad elrepülni engedni. Az a percz volt a boldogság utolsó sugara s utána éjsötét lett szívében.

— Hivattál? — kérdé e pillanatban Ervin hangja, a ki épp most lépett be és csak nejére gondolva, észre sem vette Gerélyi jelenlétét.

— Hivattalak, — válaszolt Szidónia. — Ez az úr, — kinyujtott keze Gerélyire mutatott, — a kit barátod gyanánt bemutatnál, különös dolgokat regélt nekem. Tudni akarom, mi a való azokban és mi a koholmány.

Aztán Gerélyihez fordulva, parancsoló hangon mondá:

— Ismételje!

Tarnay arczán mély megdöbbenés mutatkozott. Erre a szembesítésre nem volt elkészülve. Egy hét óta teljes biztonságban ringatta magát. A vakmerő játék sikerült, a veszedelmes vetélytárs megfutamodott és ő maga maradt a csatatéren: így hitte eddig. S most egyszerre szemben találja magát vele, még pedig olyan téren, a hol nem használ a fortély.

Ervin összeborzongott. Lángoló harag támadt szívében és legszivesebben engedett volna az állati

ösztönnek, mely arra ingerelte, hogy rohanja meg ezt a férfiut és ölje meg fenevad módjára, mielőtt egyetlen szót szólhatna.

. . . Sokszor megbánta később Tarnay Ervin, hogy nem hallgatott ezen ösztön szavára.

— Ismételje! — hangzott újból Szidónia parancsszava.

— Ha úgy kívánja! — szólott nyugodt hangon Gerélyi, — ám legyen! Azt mondtam Tarnay bárónőnek, hogy férje galád játékot üzött belőlem.

— Jenő! — hangzott fenyegetően és figyelmeztetőleg Ervin szava.

— Azt mondtam neki, hogy Tarnay Ervin nem ismert soha más Istent a saját önzésén kívül. Eszköz neki mindenki és minden.

— Bolond beszéd! — vágott közbe türelmetlenül Tarnay.

— Azt mondtam végre, hogy Tarnay Ervin arra kényszerített, tegyem próbára neje hűségét.

Egyetlen szökéssel ott termett Tarnay Gerélyi előtt. Rákiáltott:

— Ez hát a becsületszavad?

— Becsületszót csakis a becsületnek lehet lekötni. Te már föloldottál e kötelezettség alól . . . Mondom, arra kényszerített, tegyem próbára neje hűségét. Pedig jól tudta, hogy ez a nő egykor jegyesem volt és hogy még mindig szeretem.

Meleg érzésbe olvadt a férfiu hangja ez utolsó szavaknál; de mintha szíven találták volna szavai a másikat, kitörő vadsággal rárivalt:

— Megtiltom neked . . .

— Mit? Talán azt, hogy szerelmet valljak nőknek? Hisz följogosítottál, sőt kényszerítettél, hogy megtegyem.

Lázás figyelemmel nézte a nő a két férfiü vetélkedését. Már derengett lelkében az igazság, de még mindig nem akarta elhinni. Reszkető hangon szólította meg férjét:

— Hallottad, a mit ez az ember mondott?

— Hallottam.

— S nincs szavad, hogy lesujtsad? Nem vágod arczába, hogy rágalmazott, hogy hazudott?

— Meg fog fizetni ezért! — mondá sötét daczczal Tarnay.

— Nem erről van most szó. Az igazat akarom megtudni. Felelj igazán, a mint hited és becsületed követeli: Igaz-e, hogy Gerélyivel ilyen alkura léptél?

Tarnayt bosszantani kezdte neje fakgatása és kicsinylő mozdulattal válaszolt:

— Ej mit! Ostoba tréfa volt az egész!

Mintha arculütés volna, úgy érte a nőt ez a válasz. Megtántorodott, szívéhez kapott és egy pillanatig öntudatlanul bámult maga elé. De csakhamar újból észretéretté az égő fájdalom szívében, a mely tudtára adta, hogy még él, mert szenved. Kerekre nyitott szemekkel bámult maga elé és elkékülő ajkakkal suttozta:

— Tréfa? . . . Tehát igaz . . . Ez is! . . . Ezt nevezik férfunak . . . Igaz! miért is legyen ő jobb

a többinél? . . . Az egyik eladta a gyermekét pénzért, a másik pénzen vásárolt magának nőt . . . Itt van egy, a ki barátságból ráállt arra, hogy cselt vessen egy nő becsületének. S ott, a férfiaság koronája, a férj, a ki nejét koczkára teszi. Ezt nevezik hát férfinak?

Két kezével elfedte arcát és szoborszerű merevségben megállott. A két férfiú visszafojtott lélekzettel leste szavát, megmozdulni egyik sem mert. Végre sóhaj tört elő Szidónia ajkain és föl-eszmélt:

— Mit kesergek, mit panaszkodom? — mondá lassu hangon, — szó már nem, csakis tett segít itt.

Mint az álomjáró, indult az ajtó felé, egyenletes lépésekkel, sem jobbra, sem balra nem tekintve, mintha nem is tudná már, hogy kivüle még valaki van a szobában.

— Hova akarsz menni? — kiáltott fölriadva Tarnay.

A nő bánatos szelidséggel válaszolt:

— El ebből a házból, melyben tovább is megmaradni nincs többé jogom. Itt csupán akkor van helyem, ha nőd vagyok: ez pedig nem vagyok e pillanat óta. Visszatérek újból magányomba, a hol nincs ámitás, csel és hazugság. Elgondolkozom majd ott a nagy rejtély fölött, melynek neve férfiszív.

— Szidónia, az égre kérek, gondold meg! könyörgött Tarnay és kezével neje karját érin-

tette. Ez visszalépett tőle és szilárd hangon válaszolt:

— Meggondoltam és elvégeztem magamban. Elhatározásomat nem ingatja meg semmi földi hatalom. A mi utaink örökre elváltak. Ég veled!

Tovább ment az ajtó felé. Ervin nem merte többé tartóztatni. Mikor Gerélyi előtt elhaladt, ez is megszólalt:

— És én, Szidónia? Mi lesz velem? Nincs hát számomra egyetlen bocsánatadó szava sem?

A nő megállott a küszöbön. A dacz, a szenvedély, a harag és a szerelem kitört belőle. Fölémelt jobbjá férjére mutatott:

— Tudni akarja? Neki meg tudnék bocsátani, mert sohasem szerettem. De önnek — e szavakkal Gerélyihez fordult — soha: mert még, most is szeretem!

Országos Széchényi Könyvtár

XIV.

„Nincs kinosabb ellentét, mint mikor odakünn tavaszi fényben ragyog a világ s benn, leeresztett függönyök mögött, félhomályban nyögjük a betegség fájdalmait. Csak tavaszkor ne legyen beteg az ember! Mikor a földön minden megújul és szeliden, fájdalom nélkül történik az átalakulás, borzasztó lehet az a gondolat, hogy csak a mi lényünkben nem alakulhat át a bánat örömmé és a betegség egészséggé. Bármit mondjanak is a pesszimizmus költői az élet nyomoruságáról, ta-

vaszkor nem szeretnék meghalni. Szép és költői dolog lehet a sirban pihenni, míg fölöttünk a virágok illatoznak, minden kizöldül és a fák suttozásába madárdal vegyül, de még szebb és különösen: még jobb ilyenkor odakünn jó egészségben sétálgatni és vigan végignézni a természet megújulását. Ha már meg kell halnunk, kedves felebarátim, hagyjuk ezt az egészségtelen dolgot késő őszre, vagy még inkább télre.“

Jó Dömsödi Gáspár bölcselkedett így magában, mikor a félhomályban levő szobában lábujjhegyen végigsétált és hol az ágy felé tekintett, melyben valaki feküdt, hol pedig az ablaknak egy kis hasadékán át ki a szabadba. Csak akkorka volt ez a hasadék, hogy Gáspár barátunk éppen kidughatta rajta az orrát, de ez is elegendőnek bizonyult, nagy vágyakat ébreszteni az ő szívében. Költői vágyakat! Szeretett volna kergetőzni, mint gyermekkorában; ugrándozi, mint a fiatal báránycák, a melyeket husz év óta nem látott más alakban, mint szépen megsülve, de azért mégis tudja róluk, hogy hófehérek, kezesek és mindenekfelett mulatságosak. Szeretett volna még sok egyebet tenni, de nem lehetett!

Nem lehetett pedig azért, mert Dömsödi Gáspár az uj és eredeti kezelők, gallérok, nyakraválók stb. föltalálója újabb időben fölfedezett olyasmit, a miről nem hitte volna, hogy komolyan létezik: fölfedezte a saját jó szívet. Ez a bolond sziv pedig arra kényszerítette őt, hogy beálljon

betegápolónak egy olyan embernél, a ki őt ugyan örökké gunyolta és csipkedte, de egyszer, egy önfelédelt pillanatban, olyan hangon, a melyben valami érzés-féle rezgett, azt mondta neki: „Gáspárkám, te vagy az egyetlen ember a világon, a ki iránt még valami olyanfélét érzek, a mit vonzalomnak lehetne mondani.“

És Gáspár e naptól fogva könnyebben tűrte el a gunyolódást, sőt azon vette magát észre, hogy vonzódik ehhez a kiállhatatlan, fanyar és folyton epéskedő Doroghyhoz. Mikor pedig megesett utóbbival az az elég komoly eset, hogy kardpárban két erős vágást kapott fejebubjára, Dömsödi nem sokat tanácskozott a saját énjével — sejtette, hogy okos tanácsot ugy sem kap tőle, — hanem egyenesen beállott Doroghyhoz másod-betegápolónak.

Nagy áldozatába került ez az elhatározás. Mert Fifi, a prózai lelkű Fifi, a helyett, hogy méltányolta volna egyetlen Gáspárjának áldozatkészségét (csakugyan nem volt udvarlói közt még egy Gáspár nevű), elnevezte őt hájfejünek, higvelejünek és kijelentette, hogy Gáspár nélkül is tud ő sétákat tenni a hegyek közé. S nagyon bántotta Gáspárt ez a gondolat, tépelődött is sokat fölötte, vajjon egyedül, vagy társaságban teszi Fifi a sétákat?

Az ágyban fekvő beteg nagyot nyögött és nyugtalan érzéssel tolt le magáról a takarót, mely önsúlylyal nehezedett aszott tagjaira. Dömsödi abban hagyta az elmélkedést, odasietett az ágyhoz és halk hangon kérdezte:

— Akarsz valamit, Károlykám?

— Egy kis vizet — de előbb nyisd ki az ablaktáblát. Olyan sötét van itt, mintha már is sárban hevernék.

— Akkor hát én kísértet volnék! — elméncz-kedett Dömsödi, hogy barátját kissé felvidítsa, — még pedig eléggé jól táplált kísértet.

Az ablaktáblákat félretolta s ellenállhatatlan erővel, diadalmasan, mint egy ifju isten, tört be a tavaszi nap a szobába, minden zeget-zugot egyetlen pillanat alatt betöltve ragyogó fényével. Doroghyt egy perczig elvakította a fény, aztán dühösen rákiáltott Gáspárra:

— Vigye az ördög az ügyetlenségedet! Hogy is lehet így ablakot nyitni?

— Ne izgasd magadat, Károlykám, — csitította őt szeliden a jó fiu, — tudod mit mondott az orvos: legnagyobb nyugalom és türelem egy hétig, aztán előlről kezdhetjük.

— Szamar ez az orvos is, éppen úgy mint . . . a többit lenyelte a beteg.

— Éppen úgy, mint én! — csak mondd ki és ne zsenirozd magadat, ha könnyit a lelkesen.

A beteg ivott a felé nyujtott hűsítő italból. Lehet, hogy ez csillapította vérének hevességét, vagy belátta e pillanatban, hogy mennyi jóság rejlik abban a türelemben, melylyel ez a bamba fiu az ő zsörtölődéseit fogadja, végig simított kezével Dömsödi jobbján és szelid hangon mondá:

— Jó fiu vagy, Gáspár, habár nem átalom

kimondani, hogy ha csak tőled függött volna, még most is nyilakkal lövöldöznének egymásra az emberek.

— A föl nem talált lőpor miatt, ugy-e?

A beteg nem felelt, hanem kibámult az ablakon, egyenesen arra a darabka kék égre, mely a szobába beragyogott. Vértelen vonásai, melyeken a szenvedés meglátszott, egy rövid pillanatra mintha futó mosolytól nyernének szelidebb kifejezést, de csakhamar felülkerekedett a türelmetlen harag.

— Ördög és pokol! — sziszegett, — meddig fog még ez a komédia tartani? Három hete már, hogy itt fekszem, mint egy elgázolt csirke s nem tehetek azalatt semmit, de éppen semmit!

— Hát mit akarsz tenni? — kérde kíváncsian Dömsödi.

— Először is megfizetni Tarnay Ervinnek azért, hogy udvariatlan módon kopogtatott koponyámon.

— De hisz lovagias párbajban tette, s nem illik ilyesmiért boszut állni.

Doroghy gunyosan föl kaczagott.

— Természetes, hogy lovagias uton tette? A mi Ervin barátunk mindenben lovagias. Ha öl, ha rabol, ha gyilkol, azért mégis tökéletes gentleman . . . De ha e pillanatban megkérdeznéd, cserélné-e velem, biztosítalak, szive mélyéből azt mondaná: „Örömet, csak az ne történt volna, a mi megtörtént.“

— Hát mi történt? — kérde bámulva Dömsödi.

— Először is az, hogy Szidónia asszony elutazott.

— Tudom, a Délvidékre, súlyosan beteg nagynénje látogatására.

— Majd mit mondok! Odaadom fejemet egy üres mogyoróért, ha kitalálsz nekem a kalendáriumból olyan nevet, a melyen ezt a sohasem született nagynénét megszólítják. Elment biz' Szidónia asszony, mert kitudta, hogy férje rútul visszaélt bizalmával s elment, hogy soha többé vissza ne térjen. Még a hugát is magával vitte — Cselkó barátunk nagy fájdalomára.

Dömsödi nyitva felejtette száját a nagy bámulásban.

— Igazat beszélsz? Vagy csak bolondítani akarsz?

— Nem, Gáspárkám, — válaszolt csaknem szeretetteljes hangon és szeliden a beteg, — arról a reményről már csak mondj le, hogy én tégedet ezentul bolondítsalak. Neked megmondom az igazat. Az a regény, melyről akkor este szóltam, egyelőre befejezést nyert. Szidónia és Ervin el vannak választva örökre.

Elhallgatott egy pillanatra, aztán büszke mosolylyal folytatta:

— Az én művem!

— De hogyan? miként tetted ezt?

— Majd máskor, Gáspárkám. Elmondom, ha kihevertem ezt a szerzői díjat, melyet a meseszö-

vésért kaptam. Nem olyan könnyű igazi regényt csinálni, mint a költöttet megírni. Ezt a két kardcsapást, melyet Tarnay Ervin aplikált, írói tisztelt-dijnak vehetem. Azért kaptam, mivel Ervin megtudta, hogy bátor voltam egy kis megtorló leczkével szolgálni neki.

— De kitől tudta meg?

— Ez az, a mit egyelőre nem tudok. Mindenről jól vagyok értesülve, csak e pont körül hiányos az értesülésem. Ugy történt a dolog, hogy két nappal Szidónia asszony hirtelen elutazása után, a kaszinóban találkoztam Ervinnel. Nagyon sápadt volt és látszott, hogy nyugalma csak tetetett. Megszólított: „Egy kis baráti szivességre fölkérem.” „Miben lehetek szolgálatodra?” — „Affairem van. Te lennél az egyik tanum, a másik Cselkó.” — Tudtam ugyan ki az ellenfél, de azért mégis kérdeztem: „Kivel kaptál össze?” — „Gerélyivel. Tegnap este a játékteremben. Keményen megsértett. A párbaj pisztolyra megy. Én vagyok a kihívó és a legszigorubb föltételekhez ragaszkodom.” „De hisz Gerélyi tegnap este nem is volt a kaszinóban, kártyát pedig egyáltalában nem vesz kezébe.” — Tarnay gunyos mosollyal nézett rám. „Azért mégis nagy játék folyt köztünk, — mondá, — akárod megtenni, a mire kértelek?” — „Szivesen!” válaszoltam; magamban pedig azt gondoltam: „Csak rám bíz a dolgaidat. Ugy összebogozom ezt az ügyet, hogy nem lesz benne köszönet.” De ugy látszik, olyan va-

laki nélkül csináltam a számadást, a ki jobban be volt avatva az egészbe, mint Tarnay Ervin. Mert mikor a kitüzött órában elmentem hozzá, hogy Cselkóval együtt átvegyem utbaigazításait, Cselkót nem találtam ott, s Ervin kezét sem nyújtott. „Hol van Cselkó? — kértem, bámulva e különös fogadtatáson. „Elment Déryvel, hogy Gerélyi tanuival megállapítsuk a rencontre-t.“ „Mit jelentsen ez?“ kértem hűledezve. — „Azt jelenti, tisztelt uram, hogy az óvatosság tiltja denuncziánsokra bizni ügyünket.“ S ezzel hátat fordított. Az affront olyan világos volt, hogy nem tehettem egyebet, mint még az nap elküldeni tanuimat Tarnayhoz. Előbb Gerélyivel verekedett meg s egyik félnek sem történt baja, aztán velem ment ki egy szál kardra: de ezuttal én fizettem a multságért. Csak azt tudnám, ki világosította föl Tarnayt arról, hogy minő szerepet játszottam én az ő házassági tragédiájában.

— En tudom! — szólott rövid gondolkozás után Dömsödi.

— Ne mondjad! — incselkedett Doroghy; — s magadtól találtad ki?

— Nem egészen. Bizonyos körülmények vezettek rá, a melyeket fölsorolni hosszadalmas és fölösleges volna. De meggyőződése, hogy az, a ki Tarnayt fölvilágosította, nem lehet más, mint Cselkó.

Doroghy meglepetve tekintett Dömsödire.

— Nini! Erre nem is gondoltam. Biz' Isten,

igazad lehet. Cselkótól kitelik ilyesmi! Van annyi esze és számitja, hogy átlásson a szitán. Valószínűleg ő intézte úgy a dolgot, hogy a párbaj Ervin és Gerélyi közt nem történt olyan szigorú föltételek mellett, mint eleinte tervezve volt . . . Hogy én nem gondoltam erre!

Aztán fenyegető mozdulatot téve jobb kezével, magába mormogott:

— Várj, skribler megfizetsz te még ezért!

Rövid szünet következett. Dömsödi figyelmesen nézte barátjának arczvonásait, a melyekben a váltakozó érzelmek élénken visszatükröztek, aztán így szólott:

— Ne vedd rossz néven, a mit mondok, kedves barátom. Nem vagyok olyan okos, mint te, s talán nem is jutott ki nekem bőven ész dolgában, de azt az egyet tudom, hogy a mit te most tenni szándékozol, se nem helyes, se nem üdvös.

— Honnan tudod egyáltalában, hogy én valamit tenni akarok?

— Megfigyeltelek, mióta beteg vagy. Lázáldmaidban sok olyasmit hallottam, a mit nem fogok ugyan senkinek sem elmondani, de a mi kiegészítette előttem jellemedet. Te nagyon szerencsétlen vagy, Doroghy barátom. Nem tudod feledni a multat s nem tudsz megbocsátani azért, a mit ellened vétettek. Bosszut is álltál már mind a ketőért. Hát nem elég az, a mit elértél! Minek folytatni e kegyetlen munkát, melynek utóvégre ma-

gad is áldozata lész? Hát nem gondoltad meg, hogy ártatlanok is szenvednek miattad?

— Gáspár fiam, szépen kérlek, ne prédikálj!
— vágott közbe Doroghy. — Elismerem, hogy okosabb vagy, mint gondoltam, de ehhez még sem értesz.

— Hogyne értenék, csak azt nem tudom föl-fogni . . .

— Hogy miért nem elégszik meg az én gyűlöletem az elért eredménnyel? Hogy miért nem hagyom Tarnay Ervint sorsára? Mert gyűlölöm ezt az embert, mint a poklot. Már nem csupán azért, hogy elcsábította azt a leányt, a kit szerettem, de mert mindig szerencséje volt. Hát azt hiszed talán, hogy le van már győzve? Csak tudja meg egyszer, hová menekült neje: nem adok neki huszonnégy órát, ott van mellette s a milyen nagy e férfinak a varázsa nőekkel szemben, ki is békiti, ujra magába bolondítja. Már pedig ez az, a mit én sehogysem akarok. Mert ha sebet is ütnék a te nemes és szerető sziveden, megvallom neked Gáspárkám, hogy mi ketten titokban vetélytársak vagyunk. Én is belebolondultam Szidónia asszonyba. S az volna az isteni revanche, ha e nőt egyszer magaménak nevezhetném. Odaadnám érte földi boldogságomat, mennyei üdvömet, vagyonomat, nevemet, szóval mindazt, a miből ez a nyomorúságos valami, a mit Doroghy Károlynak neveznek, alkotva és összetákolva vagyon!

— Hány éve, hogy mi ismerjük egymást? —

kérdé Dömsödi, a ki bámutva hallgatta barátjának e lázas kitörését.

— Lehet már vagy tiz.

— Ugy-e, egyetlen egyszer sem mondtam neked ezen idő alatt, hogy bolondot beszélsz? Engedd meg, hogy ma pótoljam ezt a mulasztást. Te magad mondtad, hogy azt a nőt nem lehet elcsábítani. Én még többet mondok neked: Olyan nők, mint Szidónia, csak egyszer szeretnek. Az ő szerelmét Gerélyinek nevezik. Nem szerette Tarnayt sem, mikor feleségül ment hozzá, s a te játékod azért volt olyan könnyen megnyerhető, mert, mint magad mondád, hatalmas partnered akadt Gerélyiben. De próbáld csak egyszer a saját rizikódra játszani, biztosítalak, hogy erősen felsülsz vele.

— Ugyan, mond csak Gáspárkám, honnan veszed ezt a sok bölcsességet? — kérdé mosolyogva Doroghy.

— A tapasztalat a tanítóm. Látom a bölcs embereket megbolondulni, nem csuda tehát, ha bolond létemre megjön az eszem. Maholnap eljöhetnek valamennyien: te, Tarnay, Gerélyi s a többiek, hogy tőlem egy kis józan észet kölcsön kérjetek!

A jó fiu nagy grandezzával becsengette az ápolónőt és végignézte, a mint ez újabb jegesbogatást rakott a beteg fejsebére. Mikor ez is rendben volt és az ápolónő ismét eltávozott, Gáspár úr órájára nézett.

— Tizenegy óra, — mondá, — megyek kissé a szabad levegőre, kiszellőztetni magamat.

— És Fifi után nézni, úgy-e?

— Azt is. Lásd a bölcsesség útjára térve, magammal vittem még egy jókora adag balgaságot. Ennek a neve Fifi. Nem adom oda a tetekért. Mert ha Fifi meg is vezzál néha, odáig nem vitte még soha, hogy valami jóbarátom fejét meglékeltem volna az ő kedvéért. A viszontlátásra Károlykám!

Doroghy különös arczkijezéssel nézett a távozó után, aztán fölillant agyában a kérdés:

— Vajjon ő az együgyü, vagy pedig én vagyok a bolond?

XV.

A hódító tavaszi nap, miután betekintett a városba és boldogságot, meglelégedést árasztott egynémely emberi szivbe — mert van ám olyan sziv is, a melyből a világ összes fénye nem üzheti ki a homályt — folytatta utját és elérkezett olyan vidékekre, a hol már készen találta a mezőt és az erdőt ünnepélyes fogadtatására. A mint megjelent a várva-várt vendég, nyájas tekintetétől, kegyosztó mosolyától mindenütt új élet támadt. S a mellett roppant gyorsasággal utazott. Félnap elég volt neki, hogy egy országnak hódolatát fogadja, egy hét, hogy egy világrészt meghódítson magának.

Mivel mi nem utazhatunk versenyt olyan nagy urakkal, álljunk meg pihenőt tartani ennél a

kis ligetnél, melytől kétfelé vezet a faszor: az egyik az országut felé, a másik az uri lakhoz amott a község szélén. Mintha már jártunk volna valamikor errefelé. Ez az a bizonyos faszor, melyet ősz holdfény mellett akkor éjjel láttunk, mikor Tarnay Ervin lázbetegesen roskadt össze az uri lak bejárójánál.

Most, nappali világítás mellett, még százszorta szebb a táj, beragyogja a Délvidéknek egész búbája. A nagy faszor éppen a kastély erkélyére nyílik és oda árasztja nyíló bimbóinak minden üde illatját. Az ablakok nyitva állnak és a fiatal galambsereg, melynek emeletes fehér házacska ide tekint az udvarvégről, él is a jó alkalommal, kiberepülve a szobákba, hol mindig akad valami csempészni való.

Talán azért is mennek oda, hogy megvigasztalják azt a magános nőt, a ki az ablak párkányára támaszkodva, gondolataiba elmélyedve ül. A szép arcz telve borongó fájdalommal. De a bánat nem vésett redőt homlokába és nem képes arczát megfosztani szépségétől. Még inkább átszellemítette.

Nem veszi észre, hogy az ajtó kinyílik és egy fiatal leány lép be. Életerős, délczeg és mosolygó, mint maga az életkedv. Egy pillanatig megáll, tekintete részvétellel csüng a nő arczán, aztán odamegy és gyöngéden homlokra csókolja.

A nő fölrezzent, a bánat kifejezése eltűnt arczáról és mély érzéssel ölelte magához a fiatal leányt.

— Már megint el vagy mélyedve? — szó-
lott duzzogó hangon Emmy, — tudod-e, hogy
ilyenkor félek tőled, Szidónia?

— Miért, te kis bohó? — mondá ez, hal-
vány mosolyt erőltetve arczára.

— Mert azt a benyomást teszed rám, mintha
messze járna tőlem lelked és arczod kifejezése el-
árulja, hogy a mit a távolban lát a lélek, nem de-
riti öröme a szívet.

Szidónia mélyen fölsóhajtott, aztán halk,
kissé elfátyolozott hangon, melyben könnyek har-
matját lehetett sejteni, válaszolt:

— Öröm? Mondják, ez volna az a vendég-
látogató, a ki folyton bejelenti jöttét, de soha sem
érkezik meg. Mi több: nálam még be sem jelen-
tetle magát.

— De mikor magad üzöd el! — válaszolt
szemrehányó hangon Emmy, — mikor úgy foga-
dod, hogy nem mer közeledbe jönni. Kis pillangó
az öröm, a mely szívesen röpköd napsugaras vi-
rányokon, de elkerüli a magas falakkal kerített
homályos kerteket.

— Igazad van, édes kicsikém! — sóhajtott
Szidónia, — de hát nem én vagyok az oka, hogy
falakkal kerített homályos kert az én szívem, mely-
ben virágok nem, hanem csakis tövisek teremnek.
A sors volt a kertésze és ez nem ápolja gyöngéd
kézzel a rábizott talajt: záporral csapkodja, für-
geteggel szánt rajta végig.

Emmyt megrendítette a bús és erőtlen pa-

nasz, melyet nővére ajkiról hallott, a kit eddig olyan szilárdnak ismert. De lerázta magáról ezt az érzést, az ablakon álló virágcserepéhez ment és egy pillanatig ennek illatos zöldje közé temette üde arcját. Aztán mintegy eszmétől megkapatva, megfogta Szidónia kezét és kivezette az erkélyre.

— Látod a kis méhecskét a nyiló bimbó fölött röpködve? — mondá lágyan csengő hangon: — tanuja voltam tegnap, mikor a zivatar kimosta a fal mélyedéséből, a hol oltalmat keresett. Vitte a sebes ár a tó felé. Nem küzdött ellene, hanem kémselve körültekintett, míg utjába akadt egy szalmaszál. Erre kapaszkodott és vígan hajókázott a tó fölszínén, míg elmúlt a vihar és szárnyai visszanyerték röperejüket. Ma már ismét vígan csókolja ki a mézet a nyiló bimbókból.

— Értelek, kicsikém, — válaszolt bánatos hangon Szidónia, — s nem is tagadom meg az elismerést bölcsességedtől. Csupán azt az egyet elfelejted, hogy a méhecske szárnyait megbénította ugyan, de ki nem tépte a vihar. Ellenben az én lelkem szárnyaszegetten hullott alá a bánat árába s ha partra jut is, de repülni soha sem fog többé.

— Ki tudja? — mondá biztató hangon Emmy, — abból, hogy olyan erősen sujtott a saját érzésed, kitünik ereje és életképessége. Már pedig az erős érzés mindig meggyógyítja a maga sebeit és nem szorul idegen segélyre.

Szidónia bámulva hallgatta ezt a bölcsességet

gyermekajkokról s meg nem állotta, hogy ne kérdezze :

— Mondd csak, honnan veszed e különös eszméket?

— A saját szivemből, mely szeretettel van telve, — válaszolt ifju hévvel és lelkesedéssel a fiatal leány. — Ez a sziv pedig azt mondja nekem, hogy nem lehetsz te boldogtalan, míg én szeretlek.

Szidónia magához ölelte hugát és homlokon csókolva őt, hálásan rebegé :

— Kedves, jó gyermek!

— Gyermek? már nem vagyok egészen gyermek! Sőt azt mondják, hogy beválok nagy leánynak is. Ugy-e, hogy az vagyok, jó nénikém?

Annyi pajkossággal, szeretetreméltósággal esengett e tréfás elismerésért, hogy Szidónia nem állhatta meg mosoly és nevetés nélkül.

— A' vagy! az! — szólott csaknem egészen fölvidulva.

Nem vették észre, hogy már nincsenek ketten. Az erkélyre vezető ajtóban megjelent egy jó ismerős alak, porosan az uttól, de mosolyogva a boldogságtól, a mint ezt a jelenetet végignézte. Most visszalépett, megkopogtatta az ajtót és csak a fejét dugva ki az erkélyre, ünnepélyes hangon kérdé :

— Szabad-e egy kóbor lovagnak betérni ebbe az elbűvölt várba?

Az erkélyen álló két nő hirtelen megfordult

e megszólításra, és az örömteljes meglepetés hangján fölkiáltott:

— Cselkó!

— Pál!

Emmy — ő volt az, a ki keresztnevéen szólította az imént érkezett vendéget. — nagyon elpirult és szemlesütve megállott. Szidónia örömmel nézte hugának zavarában nekipirult arczát s így Cselkó másodszor is ismételhette kérdését:

— Szabad-e egy kóbor lovagnak betérni ebbe az elbűvölt várba?

— Ha jó hirt hoz: igen! — válaszolt pajkosan Emmy.

— S a jó hirhozásnak mi lesz a jutalma? — kérdé közelebb jöve Cselkó.

— Milyen önző! szörnyüködött Emmy, — a régi troubadourok megelégedtek azzal a jutalommal, melyet öntudatuk nyujtott.

— Az régen volt, Emmyke. Ma már a kóbor lovagokon is erőt vett a század reális szelleme. Nem adják most alább . . .

— Egy jó vacsorán? — vágott közbe nevetve Emmy, — ígérem, hogy ez is meglesz.

— Jutalomnak ez is jutalom, ámbár megvallom, többet reméltem.

— Remélni szabad, de . . .

— Igazán, Emmyke, szabad remélnem?

Esdő tekintetet vetett a szótlanul álló Szidóniára, a ki derülő szivvel nézte a fiatal pár boldogságát. Valószínűleg megértette a kérelmet, mely

Cselkó tekintetéből hozzá volt intézve, mert mosolygott és biztató fejmozdulattal buzdította Cselkót. Ez nem hagyta magának kétszer mondani, magához vonta a nem is nagyon vonakodó Emmyt és egészséges csókot nyomott ajkaira.

A meglepetés okozta talán, hogy Emmyke előbb viszonzta a csókot és csak azután futott, biborpiros arczát nővére keblén elrejtteni. De még innen is kereste pajkos tekintete a kedves vendéget és csipkedve így szólt:

— Veszedelmes ember ön, Cselkó ur. Belekapaszkodik a félig kiejtett szóba s megfelel a saját kérdésére. Rossz szokás!

— Ugy? Akkor nem felelek ezentul magam, hanem arra kérem önt, adja meg a választ — az imént látott minta szerint.

— Nem, nem! — védekezett Emmyke, — ha már kell, akkor — inkább feleljen ön.

S mintha megijedne a nagy bátorságától, kifutott az ajtón, de még egyszer visszajött és fejcskóját a szobába dugva, édes duzzogással mondá:

— Megyek hát a konyhába! Hja! ilyen a mai trobadour. A helyett, hogy lantját pengetné, a konyhába kerget, vacsorát főzni.

... Magukra maradtak. Szidónia tekintete kérdőleg csüngött Cselkó arczán, a ki e pillantás behatása alatt elkomolyodott.

— Ugy-e, önnek mondani valója van, s azért engedte meg, hogy Emmy eltávozzon?

— Eltalálta. Fontos híreket hozok.

Szidónia nagyot sóhajtott.

— Mi lehet még rám nézve fontos? — mondá bánatosan.

— Tegnap reggel kaptam meg levelét, a melyből megtudtam tartózkodását. Sejtettem ugyan előbb is, hogy ide fog menekülni.

— Hova menekülnék, ha nem ide? Ez a hely az egyetlen a világon, mely menhelyül szolgálhat nekem. Itt laktunk hosszú éveken át, mint két pajtás, én és a bánat. Mikor egy évvel ezelőtt hallgattam Tarnay szavaira s neje lettem, az én pajtásom váltig mondogatta: „Ne menj el! mi már megszoktuk egymást, míg ellenben te és a boldogság idegenek vagytok egymáshoz.“ Nem hallgattam rá, daczára annak, hogy elmenetkor azt sugta fülembe: „Vissza fogsz még hozzám térni, mert én vagyok egyetlen hü pajtásod s azért nem is hagyom el azt a kis hajlékot“ . . . Igaza volt! visszajöttem . . . hova is mentem volna máskülönben?

— Volna még egyéb menhely is számára, de erről később. A mint elolvastam levelét, azonnal elhatároztam, hogy fölkeresem önt mielőbb. Nem akartam az elmondandókat levélre bizni.

— Ezt jól tette; de valóban olyan fontos az, a mit mondani akar?

— Itélje meg saját maga. Először is tudtára kell adnom, hogy távozásának valódi okát senki sem tudja, avagy csak sejti is a fővárosban. Min-

denki azt hiszi, hogy beteg rokonánál időzik. A titok olyan jól volt őrizve, hogy engem is csak a véletlen vezetett a katasztrófa részleteinek megismerésére. Szegény Szidónia, mennyit szenvedett ön!

— Kevesebbet, mint gondolná, barátom, — válaszolt a nő. — Különös alkotás lehet ez az emberi szív, mert megszokja végre is, mindennapi táplálékának tekinteni a fájdalmat. Ugye, ön mesélt nekem a hasisevőkről, a kiket eleinte fölizgat, később már csak eltompít a bódító szer?

— Valóban én.

— No lássa! Az én szívem is eljutott már az eltompultságig! Erőt vett rajta a közöny fátsultsága és nehéz volna olyasmit kigondolni, a mi még megsebezheti.

Cselkó őszinte részvétellel hallgatta e szelidhangu panaszt és lelke mélyében zugolódott a sors ellen (Cselkó a fatalizmus tanának némi tekintetben hive volt), hogy így üldözi és sujtja ezt a nemes szívet. De azért a panasz mégis azt a hatást tette rá, mintha a lemondás szava alatt az érzelmek vulkánja tombolna Szidónia szívében. Onnan volt ez, mivel ő az utolsó napokban közelebbi viszonyba lépett Gerélyivel és *mindent* megtudott tőle. Azt a jelenetet is, melyben Szidónia Tarnaynak szemébe vágta, hogy sohasem szerette és Gerélyinek elmondta, hogy most is szereti.

Hogy mi birta rá Gerélyit e vallomástételre? Nagyon egyszerű a felelet e kérdésre. Már a ta-

jálkozás első perczében rokonszenvezett a fiatal hírlapíróval, a kiről tudta, hogy őszintébb és önzetlenebb hive nincs Szidóniának a világon. Mikor pedig Szidónia eltűnt s dugába dőlt minden kísérlete, hogy föltalálja, Gerélyi abban a biztos tudatban, hogy csakis Cselkó adhat neki fölvilágosítást, egyenesen hozzá fordult. Előbb azonban föltárta előtte egész szívét és lelkét. Elmondott mindent a legutolsó részletekig, a mi évek hosszú során át ott meggyülemlett.

— S most ítélje meg, kedves barátom, — ugy-e megengedi, hogy így szólítsam? — lehet-e még egyéb életcélom, mint jóvá tenni azt, a mit a sors és az emberek kajánsága elrontott. A sok torlódó felhőn keresztül egyetlen fénysugárt látok: Szidónia vallomását, hogy még mindig szeret. Ki kell érdemelnem ezt a kincset, vagy pedig végleg elpusztulnom.

A bátor és nemes szívek esztelenségével Cselkó azonnal elhatározta, hogy beleavatkozik ebbe a veszedelmes játékba és megkísérli, nem lehet-e még szerencsésen bevégezni? Tarnay Ervinnel szemben olyan haragot érzett, hogy nem volt rá semmi tekintettel. Ez egy közös ellenség, a kit el kell távolítani az utból. Nem érdemel ki-méletet!

Azzal a föltett szándékkal jött tehát, hogy Gerélyi érdekében megvizsgálja a talajt. Ovatosan, mint egy ügyes szerkesztő, a ki diplomatának készül. S mivel Cselkó barátunk a nemes önfeláldo-

zást az egészséges önzéssel nagyon ügyesen tudta párosítani, hát fölsóhajtott magában:

— Emmykém, kis Emmykém, veled is tisztába hozom ezuttal szivbeli ügyünket.

Az imént elsoroltak voltak okai annak, hogy Cselkó nem válaszolt Szidónia bánatos panaszára, hanem rövid hallgatás után folytatta a beszélgetést.

— Azzal kezdem az események fölsorolását, a mi városszerte a legnagyobb zajt keltette. Kevéssel az ön elutazása után párbaj volt . . .

Itt Cselkó egy ugynevezett „műpauzát“ tartott, mert bizonyos volt, hogy szavainak lesz hatása. Nem is tévedett. Szidónia elsápadt, fölriadt és csak e szót tudta rémületében kiejteni:

— Párbaj?!

— Ervin és *Doroghy* közt, — egészítette ki a mondatot a ravasz Cselkó, nagyon megnyomva a „Doroghy“ szót.

— Ah! — Szidónia szivéből szállt föl a megkönnyebbülésnek e sóhaja.

— Valahogy megtudta Ervin, hogy Doroghytól nyert Gerélyi bizonyos értesüléseket, melyek folytán balul ütött ki a finom, de szivtelen játék. S mivel mindenáron éreztetni akarta haragjának súlyát valakivel, hát belekötött Doroghyba

(Annyi kimélet volt Cselkóban, hogy elhallgassa, miszerint ezt a párbajt egy másik előzte meg Tarnay és Gerélyi közt; annyi szerénység pedig mégis csak összegyült lelkében, miszerint elhallgassa, hogy egyedül csak neki van érdeme

abban, ha ez a párbaj minden veszedelem nélkül végződött)

— S mi lett a vége? — kérdezte Szidónia olyan hangon, melyben több volt a pusztá kíváncsiság, mint a valódi érdeklődés.

— Kardra mentek és Doroghy sulyos két sebet kapott fején.

— Mint látom, Ervin már vigasztalódik! — mondá Szidónia keserü mosolylyal.

— A maga módja szerint, ugy a hogy! De ebben az esetben nincs kifogásom az ő módja ellen. Doroghy csak azt kapta, a mit már rég megérdemelt. Ez az ember gyógyithatatlan „anonym-levélirási mániában“ szenvedett s akármelyik századbeli vigjátékba beleillett intrikusnak. Ha valaha kardcsapás helyén volt, ugy a jelen esetben.

— Egyéb nem történt? — kérdé Szidónia.

Cselkó először is nagyot nyelt, mert a jó fiu, daczára annak, hogy diplomatának készült, nem tudott hazudni; aztán kipirult arczczal folytatta :

— Ha az egyéb párbajokra vonatkozik, biztosithatom, hogy semmitem történt. Ámbátor nem Ervin érdeme, hogy így esett meg a dolog. Mert ő kész lett volna az egész világgal kikötni. Első sorban természetesen Gerélyi ellen fordult haragja.

— Miért nem folytatja? — kérdé Szidónia, látván, hogy Cselkó olyan arczkifejezéssel akasztja meg beszédének fonalát, mintha valamit jónak látna elhallgatni.

— Mert kissé nehezemre esik az, a mit — bár szeretném elhallgatni — mégis el kell mondanom. Gerélyi Jenő gróf fölkeresett néhány nappal az ön elutazása után. Azért jött, hogy tanácsomat kikérje.

— Miféle ügyben? — kérdé látszólagosan, közönyösen Szidónia, de hangján végigrezgett az érdeklődés.

— Szerette volna tőlem megtudni a módját, hogyan lehet valakit feltűnés nélkül fölkeresni, a ki nem akarja, hogy megtalálják.

— Remélem, nem mondta meg neki? — kiáltott hevesen Szidónia.

— Nem, mert akkor még magam sem tudtam: sem a módját, sem pedig az illető valakinek tartózkodási helyét. Különben nem tudom, mit tettem volna . . .

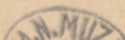
Szidónia bámulva nézett Cselkóra.

— Különös az, a mit ön tesz, Cselkó. Csaknem azt kell hinnem, hogy Gerélyit protegálni akarja . . . Akkor mégis csak inkább Tarnay Ervin urról . . . férjemről beszéljünk!

— Ugy is eleget beszéltet magáról! Fölkereste a régi köröket, a hol azelőtt a hangadó volt s mihelyt megjelent, ismét az övé volt az első hely. Ezuttal én mondom, hogy vigasztalódik a maga módja szerint.

— Annál jobb! Legalább megbocsáthatom magamnak, hogy utjában állottam eddig.

Cselkó megint kis szünetet tartott. Aztán bátran nekivágott:

— Ön nem akarja, Szidónia, hogy Gerélyi nevét említsem ön előtt, de én kénytelen vagyok vele . . .

— Mi kényszeríti? — kérde csaknem ridegen Szidónia.

— Az a körülmény, hogy tegnap este megtudtam, miszerint Gerélyi utban van ide.

Minden csepp vér Szidónia szívébe tolult. Sápadt lett, mint a fal.

— Gerélyi ide jön? De mi célból?! — kiáltott csaknem rémülten.

— Mikor ő hiába fáradozott azon, hogy tőlem megtudja az ön tartózkodási helyét, végre így szólt: „Ujra megkezdem Ahasvéri vándorlásaimat, de ezuttal nem céltalanul. Fölkeresem Szidóniát. Látni akarom még egyszer, hogy azt a kérdést intézzem hozzá, melyre . . .

— Soha sem fog feleletet nyerni! — vágott közbe büszkén Szidónia, — örökre eljátszotta jogát arra, hogy hozzám kérdéseket intézzon.

— Lehet, hogy igaza van, — válaszolt nyugodt hangon Cselkó, — de Gerélyi csak akkor fogja ezt elhinni, ha az ön ajkairól hallja. S hogy utban van ide, onnan tudom, mert elutazásom előtt levelet kaptam tőle, melyben értésemre adta, hogy valamely sajátságos körülmény folytán, a melyre nézve azonban nem ad fölvilágosítást, megtudta az ön tartózkodási helyét és ide készül.

Szidónia mély lélekzetet vett. Egy pillanatra behunyta két szemét, mintha minden eszméjét össz-

pontosítani akarná, aztán így szólt szelid, bár kissé bágyadt hangon :

— Köszönöm az értesítést. Megóv a meglepetéstől s ez is valami. A többi már az én dolgom... De beszéljünk már most az ön ügyeiről, kedves barátom. Az én gyors menekülésem, mely Emmyt is magával ragadta, megfosztotta önt boldogságának legszebb bimbóitól. Kevéssel azután, hogy nyilatkozott, már elvittem szívének választottját. Valóban, nagy kegyetlenség volt ez részemről! Ugy-e?

— Elhinné, ha azt mondanám, hogy jól esett? — kérde mosolyogva Cselkó.

— Nem én!

— Akkor hát nem is mondom, mert nem szeretek olyan hősiességgel dicsekedni, a mely nincs meg bennem. Sőt tovább megyek és bevallom, hogy most is ég talpam alatt a föld, mikor arra gondolok, hogy a kerti lugasban egy édes valaki ábrándokat sző és én nem vagyok ott, hogysegítsek.

— Menjen hát és segítsen neki! — biztatta jóindulatu mosolylyal Szidónia.

Cselkó fölállott és rohamlépésben az ajtónak indult, de hirtelen visszafordult egy pillanatra e kérdésre :

— Mit fog ön tenni, Szidónia?

— Azt még önnek sem mondhatom el, barátom, — hangzott a rejtélyes válasz.

Cselkó nem kérdezett többet, hanem ment, a merre szerelmének csillaga vezette, de utközben ilyenformát gondolt :

— Ha sejtelmem nem csal, még magadnak sem mernéd elmondani, te szegény boldogtalan asszony; a kiből én boldog nőt fogok csinálni, olyan igaz, mint hogy egy ügyes diplomata veszett kárba bennem!

A szerelmes emberekben van divinátori képesség. Másképp sehogysen magyarázhatnók meg, hogyan tudta Cselko egészen bizonyosan, hogy Emmyke a kerti lugasban ábrándozik és csak néha hagyja abban ezt a kellemes munkát, hogy kinézzen, nem-e jön végre az, a kit ő ábrándjaiban is maga előtt lát?

A gyönyörű fasorokon végig negyed óra mulva már karöltve sétált egy boldog fiatal pár, megbeszélve a jövőt, reményeiket egymással közölve, vigan föl kaczagva egy-egy tréfás megjegyzésen és néha egymáshoz még közelebb hajolva, hogy lopva megizleljék azt az édességet, mely már most, mióta Szidónia erre engedélyt adott, nem tartozott a tilosak közé: a csóknak édességét.

Szidónia egyedül maradt az erkélyen és borongó érzése önkénytelenül kereste az összehasonlítást maga és Emmyke közt. Ő maga sohasem ismerte a szenvedés nélküli szerelmet, mely csak boldogít, a nélkül, hogy fájdalmat okozna; mely vig, kaczagó, az életnek örvendni tudó és a busongást kerülő. Mikor odaadta szívét Gerélyinek, csak titokban tehette; nem vallhatta be a világnak büszkén, miként Emmyke lányos ártatlansággal teszi: „Ez a férfi egészen az enyém, mert én is egészen

az övé leszek.“ S mikor később elszakadtak egymástól, még nem is engedhette meg a szenvedélyes fájdalomnak, hogy megszólaljon a maga hangján. Csendesen kellett kivérezni engedni a szív sebéet s még vigyázni is arra, hogy a világ mit se tudjon a sebről. Mindig akadt valami titokzatos befolyás, mely életét irányította, a mely ellen nem is küzdhetett, mert mire megismerte, ez már bevégezte kárhozatos művét . . .

Egészen más Emmyke élete. Itt minden világos és azonfelül egészséges érzéssel tele. Ez a kis lány, a maga józan fölfogásával, az őt körülrajongó férfiak közül nem hajlott a lepkeszerűen csak élvezni tudókhoz, hanem biztos tekintettel kiismerte a munka emberét; az egyetlen a sok közül, a ki még élvezni is tudott, mivel nála az élvezet nem volt kizárólagos életcél, hanem a munkának jutalma. Milyen éles szeme lehet ennek a kis lánynak, hogy fölismerte a sok tétlen lepke közül az egyetlen munkás méhet!

Emmyke sorsáról nyugodt lehet. Cselkó kezében van ezentul s a derék fiu olyan boldoggá teszi nejét, a milyen boldog nő egyáltalában csak lehet. De mi lesz vele? Ujra kezdje meg hát azt a rettenetes magános életet, melyet négy éven át folytatott? Akkor még egy reménye volt: hogy Gerélyi talán visszatér és kiderül a félreértés. Most már ettől is meg van fosztva. Emmy is nemsokára elhagyja és ő remeteéletet folytathat, míg élteinek napja lepihen.

De még a sír nyugalma (mert hogy ezentuli élete azonos, abban nem kételkedett) sem jut ki neki ingyen. Még ezért is küzdenie kell. Az utolsó nagy harczot, mely annál kegyetlenebb lesz, mivel szive az ellenfél mellett van. Gerélyi el fog jönni, ehhez nem fér kétség. Ostromolni fogja őt, könyörögni fog, fölhasználja a csábnak minden eszközét, de ő megközelithetlen marad. Nehéz lesz az ellentállás, óriási a harcz, kínos a lelki küzdelem. Bárcsak már túl volna rajta?

— Nem mintha félnék a találkozástól! — szólott hangosan, mint a sötétben önmagát bátorító gyermek, — de mivel tudom, hogy a küzdelemnek ugy sem lehet már dija . . . Szivem légy erős és ne áltasd magadat hiú reményekkel. Annyi csalódás után csak nem mered még hinni, hogy földerülhet láthatárod? A mi rád vár, az csendes alkony és utána örök éj.

Lenézett az erkély magaslatáról a rónán végig. Megakadt tekintete a fason és föltódult a sok emlék lelkének fölszinére, hol mint könnyü felhők a láthatáron, lebegtek föl-alá.

— Itt állottam akkor éjjel is, mikor Ervin láztól betegen és önkivületben roskadt össze küszöböm előtt. Még jól emlékszem, a hold fénye csalt ki az erkélyre. Ha akkor felhő borítja a hold tükrét, nem jövök ide, Ervint tovább viszi kocsija a faluba . . . s mily másként fordult volna sorsom! . . . Nem lettem volna Ervin neje, hanem csendes megadással bevárom, mig Gerélyi visszatér, vagy

én is követem őt a halálba. Nem a szerelem birt arra, hogy Ervint kövessem, mélyebb szerelmet sohasem éreztem iránta, de irtóztam a magánytól . . . Elhagytam a biztos kikötőt s most zátonyra vetette újabb vihar a hajómat . . . Jobbról is balról is szikla fenyeget: nem tudom, melyik nagyobb veszélylyel?

Elgondolkozott egy pilanatig, aztán halvány mosolylyal suttogott:

— Nem tudnám csakugyan? Hát már magammal szemben is megtagadjam az őszinteséget? Nem volna csakugyan semmi, a mit *inkább* kívánnék, a mitől jobban félnék?

Daczosan hátravetette fejét és erős elhatározás hangján mondá:

— Nem akarom — s ez annyi, mintha nem is volna. Elég legyen az önző panaszból! Majd meglátom, ki itt az ur: én, az akarat, vagy pedig te, a szív?

Megszokta a régi, magános napokban, hogy önmagával folytasson párbeszédet. A lelki harcokat így küzdötte végig. Most, hogy visszatért a „remetelakba“ (igy nevezte el ő maga a kastélyt), újból erőt vett rajta a régi szokás. Igazságérzete nem engedte, hogy azzal a zsarnoki akkorddal fejezze be a párbeszédet, melyben az akarat megleczkéztette a szívét. Azért is rövid szünet mulva békéltető hangon így szólt:

— Lesz még idő, fájó szív, hogy te is elsirhatod könyeidet, elpanaszolhatod bánatodat. De

most csitt! Örömegek úgy, mint bánatnak meg van a maga ideje. Most megyek Emmyt fölkeresni, hogy a boldogokkal én is boldog lehessenek.

A nyugalomra tért érzés csendes derűtsége tükrözött vonásaiban, mikor az erkélyt elhagyta és a szobába tért. De alig lépett oda be, mikor ijedt fölkiáltással hátratántorodott. A szoba közepében, az asztalhoz támaszkodva, Tarnay Ervin állott.

Öt percz előtt érkezett meg. A vasuti állomásról gyalog jött idáig és a házba lépve, nem találkozott cseléddel, a ki útba igazította volna. Tudta, hogy az erkély Szidóniának kedvencz tartózkodási helye s azért ide irányította lépteit. Nem is csalódott várakozásában. Láta nejét, a mint gondolatokba elmélyedve tekintett a távolba és leolvasta arczáról a kinos lelki küzdelmet. Nem merte háborgatni és elhatározta, hogy bevárja itt a szobában.

Hogy mi hozta őt ide? Egy névtelen levél, melyben arról értesítették, hogy Gerélyi utban van Bereczkfalva felé, a hol Szidónia jelenleg tartózkodik. Az első pillanatban el akarta dobni, a másodikban föltette magában, hogy fölhasználja útmutatásait.

Tarnay Ervin kimondhatatlanul szenvedett azon nap óta, mikor neje elhagyta házát. Szerette Szidóniát mindazzal az érzéssel, mely még megmaradt szívében. Szerette annál inkább, mivel tudta, hogy egészen más, mint a többi nő. És szerette a játékos mohóságával, a ki mindig azon töpreng,

hogyan lehetne az elvesztett betéteket vissza-nyerni?

A névtelen levél megadta erre a kívánt alkalmat. Gerélyi Bereczkfalvára megy, hogy megkísértse, nem-e hajlithatja Szidónia szivét a maga részére? Helyes! Ő is odamegy és hasonló próbára teszi nejét. Ha Gerélyi mellett a régi emlékek szólnak, ő mellette az újabb jogok vannak. A játszma tehát egyenlő. Ha pedig ebben vesztes, marad még egy másik, a mely nem kevésbé izgató: az a játszma t. i. mikor két férfiú, a ki egyenlő jogot tart egy nőre — a fegyverre bizza az eldöntést.

Ilyen gondolatok foglalkoztatták Tarnay Ervint, míg ide ért. De az emberi természet dicséretére legyen mondva, hogy a mint neje halvány arczát megpillantotta, elfelejtette terveit és csak arra gondolt, hogyan enyhithetné azt a fájdalmat, melynek ő az okozója?

. . . Egy arab regében négy démon vetelkedése van elmondva, a kik közül mindegyik túl akar tenni a másikon gyorsaságban.

— Gyors vagyok, mint a villám, — szól hetykén az első.

— Én gyorsabb, mint az emberi gondolat! — hangzik a másik szava.

— Az alkotó, ha akar, már teljesedett is akarata; lásd ez az én gyorsaságomnak a mértéke! — dicsekedett a harmadik. A negyedik erre így szólott:

— Olyan gyors vagyok, mint az átmenet a jótól a gonoszhoz az emberi szivben.

Legyőzte a többit s övé lett az elsőbbség... Hát megfordítva nem történik soha? A leggonoszabb szivben nem ébredhet föl pillanat alatt a jónak tudata? Pedig Ervin szive nem volt gonosz, hanem csak rideg önzésben elfogult. A kérgen alól volt érzés, csak az a baj, hogy nehezen lehetett hozzá jutni.

E pillanatban azonban az önvád keresztül hatolt a burkolaton és rátalált az eleven érzésre. Ez felszökött a magasba, mint a vizsugár, ha a sziklafuró utat nyit neki. Ez az érzés rezgett Tarnay Ervin hangjában, mikor könnyörögve, kérlelve fordult ne-jéhez:

— Légy kegyelmes, Szidónia és könnyítsd meg nekem ezt a nehéz pillanatot. Ónsúlylyal nehezül rám a tudat, hogy vétkeztem. Órült voltam, gonosz voltam, bocsáss meg!

Szidónia még mindig küzdött a rettegéssel, melyet férjének váratlan megjelenése benne keltett, Nem felelt, hanem csak bámult az olyan hirtelen föltámadt rémképre. Ervin észrevette ezt és nem mozdult helyéről, hanem folytatta bus hangon:

— Félsz tőlem? Hát annyira gonosz voltam, hogy már csak rémületet tudok benned előidézni? Nincs egyetlen hang sem, mely lelkedben mellettem fölszólal? . . . Igaz! a mit tettem, nagy kiméletlenség volt; de elvakított régi ellenségem: a *kétely*.

Ez az egy szó visszaadta Szidóniának erejét. Metsző gunynyal válaszolt:

— A kétely? Ön tehát elég kegyes volt engem is a saját multja után megítélni. Ebben vannak kétségkívül nők, a kiknek nyomában folyton jár a kétely.

— Ne ily hangon, Szidónia, — esdekelt Tarnay. — Lásd, bocsánatot kérve és remélve jövök hozzád. Tudd meg, hogy midőn arról értesültem, hogy előttem már más valakit szerettél, s ez a valaki éppen most áll elő, fölfegyverkezve régi jogaival, erőt vett rajtam az örütség. Nem tudom elmondani, mi tombolt bennem, de esküszöm, hogy ellenállhatatlan kényszer kergetett. A kételyek egész démoni serege támad föl szivemben és lelkemben. Koczkára tettem mindent, hogy mindent megnyerjek.

— S miután vesztett, — válaszolt élesen Szidónia, — visszaakarja könyörögni a betétet? Ej uram, ez nem gentlemanhoz illő eljárás! Ha vesztett, fizessen!

— Kinek? talán Gerélyinek? — kérdé gunyos mosolylyal Tarnay, a kit neje szárkazmusa egyetlen pillanat alatt az ellenkező érzelemárba terelt.

— Nem értem, mit akar ezzel mondani! — védekezett büszke hangsulylyal Szidónia.

— Nem érti? Annál inkább értem én? Ön, asszonyom, sokkal kérlelhettebb velem szemben, mint rendes észjárással a köztünk történetek után elvárható volna. Hát mit tettem én? Vétkeztem,

mert tulságosan szerettem önt. Ezt a vétket a nők meg szokták bocsátani, ha csak különös okuk nincs a kérlelhetlenségre.

— Miféle ok?

— Mikor egy nő férjével szemben a kegyetlenségig szigorú, ez annyit jelent, hogy más férfival szemben nem volna annyira kérlelhetlen.

— Van még talán némi különbség köztem és azon nők közt, a kik önt megtanították így gondolkodni és itélni!

— Van, bizonyára van! — válaszolt enyhébb hangon Tarnay. — Vagy azt hiszi talán, hogy könnyörögve állnék itt, ha ön is olyan volna, mint a többi? Jól tudom, hogy a kegyetlen próba daczára sem szállt le arról a magaslatról, a hova imádásom elhelyezte. Maradjon is ott!.. Fájdalom, tudom azt is, hogy a női sziv különös valami, míg az egyik férfiúnak könnyörgésétől jéggé fagy, a másiknak egyszerű kérésére már fölenged.

— Mit akar ezzel mondani?

— Csupán azt, hogy mepróbáltatásának ideje még nem ért véget, sőt talán csak ezután következik a legkeményebb próba.

— Fenyegetés?!

— Nem; csupán baráti figyelmeztetés. Szeretem önt, Szidónia s ezzel ki van mondva, hogy küzdeni fogok önért minden erőmből és utolsó lehelletemig. Nem tudom és nem akarom belátni, miért veszítsek el mindent egyetlen olyan vétékért, mely nagy és undok lehet a maga nemében, de a

szerelem országában nem is vétek. Nem engedem én önt át másnak! Örködni fogok minden lépése fölött. Ne féljen, nem leszek terhére, nem akadályozom egyéni szabadságában, de azért utját állom mindenkinek. — de különösen egynek, — a ki az én jogom ellenére önhöz akar férközni.

— Ha csak ezért jött, — válaszolt nyugodtan Szidónia, — akkor bátran távozhat ismét. Gerélyi Jenő éppen olyan idegen rám nézve, mint bárki más a világon. Ő és ön: e kettő elől menekültem magányomba.

— Ne áltassa magát, Szidónia, — mondá szomoruan Tarnay, — ön csak Gerélyi elől futott... Élesen látok szívébe s lehet, hogy ez az én keserő bűnhődésem... De ha nem akarja a sors haragját maga ellen zuditani, ha nem akarja mindnyájunk vesztét előidézni, legyen Gerélyivel szemben is olyan álhatatos, mint a milyen kegyetlen volt velem szemben.

... Elhangzottak a távozó férfiú lépései, a ki elment bucsuszó és üdvözet nélkül. Szidónia elmerengve nézett utána és halvány mosoly játszotta körül ajkait, mikor elgondolkozott a hallottak fölött.

Milyen éles látásúvá tette ezt az embert szenvedélye. Kitalálta, világosan kiolvasta a nő szívéből, a mit ez még maga sem mert volna magának bevallani. De most kitört belőle elementaris erővel az érzés és egészen hangosan, mintha még szemben állana vele Ervin, mintha szemébe vágná a vallomást, mondá:

— Igaza van! Szeretem Gerélyit! Nem is szüntem meg soha őt szeretni. Téli álom dermedésa vett négy évig erőt a szívemen. De a mint Jenő megjött, eljött a tavasz is, mely a földet fölébreszti a dermedésből...

Egy pillanatig állott ott ellenállhatlan varázstól környezve lángoló érzelem kitörésében. Aztán meghajlott alakja, eltűnt a büszke dacz vonásaiból és mély fájdalommal rebegte:

— De mi haszna? Annál inkább kell már most érzelmeknek gátat vetni! mert szabad folyást engedni neki, ez annyi volna, mintha Jenő életét én tenném koczkára...

XVI.

Egész este hallgatag és merengő volt Szidónia. A fiatal párnak eleinte nem tűnt ez föl, mert jókedvü incselkedéseik közben (náluk ilyen alakot öltött a boldog szerelem) nem vették észre, hogy az, a kit ők hálásan jó szellemüknek neveznek, egészen magába vonult és nem vesz részt beszélgetésükben.

Csak midőn tíz óra felé Cselkó bucsuzni akart, hogy a közel fekvő faluba menjen éjjeli szállására, — abban a hajlékban, hol két nő csupán csak két cselédnek védelme alatt lakott, világi szokás szerint nem maradhatott, — csak ekkor vette észre, hogy Szidónia nagyon sápadt és egészen kimerült a lelki küzdelmektől.

Emmyke eltávozott néhány pillanatra, hogy parancsot adjon a kocsi befogatására. Cselkó tuláradó érzéssel lépett Szidóniához és hévvel emelte kezét ajkaihoz.

— Köszönöm! Nagyon köszönöm!

— De mit, kedves barátom? — kérde Szidónia mosolyt erőltetve ajkaira.

— Ezt a boldogságot! . . . Hogy ezt az anygalt nekem adta! . . . Ön nem tudja, Szidónia, mit tett velem. Mondja csak, mivel érdemeltem én öntől annyi jóságot?

— Azzal, mert biztosan tudom, hogy Emmyt boldoggá fogja tenni.

— Ha ember erre képes, akkor bizonyára megteszem . . . A mai nap megjutalmazott mindazokért a küzdelmekért, melyeket eddig folytattam, hogy a rideg élettől kicsikarjam azt, a mit jussomnak tartottam. Fáradásaimnak ilyen nagy díjára azonban soha sem számítottam. Hogy is mertem volna én, a szegény munkások gyermeke arra gondolni, hogy ennyi boldogság lesz osztályrészem? Önnek köszönöm ezt, Szidónia, valamint azt is, a mivé lettem és hogy egyáltalában vala mivé lettem!

Szidóniában nem volt az önzésnek egyetlen szikrája sem. Nemes lelke felül tudott emelkedni a saját fájdalmán, hogy örömét lelje mások boldogságában. De a lefolyt nap izgalmai megingatták önuralmát. A sok váltakozó érzés megfosztotta erejének egy részétől s midőn Cselkót így beszélni

hallotta és arra gondolt, hogy mi más az ő saját sorsa ahhoz képest, mely Emmyre vár, tompa fájdalmat érzett szívében és lankadtan dőlt hátra székében.

— Az Isten szerelmére, mi a baja? — kiáltott ijedten Cselkó, a ki csak most vette észre, milyen sápadt Szidónia.

— Semmi . . . egy kis főfájás az egész . . .

Cselkó figyelmesen vizsgálta a szenvedő nő bánatos vonásait. Szidónia lecsukott szemekkel ült előtte, feje a szék támláján pihent és halvány arczán egy-két könnyü rezgett végig. Talán magasem tudott erről? Lehet, hogy öntudatlanul segített így magán a fájdalommal terhelt szív.

— Nem, Szidónia, — szólott nyugtalanul Cselkó, — ez több a pusztá testi fájdalomnál. Önnek a lelke is szenved. Mondja meg nekem, mi bántja. Nemcsak mint jó barát kérdem, de már most mint testvérnek is van jogom arra, hogy bizalmával megajándékozzon.

— Majd később, majd holnap . . .

— Minek elodázni azt, a mit most is elmondhat? A mi önt könyekre fakasztotta, nem lehet csekélység. Ismerem lelki erejét. S ha veszély környékezi, vagy pedig fájdalom sujtotta, miért várjak holnapig, hogy segítségére siessek? Kérem, könyörgök, mondjon el mindent!

— Ervin volt itt ma délután, — szólott rövid szünet mulva Szidónia.

Cselkó ijedten lépett közelebb.

— Ervin! — kiáltott ámulva, — s mit keresett? mit akart?

— Bocsánatomat.

— Ön elutasította, ugy-e bár?

— Nincs többé egymásnak mondani valónk.

— S mit mondott ő?

— Fenyegetőzött.

— Önt fenyegette?

Szidónia ajkait keserü mosoly játszotta körül, mikor éles iróniával válaszolt:

— Dehogy! Ervin gentleman. Csak nem fog egy nőt fenyegetni? Csupán azt adta értésemre, hogy lesben áll körültem és várni fogja, mikor közeledik hozzám Gerélyi. Ekkor lecsap prédájára!

Cselkó gondba borult homlokkal állott néhány pillanatig, aztán kérdé:

— Tudja-e Ervin, hogy Gerélyi utban van ide?

— Nem vettem ki szavaiból s nem is hiszem. Istenem, ha éppen itt találkoznának! — kiáltott föl borzalmában összerázkódva a szegény nő.

— Ezt a találkozást minden áron meg kell akadályoznunk.

— De hogyan? — kérdé remegve Szidónia, míg tekintete esdve és várakozásteljesen csüngött Cselkó ajkain.

— Önnek menekülnie kell innen. El fogja hagyni ezt a vidéket s olyan helyre megy, a hol egyelőre sem Gerélyi, sem pedig Tarnay Ervin nem juthatnak közelébe.

— De hova menjek; — szólott panaszos

hangon a gyötrött nő, — ez a ház az egyetlen hely a világon, mely menhelyet nyujthat nekem, mely a sajátom.

— Tudok még egy menhelyet, — mondá meleg érzéssel Cselkó, — ha nem is olyan kényelmes, mint ez, de mindenesetre megpihenhet benne gond és aggodalom nélkül.

— Melyik az, hol van? — kérdé mohón Szidónia.

Mielőtt Cselkó válaszolhatott volna, Emmyke kinyitotta az ajtót és vidám hangon beszólt:

— A kocsi előállott. A holdfényt is megrendeltem, nemkülönben a tavaszi szellőt, hogy önt elkísérjék hazáig.

— Mit ér, ha a napfényt itt kell hagynom? — válaszolt mélyen a két szemébe tekintve Cselkó, aztán halkán Szidóniához fordulva: Holnap délelőtt részletesebben megbeszéljük a tervet. Addig is barátkozzék meg azzal a gondolattal, hogy talán még holnap elutazunk.

Szidónia némán intett fejével. Emmy tréfás duzzogással felszólalt:

— Már megint sugdolóznak előttem? Hisz már nem vagyok kis leány, hanem . . .

Azt akarta mondani: „menyasszony“, de nagyon elpirult és elhallgatott.

— Mondja csak ki bátran, Emmykém, hogy menyasszony, — bátorította tettetett komolysággal Cselkó, — az ilyen uj és fiatal méltóságot nem lehet eléggé hangoztatni. Lassa, én legjobban sze-

retném, ha fölállhatnék egy magas hegynek csúcára és olyan hangon, mely éjszaktól délig elhatna, azt kiáltanám: „Boldog vőlegény vagyok. Emmykének hívják az én aranyos menyasszonyomat.“

— Menjen, maga bohó! — mondá mosolyogva Emmy.

— Bohó? hát ez a tekintély? . . . Tudja-e, édes Emmykém, hogy komolyan elhatároztam magamban, önt az imént említett méltóságtól mielőbb megfosztani?

— Ne tegye! hadd büszkélkedjem egy ideig benne, — kérlelte tréfásan a fiatal leány.

— De csak rövid ideig. Mert ha az Isten és Szidónia testvérünk úgy akarja, mielőbb fölcseréljük egy még szebb czimmel.

Emmy Szidónia keblére rejtette piruló arczát. De hogy tisztában volt azzal, melyik ez a „szebb czim“, elárulta keblének emelkedése.

— Most pedig jó éjt, hölgyeim! — mondá Cselkó és Szidóniának kezét csókolt. Emmy elkísérte őt az ajtóig s ott valahogy — ki tudja, mi módon? — egy hosszú csókban találkoztak ajkaik.

Aztán elváltak. Emmy kifutott az erkélyre s onnan nézte, hogyan ül fel a kocsira Cselkó, bevárta, míg a kocsi megfordul és a kapun kihajt, aztán édes epedéssel, de vidáman utána kiáltott:

— Jól megnézze az utat, mely ide vezet!

Cselkó válaszát elnyelte a kocsizaj, de talán feleletül szolgálhatott az a gyors mozdulat is, mely-

lyel jobb kezének ujjait ajkaihoz vitte, aztán gyorsan úgy tett, mintha valamit szórna fölfelé: talán csókokat?

Jó negyed óráig állott Emmy az erkélyen és nézett arra felé, a hol a kocsi, mely kedvesét elvitte, eltűnt. Ki tudná megmagyarázni egy fiatal leányszivnek rejtélyét? A jókedvű, vidám és egészséges érzésű Emmy addig-addig nézett egy irányba, míg lassanként könnyek gyűltek szemébe és édes zokogással könnyített érzelmektől tuláradó szívéen.

Odabent is folytak azalatt könnyek, de ezeket mély fájdalom szülte. Szidónia bánata és kétségbeesése megfosztotta ezt a különben erőslelkű nőt önuralmától. Először történt vele, hogy ridegnek és kegyetlennek találta a kötelesség érzetét, hogy gyöngének tartotta magát a sors viharával szemben és nagyon szerette volna, ha más valaki döntélete fölött, nem pedig ő maga.

Itt is, ott is könnyek folytak, de míg Emmy-kénél a remény, a boldog érzés ékíté magát e gyöngyökkel, Szidóniánál a lemondás öltött gyászruhát és arra himezte a fájdalom gyöngyeit.

Az egyetlen, e kis külön világhoz tartozó lény, a mely boldog és csendes álomban pihent, Cselkó volt. Férfigyűlő aggszüzek bizonyára azt fogják ebből következtetni, hogy a férfinem durvább, gyalultatlanabb érzelmvilága érintetlen marad a finom érzések hullámvásásától és a mellett elég prózai, hogy az ég közelében se feledkezzék meg a földi élvezetről. Nem lehet föladatunk Cselkót

ilyen vád alól tisztázni; ő maga is elég bölcsész, hogy ilyesmit semmibe vegyen, de a mellett tudja azt is, hogy minden órának megvan öröme és bánata.

A bölcs beosztásban, hogy mindig valamivel többet tudott szakítani az élet örömeiből, úgy hogy a bánat kisebbségben maradt, rejlett az ő életfilozófiája. S ha lefekvés előtt kissé el is komoritotta őt Szidónia szerencsétlen sorsa, ott volt mindjárt Emmyke mosolygó képe, hogy földeritse érzését.

Jól aludt és mikor másnap reggel fölébredt, egészen tisztában volt tervével. Hogy miben állott ez a terv, azonnal meg fogjuk látni.

Tíz óra felé szemben ült a kerti lugasban Szidóniával. Emmyke a szobájában volt, hogy felügyeljen a csomagolásra, melyet a két cseléd végzett. Mert úgy volt elhatározva, hogy még az nap este elutaznak.

— Már mikor utra keltem, — folytatta a megkezdett beszédet Cselkó, — előttem lebegett az a lehetőség, hogy önöknek majd innen menekülniök kell. Irtam házfelügyelőmnek . . . ne nézzen rám olyan csodálkozva, kedves Szidónia, mert igenis én háztulajdonos vagyok! Nem valami fényes palota, nem is nagyvárosi uri hajlék az én házam, hanem annak, a ki pihenni akar rövid ideig a munkától, elég jó. Valahol a Kárpátok tövében van egy kis falu. Patak szeli keresztül és erdő veszi körül. Ott vettem magamnak egy kis nyaralót megtakarított pénzemből, berendeztem művészi

otthonnak és már előre örvendtem, hogy fogok én ott távol a világtól egy-két hetet tölteni! Arra a boldogságra, hogy nem megyek egyedül oda, hanem ön és Emmy elkísérnek, természetesen gondolni sem mertem!

— De kedves barátom, — mondá habozva Szidónia, — ön elfelejti, hogy . . . Minő jogczimen fogadjam én öntől ezt a jóságot?

— Hát nem elég jogczim a testvéri érzés? Ha Emmyke nőm lesz . . .

— De még nem az!

— Ha ön és Emmy beleegyeznek, könnyen elhárítok minden akadályt. Összeköttetéseim olyanok, hogy egy hét alatt megszerzek minden szükséges okiratot egybekelésünkre. S ha Emmy egyszer nőm, ön mint testvére, bátran megmaradhat az új otthonban. Az én házam az ön vára és szeretném látni, ki meri küszöbét az ön engedelmével átlépni!

Szidónia nem válaszolt azonnal. Elgondolkozott egy pillanatig, tekintete végig járta a kedves otthon környékét, melyhez a bús emlékeken kívül, annyi édes emlék is füzte. Itt töltötte gyermekkorát, e fasorok közt futkosott azokban az években, melyekben csak vidámságot és örömet ismer szívünk; erről az erkélyről nézett le akkor is, midőn Gerélyi, a kinek atyja birtokos volt a környékben, először jött hozzájuk látogatóba. S midőn az öreg Kende nagy vagyonát elnyelte a bukás, úgy hogy kereskedői becsületét is csak leánya érzéseinek

arán tudta megmenteni, ezt a kis birtokot kiküzdötte a hitelezőktől. Hogy ne szeretné hát édes otthonát, hogy ne sajogna szive, mihor futva kell belőle menekülni!

— Legyen hát! — mondá végre legyőzve érzelmeit, — beszéljen Emmyvel s ha ő . . .

Nem fejezte be a mondatot. Kisérteties remülettel tágra nyitlak szemei egy pillanatra és elsápadt; a következő pillanatban pedig vérének minden hulláma fölfelé tódult és biborpirral borította arczát. Reszkető keze belekapaszkodott az előtte álló asztalkába és fölállva nézett meredt tekintettel kifelé. Cselkót nagyon meglepte ez a hirtelen elhallgatás és színváltozás. Nem tudta okát, mert háttal ült a kerti lugas bejárata felé. Megfordult ültében — s már most ő is megértette Szidónia meglepetését.

A ház felől lassu léptekkel jött egy magas férfialak a kerti uton végig. Gondolkodva haladt és meg-megállt néha, mintha föltóduló emlék bilincselné egy helyre. Aztán erőt vett magán és odább ment. Nem nézett körül keresgélő tekintettel, hanem egyenesen a lugas felé ment, mintha bizonyosan tudná, hogy ott találja azt, a kit keres.

Ez a férfi Gerélyi Jenő volt.

— Elkéstünk. A vihar szabad ég alatt talál; — mondá Cselkó, a kit ez a váratlan fordulat csaknem kihozott sodrából.

Szidónia magához tért remületéből. Büszkén

főlegyenesedett és az elhatározás erős hangján válaszolt Cselkónak:

— Szabad ég alatt is megoltalmaz az ég és pajzs a szabad, erős akarat!

Állva várta be, míg Gerélyi oda ér a lugas elé. Talán sejtette, hogy ilyen küzdelemben annak részén az előny, a ki támad, vagy talán nem akarta, hogy a szeretett férfit hangjának varázsa azonnal megbénítsa szilárdságát, elég annyi, hogy be nem várta, míg Gerélyi megszólalt, hanem köszöntését megelőzve, ő támadt rá:

— Miért üldöz? Mit vétettem önnek, hogy nem enged megpihenni, hanem arra késztet, hogy utolsó menhelyemnek is hátat fordítsak?

Gerélyit nem lepte meg ez a támadásszerű föllépés. Nyugodt hangon, mely mintha ércből volna, úgy csengett, adta meg a feleletet!

— Nem vétke, hanem erénye késztet arra, hogy kövessem nyomát. Mikor utoljára talákozunk, Szidónia, s ön elmenekült: mint a szittyá harczos, még egyszer hátra fordult és megfeszített tegzéről egy nyilat bocsátott szivembe. Ezt vegye ki, ha nem akarja, hogy megöljön a seb.

— Nem értem . . . nem tudom, mit akar mondani, — hebegett Szidónia, a ki egy pillanatra újból elvesztette bátorságát.

— Hogy érti és jól tudja, mit akarok öntől kérdezni, mutatja fölindulása és a pir arczán. Vajha ezt tekinthetném feleletül.

— Kérdezni akar? szóljon!

Gerélyi Cselkóra tekintett és habozva mondá :

— A kérdés olyan, Szidónia, hogy kettőnkön kívül csak az istennek szabad azt meghallania. Ha egy harmadik előtt kapok erre választ, ez már csakis tagadó lehet.

— Egyedül maradjak önnel? — szólt panaszos hangon a szegény nő. — Megujítsam a kinos jelenetek egész sorát? De minek? mi czélből?

— Hogy kivegye azt a nyilat szivemből, vagy pedig . . .

— Legyen meg akarata! — szólott hirtelen elhatározással Szidónia; aztán Cselkóhoz fordult : — Ön hallotta kedves barátom, hogy kötelesség-érzetemre hivatkoztak. Hagyjon magunkra néhány perczig és intézkedjék azalatt, hogy még a délután három órai vonattal utra kelhessünk.

Cselkó szótlanul engedelmeskedett. Mikor a ház felé vezető ösvényen végig ment, sajátságosan kétkedő volt arcának kifejezése és félig hangosan így szólt magában :

— Attól tartok, hogy kárba vesz készülődésem!

XVII.

Egyedül maradtak!

Szidónia még mindig szemben állott a lugas benyilójával. Gerélyi közelebb lépett, a mint Cselkót távozni látta. Megkerülte a kis asztalt és oldalt találta magát a nővel; a kinek vonásaiból

olyas valamit olvashatott ki, a mi lehütötte reményeit . . . ha ilyenekkel jött.

Erős elhatározás tükröződött Szidónia tekintetében, mikor ő kezdte meg a harcot.

— S most beszéljen!

— Mikor eltávozott, Szidónia — szólott rezgő hangon Gerélyi — utolsó szava ez volt: „Önnek nem bocsáthatok meg soha, mert szeretem“. Komolyan és igazán mondta ezt?

— Komolyan és igazán! — válaszolt a nő.

— Hogy szeret?

— Hogy szeretem . . . De azért korántse örvendjen e kijelentésnek. Mert a milyen igaz, hogy szeretem, olyan igaz az is, hogy soha sem fogok önnek megbocsátani azért, a mit ellenem vétett.

Gerélyi lesütött tekintettel hallgatta e szavakat, melyeket olyan komoly hangon mondott Szidónia, mintha ítélő bíró volna. Csak egy-két pillanat múlva rebegette az érzelmeitől ostromolt férfit:

— Hadd szivjam magamba az édes mérget, élvezve édességét és feledve azt, hogy méreg! . . . Ha tudná Szidónia, milyen boldogságot nyujtanak kemény szavai . . . Ön még szeret! Milyen régen hallottam én ezt a szót ajkairól . . . akkor is e helyen mondta. Nem volt azon a napon olyan utóhangja, de jobban régente sem boldogíthatott . . . Ön szeret: hisz ez annyit jelent, hogy ismét föltámadtam szivében, érzésében és becsülésében.

— Ez annyit jelent, Jenő, — szólott remegő hangon és az emlékek hatalma alatt meghajolva a

nő, — hogy immár az én érzésem is halni készü. Még egyszer fölkeresi az önét, nem hogy együtt éljenek, hanem hogy együtt eltemetkezzenek.

— S miért nem élhetnének együtt? kérdé hevesen a férfiú, lázas elragadtatásában megragadva a nő kezét, melyet az egy pillanatig az övében pihenni engedett; — miért kell eltemetni azt, a mi olyan életerős? Ki mondta ki a halálos ítéletet?

Mintha mesze távolból csengne a nő hangja, tompul érkezett a válasz a férfiú füléhez:

— Az, a kinek nem áll ugyan hatalmában életet adni, de megölhet: a törvényes rend. Én még mindig Tarnay Ervin neje vagyok. Ő elvesztette ugyan jogát szívemre, de még mindig jogában áll megakadályozni azt, hogy másnak adjam érzésemet. De ha még túl is akarnám magamat tenni a törvényes renden — s nem tagadom, bizonyos körülmények közt volna erre is bátorságom — nagyobb akadályt gördített a sors utamba.

— Melyik az? Hátha el tudnám távolítani?

Fájdalom csillant a nő tekintetében. Reszkető hangon válaszolt:

— Elémbe gördíteni segédkezett ugyan, de hogy eltávolítsa, arra már nincs hatalma és ereje.

— Melyik az az akadály? Hadd ismerjem meg legveszedelmesebb ellenségemet! — unszolta a férfiú.

— Ha tudni akarja: ez az ellenség a *kétely*. Én is rabja vagyok, mint Tarnay Ervin. Csodálatos, hogy csakis ezt az egyet tanultam tőle! . . .

Nem bizom többé emberek őszinteségében, elvesztettem minden hitemet az érzelem igazságában. Akárhogy biztatom is magamat, hogy a sötétnek ellentéte a világos, a sötéthez szokott szemem már nem bírja el a világosságot. S ha elém állna maga a megtestesült igazság, ő tőle is csak azt tudnám kérdezni: „Hátha mégis?” Annyiszor játszottak már velem és legszentebb érzelmeimmel, hogy már én sem tudok senkit komolyan venni.

Mélyen meghatotta a férfiut ez a fájdalmas panasz. Gyöngéd érzéssel akarta vigasztalni és aggodó hangon kezdé:

— Ön beteg, Szidónia, ugy-e?

— Lehet, hogy az vagyok...

— Nem jó gyógyszer ilyenkor a magány. Nem távozom, bármint akarna is elüzni magától. Mert tudja meg, hogy az idegen kéz ütötte sebeket gyógyítani, ez az igazi szerelemnek legszebb előjoga.

— S azokat ki gyógyítja meg, melyeket maga a szerelem ütött? — kérdé bánatosan a nő.
— Pedig ezek a legfájdalmasabbak! Vagy azt hiszi talán, hogy ebben a rut játékban Ervin gonoszsága fáj jobban? Az ön gyöngesége sujtott leginkább!

— Szánom és bánom gyöngeségemet, Szidónia, — szólott kis szünet mulva a férfiu, — de azért mégis áldom. Mert csak így tudtam meg, hogy ön még mindig szeret. Ha nem szegődöm Tarnay Ervin mellé czinkosnak, bizonyára soha sem nyilik meg ajka arra a vallomásra, hogy még

szeret. Ön büszke, Szidónia, s ilyen csapásra volt szükség, hogy a szerelem legyőzhesse büszkeségét. Fájlalom a csapást, de áldom hatását. Mert én szeretem önt mindazzal az érzéssel, melyet az évek, a magány, a kétségbeesés és a csalódás haragja fölhalmoztak szivemben. Nem lobbanó szenvedély, nem marczangoló vágy az, a mi önhöz kerget, hanem a mindenható tudat, hogy ön nélkül nem élhetek többé.

Szidónia összerezzen ezen égő szenvedéllyel kimondott szavaknál, de Gerélyi észrevevén megdöbbenését, bánatos hangon folytatta:

— Ne értsen félre, nem akarom azzal ijeszteni, a mivel Tarnay Ervin engem kényszerített: nem fogom az öngyilkossági komédiát eljátszani. Minek is? Hisz bizonyos vagyok abban, hogy ezuttal nem élem túl minden reményemnek meghiusultát.

— Mit mondjak önnek válaszul? szólott a nő. — Biztassam, mikor magam sem bizom többé senkiben és semmiben? Reményt csepegtessenek szivébe, mikor már rég megszűntem reménykedni. Hazudni nem tudok még kimélelemből sem. Valamint nyíltan bevallottam önnek, hogy szeretem, úgy őszintén kimondom azt is, hogy utaink ketté váltak és csoda nélkül soha sem vezethet többé egy és ugyanabba az irányba ösvényünk.

— Csoda? Hát kell-e még nagyobb csoda, mint a mi szerelmünk? Annyi viszontagságot tulelve, nem volna csodálatos életereje? Látom ugyan,

hogy életképes, de nem tudom sehogysen belátni, miért nem volna joga arra, hogy megéljen?

Szidónia nem adott feleletet e kérdésre. Azt mondani e férfinak: „Nem élhet meg, mert Tarnay Ervin keze fenyegeti életgyökerét“ bizonyára nem lett volna egyéb, mint siettetni az élethalálharcot Tarnay és Gerélyi közt. Másfelé fordította hát a beszélgetés irányát és érvekkel próbált előállni az izzó szenvedélylyel szemben . . .

— Reflexiók posványába gázoltunk, — mondá, — természetes, hogy inog alattunk a talaj. Térjünk vissza a valóságba, a mely ez: szeretem önt, nem tagadom, de nem lehetek az öné. Köztünk áll egy egész világ s azonfelül még az én bizalmatlanságom is minden iránt, a mi érzés. Azért kérve kérem, ne ostromolja szívemet olyasmiről, a mit nem adhatok. Vessünk véget e különben is tulságosan hosszúra nyuló beszélgetésnek s váljunk el mint két jó barát, a kik a barátság érzésénél többet már nem nyujthatnak egymásnak, de hálásak ezért a kevésért is.

— Szidónia, az égre kérem! — könyörgött Gerélyi; de a nő, a ki erejét fogyni érezte, nem akarta tovább hallgatni, hanem félbeszakította:

— Legyen úgy, a mint mondtam, legyen ön barátom s ne akarjon több is lenni. Ez a legjobb: higgyen nekem, mert belőlem a meggyőződés beszél.

Gerélyi egészen közel lépett Szidóniához. Lángoló tekintete csaknem perzselte a nő arczát és elfojtott hangon mondá:

— Mi nekem meggyőződése?! Szívét akarom végre hallani, ez beszéljen! . . . Elég volt már az ész, a logika szavából, szóljon egyszer nyíltan és leplezetlenül a szív! Hisz évek óta hiába kopogtat a rabul ejtett érzés szívem kapuján, hogy csak egy pillanatra is kiszabaduljon börtönéből: nem volt szabad kijönnie. Ma végre lepattant a zár és a kiszabadult fogoly ittasultan rohan ki a szabadba. Ön szabadította ki, ön mondta, hogy szeret. Miért akarja ismét rázárni a rideg börtönkaput? Ne beszéljen nekem többé lemondásról, ne akarja az ész révén visszavenni azt, a mit szíve adott. Nem hallgatok többé önre, hanem csupán érzéseimre és lángoló vágyaimra!

Megfogta a nő kezét és esengve tekintett szemébe. Szidónia érezte, hogy megolvad akarátának szilárdsága e könyörgés előtt. Még egyszer kitépte magát az őt körülhálózó érzésből és okos szót próbált:

— De gondolja meg Jenő . . .

Nem folytathatta. Gerélyiből kitört az indulat féktelen erővel:

— Hát nem eleget ölte meg a meggondolás életem örömeit? Azok, a kik nem riadtak vissza kicsinyes akadályoktól, boldog mosolylyal és megelégedéssel gondolnak vissza fiatalságukra. Mit nyújt nekem ez a visszaemlékezés? Önkinzást, minőt a Thebaid-pusztá őrültjei vittek magukon véghez; lemondást és örökös szomjuságot a telt kehelylyel szemben . . . Ezek az én emlékeim! . . .

Négy évig jártam uttalan utakon, keresve a feledést, de feledni csak a boldogság és a kielégített vágy tud. Ugy tértem vissza, a mint elindultam: elepedve a gyötrő fájdalomban . . . Tudja már most, Szidónia, hogy mivel tartozik nekem: Azzal a boldogsággal, melyet ön miatt másoktól sem fogadtam el. Nagy tartozás ez s nincs hatalom földön és égben, mely önt ez alól föloldaná.

A nő szívének rekeszéről is lepattant a zár. Félrevetve büszkeségét, ő is bús panaszban siratta meg az elvesztett éveket, a hosszú, reménytelen küzdelmet. És reszkető szava mélyen meghatotta a férfit.

— Kisebb volt talán az én szenvedésem? — zokogott Szidónia; — kevesebb keserőség vegyült talán az én italomba? A mig odáig jutottam, hogy lemondás lett a mindennapi kenyérem, kétségbeesve küzdöttem azon gondolat ellen, hogy ne legyek részese a minden emberrel közös boldogságnak! Azt a tartozást, melyet ön említ, nem róhatom le, mert . . .

Nem folytathatta. Magához ölelte őt szenvedélylyel lángolóan a férfiú és közben suttogó hangon szólt hozzá:

— Leróhatod, ha akarod. S akarnod kell, hacsak vétkezni nem akarsz ellenem és érzésed ellen. Hisz minden szavadból esdve, könyörögve szólal meg a lebilincselte érzés. Tedd félre a büszkeséget, Szidónia és hallgass szívedre . . . Fogadj el engem kalauzul. Elvezetlek a boldogság és az

üdv országába, a hol már olyan rég van fentartva helyünk. Fogadjuk el az üresen álló helyet.

Mámoritó suttogása elbódította a nőt. Ah! hisz olyan régen vágyódott és epedett az ő szive is e percz után. Lehunyt szemekkel hallgatta a varázsszót és megengedte, hogy a férfiu csókolja haját, homlokát és ajkait. Önfeledten, öntudatlanul vállaira hajtotta fejét és csupán egy eszméje volt: Bárcsak *ezután* vége volna mindennek.

Nem vették észre, hogy néhány percz óta nincsenek már egyedül. Két lépésnyire a lugas benyilójától állott Tarnay Ervin és szenvedélyes haraggal hallgatta a lángoló szavakat, melyeket egy férfiu az ő nevéhez intézett. És Szidónia nem védekezett, Szidónia hajlott a csábító szavakra...

Jól mondta Ervin előtte való nap, hogy a női sziv különös valami: mig az egyik férfiu könnyörgésétől jéggé fagy, a másiknak kérésére fölenged. De maga sem sejtette, hogy filozófiája ily hamar érvényre jut.

Hogyan jutott Tarnay ide? Nem a véletlen irányította lépteit! Előre volt ő arról értesítve, hogy Gerélyi ide jön s be akarta várni, hogy leszámoljon vele. Azért is nem utazott el előtte való nap, hanem a községi vendéglőben töltötte az éjszakát.

Kegyetlen egy éjszaka volt ez rá nézve. Nem zárhatta el magát azon tudat előtt, hogy ő, a nagy játékos, teljes kudarczot szenvedett olyan emberrel szemben, a kit ő maga csak „strohmannak” tekintett a nagy játékban. Azt hitte, hogy Gerélyi

ugy fog játszani, a mint ő, a mögötte álló inspiráló akarja s egyszerre csak ellene fordult!

De nemcsak a sértett hiúság bántotta Tarnay Ervint, hanem egy mélyebbre menő érzés is. Az a gondolat, hogy Szidóniáról le kelljen mondania, föllázította vérét és megfosztotta eszét higadtságától. Mindent, csak ezt az egyet nem. Legyen hát küzdelem élet-halálra.

Reggeli sétája után hazatérve, a fecsegő vendéglős elmondta neki, hogy a tizenegy órai vonattal egy ur érkezett, a kinek külseje és magaviselete elárulják, hogy fővárosi. Néhány odavetett kérdésből meggyőződött Tarnay, hogy a megérkező nem más, mint Gerélyi.

Azt is elmondta neki a vendéglős, hogy a „pesti ur“, a mint megérkezett, csak öltözetet váltott, aztán azonnal a kastély irányába indult. Ugy látszik, jól ismeri erre felé a járást . . .

Tarnay nem hallgatott tovább a fecsegőre. A legvadabb indulat tombolt lelkében, féket veszelve, minden gátot törve. E pillanatban elhitte azt, a mit az a névtelen levél mondott, mely őt arra bírta, hogy ide jöjjön: elhitte, hogy Szidónia hívta meg Gerélyit, hogy ők ketten teljes egyetértésben vannak.

Csak annyi időt vett magának, hogy fölsiesen szobájába és magával hozott pisztolyait zsebre dugja. Nem vár tovább: ott, a hol Gerélyire rátalál, legyen meg a végső küzdelem! Ketten nem élhetnek meg e földön.

A józan ész, a higgadtság teljesen bucsut vettek tőle. Vad haragja ködöt bocsátott szemeire és csak fátyolon keresztül látott, míg a község utcáján végig futott. Szerencséjére néptelenek voltak ezek ilyenkor, különben alighanem őrült vagy gyilkosként fogták volna el, mikor, minden zsebéből kikandikáló pisztolyokkal, rohan odább.

Szerencsétlenségére éppen akkor érkezett a kertbe, midőn Szidónia elbódulva Gerélyi lángoló szavaitól, türte csókjait és öleléseit. Ez a látvány vad dühre lobbantotta Tarnayt. Már most nem becsületes küzdelmet, párbajt óhajtott, hanem csak megsemmisíteni akarta vetélytársát, bármi uton és módon.

... Szidónia magához tért a kábulatból és eltávolította magától Gerélyi ölelő karjait. Ez pedig esengve szólt:

— Hogy megpihentél szivemen, nincs több hatalom, mely onnan eltépne. Jer velem, elviszlek oda, a hol boldogság vár reánk.

— ... Utazni kettősben? — szólott előlépve, kegyetlen gúny hangján Tarnay, — de mit szól ehhez a harmadik: a férj.

Szidónia vad rémülettel vonult odább, csak egy szót suttogtak reszkető ajkai.

— Ervin!

Gerélyi nem vesztette el lélekjelenetét, bár őt is megdöbbenetette Tarnay váratlan megjelenése. Hídegen meghajtotta magát és így szólt:

— Uram, rendelkezésére állok.

Szidónia visszahuzódó rémületének láttára,

Tarnay egészen elvesztette eszét és vad haraggal kiáltott Gerélyire:

— Nem ugy van! A rablót, a ki házamra tör és tulajdonomat elrabolja, nem szólitom vitézi tornára, hanem megölöm ott, a hol rátalálok. Rabló te, utolsó órad ütött!

Ezzel kirántotta zsebéből az egyik pisztolyt és Gerélyire célzott, a ki nyugodtan és büszke magatartással állott előtte.

... A mi ezután történt, másodpercz müve volt. Szidónia, a ki megmeredve állott eddig, a következő pillanatban odarohant Tarnayhoz, megragadta karját és rákiáltott:

— Megállj!

Tarnay megremegett attól a tüztől, mely a nő szemében felé villant. Nem ismert rá nejére. Ez pedig merően szemébe nézve, elementáris szenvedélylyel vágta felé a lesujtó szavakat:

— Ki vagy te, hogy tulajdonodat fegyverrel akarod rablók ellen megvédelmezni? S ki vagyok én, hogy tulajdonodnak tekintesz?!

— Szidónia! — kiáltott magánkívüli bámulatában Tarnay Ervin.

— Szerencse lovagja vagy, — folytató szilaj hangon a nő — a ki orozva akarja visszavenni azt, a mit kártyán elvesztett. Koczkára tettél? elvesztettél? — hát fizess!

Pillanat mulva, mely alatt ziháló lélekzetvételet hallani lehetett, határozott hangon még egyszer megszólalt a nő:

— Ha küzdeni akarsz, küzdjél becsületesen. Én e férfiut szeretem — e szavaknál Gerélyire mutatott — s tied nem leszek soha többé.

— De az övé sem! — mondá sötét fenyegetéssel Tarnay.

— Ám legyen, — válaszolt a nő — ha úgy akarja a sors, egyiké sem! — Oda fordult Gerélyihez és kezet nyujtva neki, büszke hangon mondá: — Följogositom, hogy értem sikra szálljon. Védjen meg engem, védje meg tulajdonát!

XVIII.

Tarnay egyedül maradt a lugasban. Előbb Szidónia távozott el a lakosztály felé, aztán Gerélyi, a ki a falu felé vette útját, miután még egyszer röviden kijelentette Ervinnek, hogy rendelkezésére áll.

Lehetetlen leírni azt az érzést, mely Ervint elfogta, mikor magára maradt. Tompa bámulattal nézett maga elé egy ideig és csaknem öntudatlanul rebegette:

— S én azt hittem, hogy ismerem ezt a nőt!... Hogy belátok lelkébe és kilesem minden rezgő indulatát... Mint állott előttem, lángoló szenvedélylyel, melyet nem én gyujtottam szívében... Csaknem félttem tőle!

Aztán tekintete a pisztolyra esett, melyet még mindig kezében tartott. Undorral lökte el magától és így szólt:

— Fi donc! ilyen fegyverrel küzdeni!... Hej,

Don Juan, nemes elődöm és mintaképem, de megszégyenülve állok előtted! A legközönségesebb férj sem cselekedett volna együgyűbben, mint én... Erős leczkét kaptam... és megérdemeltem. Fegyvert fogni védtelen vetélytársamra: hisz ez annyi, mintha magam dobnám Szidóniát karjaiba!

Pillanatnyi lelki megrázkódtatás után felülke-rekedett benne az öngűny és cinizmus.

— A nagy játék el van vesztve, Tarnay barátom, — mondá mosolyogva, — nincs egyéb hátra, minthogy fuss és fizess!

Félrelökte lábával a pisztolyt és indult kifelé. Kissé ingott a járása, de magatartása büszke és arczának kifejezése erős elhatározást árult el. Ment a kerti úton végig, egyenesen a kijárat felé. A mint közelébe ért és még egyszer körülnézett, hogy jó emlékezetébe vesse ezt az egész képet, egyszerre csak szemközt találta magát Emmyvel.

A fiatal leány arczán az első pillanatban meglepetés tükröződött, mely nyomban a legőszintébb öröm kifejezésének adott helyet. Emmykének csak nagyon homályos sejtelme volt arról, miért utaztak el ő és Szidónia olyan hirtelen Budapestről és nem tudott semmit arról a szakadásról, mely a Tarnay-házban beállott. Azért is őszinte örömmel sietett Ervinhez és megölelvén őt, felkiáltott:

— Ervin, te itt? S én nem tudtam?

Ez a váratlanul nyájas és szeretetteljes fogadtatás zavarba hozta Ervint. Nem tudta hamarjában, mire vélje? Mert, hogy Szidónia gondosan

távol tartott Emmytől minden olyant, a mi az ő derült lelkére árnyékot vethetne, ezt nem sejtette. Akadozva válaszolt tehát:

— Csak most érkeztem . . . alig néhány percze.

— Jer hát! Szidónia sem tudja még? Hogy fog örvideni!

— Csakugyan! — kérdé Tarnay, a ki kezdte magát nagyon furcsán érezni e mit sem sejtő ártatlansággal szemben.

— Furcsa kérdés! — duzzogott Emmy. — Azért, hogy kissé összeszólakoztatok, csak nem fogtok haragot tartani. Mindig mondtam Szidóniának, hogy el fogsz jönni és jóvá teszed, a mit elene vétettél . . . Mert annyi bizonyos, hogy a hibás csakis te lehetsz!

— Miből következteted ezt? — kérdé halvány mosolylyal Ervin. Mire Emmy bölcs arcot öltve, szelid szemrehányással így szólt:

— Mert szeleburdi vagy és elheveskedsz mindent . . . Aztán hallottam is rólad egyetmást, a mi nem szép. Mondják, hogy . . . nagy Don Juan vagy.

Tarnaynak jól esett a nagy lelki felindulás után a beszélgetés ezzel a gyermekekkel. Mintha valakinek égető nagy sebére egy-két csepp hűs harmat esik. Nem gyógyítja ugyan azt, a mi gyógyíthatlan, de pillanatnyi enyhet nyújt. Csaknem mosolyogva kérdé:

— Mit tudsz te erről, kis szajkó?

— Oh, sokkal többet, mint gondolnád! — válaszolt fontoskodó arczkifejezéssel Emmike. — Berkiné egyszer azt mondta jelenlétemben, — nem vette észre, hogy a szobában vagyok, mivel a függöny eltakart, — hogy gonosz csont vagy, és csak úgy tördeled a női sziveket, mint valami jókedvű czimbora az üres poharakat. Bizonyára azzal vontad most is magadra Szidónia neheztelését, hogy összetörtél. . .

— Néhány üres poharat, akarod mondani, kicsikém? Az a baj, hogy tele voltak, csordultig tele keserűséggel?

Emmyke bámulva tekintett rá, nem értette, mit akar Tarnay ezzel mondani. Habozva folytatta:

— Tudod-e, hogy Szidónia nagyon boldogtalan? Két hete, hogy itt vagyunk, s az álom csaknem folyton kerüli őt. Nappal az erkélyen ül, elmerengve, a világgal nem törődve; se nem szól, se nem mozdul. S mindennek te vagy az oka.

— Én?! — kiáltott fölriadva Tarnay, a kit ez a szemrehányás a gyermek ajkáról mélyen talált.

— Ugy kell lennie! Hallottam egyszer Szidóniát álmában fölzokogni. Szemrehányó s olyan nagyon fájdalmas hangon, hogy könyeimet kicsalta, azt suttogetta: „Mivel érdemeltem én ezt tőled, Ervin?“

— Szidónia zokogott? — kérde ámulva Tarnay. Ő soha sem emlekezett ilyesmire.

— Nappal, mikor én láthatnám, eltitkolja könyeit, de reggel mindig nedves a fejealja. . . Nem

szemrehányásképen mondom neked ezeket, Ervin, de lásd, te tehetsz róla, ha Szidónia boldogtalan.

Aztán észrevette a fiatal leány, hogy mennyire elszomorodott Tarnay arczkifejezése, engesztelni akarta őt és vállára téve fejcskáját, úgy nézett föl hozzá, mint egy igazi apróság, mely hizelgessel akar tőlünk valamit kinyerni. Bűbajos gyermekiességgel hizelegte be magát Ervinnél.

— De most már minden jóra fordul, úgy-e Ervin. Megjöttél és szent a béke, újra kiderül fölöttünk az ég. Ki fogod engesztelni Szidóniát, ő megbocsát. . .

— Bizonyos vagy ebben? — kérdé hevesen Tarnay; de nagyon keresztül nyilalt lelkén, midőn Emmy bámulva kérdezte:

— Csak nem vétettél ellene olyan nagyot? . . . S ha vétettél is, az igazi szeretet mindig megtudja gyógyítani a sebeket, melyeket ütött. . . Jer velem, elvezetlek Szidóniához. Közbenjárok nála s ő nem fog ellenállani kettőnk kérésének. . . Vagy még jobb, várj meg itt: fölkeresem azonnal és beszélek vele. Ő olyan jó és nemes, bizonyára megbocsát. Várj meg itt, nemsokára visszajövök.

Mint a könnyűröptű madár fenntermett a lépcső legfelsőbb fokán, könnyein keresztül mosolygott Tarnayra, s intett neki, mert szólni nem tudott már.

Ervin nézett hosszan az eltűnő alak után. Valami sejtelem támadt benne, hogy ez a galamb azért küldetett ki elébe a gondviselés által az olaj

ággal kezében, hogy annál inkább érezze, mit vett és mennyit vesztett.

— Az én szeretetem nem az igazi, — mondá és hangjából eltűnt minden cinizmus; — az én szeretetem csak elmérgesíti a sebeket, melyeket ütött.

Nagyot sóhajtott; tekintete búcsút vett a háztól és lassan, lehorgasztott fővel sétált végig a fason a falu felé. Utközben még inkább rátámadtak lelkének ostromlói: az önvád és a bűnös tudat.

— Szidónia tehát boldogtalan! — gondolá magában. — De hát melyik nő nem volt az, a kit balvégzete eddig közelembe hozott?... E gyermek ajkairól csak úgy hullámozott felém a sok vád s én nem találtam szót védelmemre... Ej, Don Juan, jeles mintaképem, úgy találom, hogy már terhemre vagy!

A vendéglőbe érve, egyenesen szobájába ment. Még jóformán rá sem ért meggondolni, hogy mit tegyen, midőn erősen kopogttak az ajtaján.

— Szabad! — kiáltott türelmetlenül Tarnay.

Az ajtó föltárult és belépett rajta Dömsödi Gáspár. A jeles ifjú erősen föl lehetett indulva, mert be sem várva az üdvözletet, fuldokló szóval kiáltott:

— Hála az égnek, Ervin, még nem késtem el!

— Nem késtel el? — kérdé bámulva Tarnay. — de mitől? Ki siettetett?

— Egy halottnak utolsó kívánsága! — válaszolt komoly hangon az „érdekes“ ifju, a kinek vonásaiban ezuttal őszinte komolyság tükröződött.

— Nem értelek! — mondá bámulva Tarnay.

— Doroghy Károly halotti ágyától jövök. Tegnap este keltem útra, egy órával aztán, hogy az ő lelke elhagyván porhüvelyét, visszatért alkotójához.

Tarnay összerázkódott.

— Doroghy meghalt? — kérdé megdöbbenve.

— Meg. S milyen halál volt ez! . . . Jól tudod, Ervin, hogy eddig nem vettem komolyan az életet. Léha és könnyelmű voltam, mint az a társaság, melyben éltem. De komolylyá tett az az óra, melyet Doroghy Károly halálos ágyánál töltöttem . . . Mily iszonyu érzés az, ha az ember már nem teheti jóvá, a mit egy egész életen át elrontott.

Tarnay csodálkozva nézett erre az emberre, a ki ilyen komoly meggyőződés hangján beszélt hozzá. Ez volna Dömsödi, az az üresfejű, léha, nevetséges „fiu“, a kit ő soha sem vett egy perczre sem emberszámba. Nini! hogy megnőtt, mióta megokosodott.

— Hála az égnek, nálam még nem késő, — folytatá Dömsödi. — De hogy a dologra térjek, Doroghy állapota a veled vívott párbaj után néhány napig elég aggasztó volt ugyan, de az orvosok kijelentették, hogy kezeskednek fölgyógyulásáért, ha két hétig föltétlenül nyugodtan viseli magát. Egy-két napig még elviselte valahogy a kedve elleni pihenést, de aztán újból felülkerekedett nyughatatlan szelleme és — bosszúvágya.

— Ki ellen?

— Ellened, Ervin! . . . S valld meg, adtál is neki rá okot.

— S ha bevallom, segít az már Doroghyn, vagy rajtam? — mondá komor hangon Tarnay.

— Az igaz, hogy nem segít! — sóhajtott a jó fiú, de aztán összeszedve magát, folytatta: — Doroghy mindenféle intriguákat szőtt ellened és Gerélyi ellen. Onnan tudom, mert akaratom ellenére én is vak eszköz voltam kezében. Három napja, mikor meglátogattam, szörnyü izgatottságban találtam . . . Azt követelte, irjam meg, a mit ő tollamba mond. Szívesen álltam rá, de a mint az első sorokon túl voltam, lecsaptam a tollat és kijelentettem hogy nem irok többé egy sort sem.

— Miért tetted ezt?

— Az a levél — válaszolt szégyenkezve Dömösdi, — névtelen levél akart lenni és csupa rágalom volt benne olyan emberek ellen, a kiket tisztelek; úgy hogy még barátságból sem nyújthatam segédkezet ilyesmihez.

— Ugy-e, az a levél nekem szólt volna? — kérde Ervin.

— Ha tudja, nem tagadom . . . Doroghy, a mint megtagadtam tőle segítségemet, nem unszolt többé. Azt hittem, hogy nyugodt lehetek e tekintetben, mert kivülem csakis az orvos és az ápolónő voltak körülte. Délben eltávoztam egy órára. Azalatt Doroghy fölkelte ágyából, íróasztalához vándszorgott és két levelet írt.

— Kinek szólt a másik? — kérde Tarnay.

— Gerélyi Jenő grófnak . . . A levelet átadta a halálra rémült ápolónőnek és szigorúan ráparancsolt, vinné azokat azonnal a postára. Ez engedelmeskedett, de útközben betért lakásomra és elmondta nekem, mi történt. Rémülve fölsiettem Doroghy takására s ott találtam őt ágya előtt a földön, eszmélet nélkül, míg újra kinyílt sebeiből patakzott a vér. Hamar elküldtem az orvosért, de a mint ez megérkezett, rövid vizsgálat után kijelentette, hogy itt már minden segély elkésett.

A jó fiú borzongva tekintett maga elé, mintha még most is ott látná a vérében fetrengő alakot. Tarnay is mélyen meg volt rendülve, de nem akarta fölindulását mutatni, ezért is komoly hangon mondá:

— Folytasd.

— A sebláz beállott estefelé. Ott töltöttem agya mellett az éjszakát. Ha száz évig élek, sem felejttem el ennek az éjnek az iszonyait! Egy meghasonlott lélek perlekedett előttem sorsával, a gondviseléssel és gonosz démonjával . . . Hogy görnyedt és vergődött az önvádak terhe alatt! . . . Hogy káromolta sorsát. . . Nem, az égre nem! Sokért nem szeretném, ha ilyen volna a lelkiismeretem, — folytatta kis szünet mulva és egészen belesápadva elbeszélésébe Dömsödi. — Kegyetlen érzés lehet az. Gonoszabb mindennél a földön. Reggel felé visszanyerte Doroghy öntudatát és első szava a te neved volt.

— Az én nevem? — kérde bámulva Ervin.

— A te neved! Azt hittem, még mindig lát-

ban beszél, de ő ágyához intett s reszkető hangon könyörgött, siessek hozzád és hivjalak el halálos ágyához . . . Futottam, de mégis elkéstem, mert te már elutaztál és senki sem tudta megmondani, hogy hová? Mikor ezt a betegnek elmondtam, kiült a kétségbeesés vonásaira és tompa hangon mondá: „Én tudom! nagyon jól tudom!”

— Tudhatta, mert az ő levele indtiott útnak, — mondá Ervin.

— Doroghy sokáig feküdt mozdulatlanul és látszott arcán, hogy nagy küzdelmet vív lelke. Végre újból magához intett. Hangja ekkor már olyan gyöngye volt, hogy alig vehettem ki szavait. „Akarsz-e igazi és nagy szivességet tenni?” kérdé. — „Akarok!” — „Utazzál hát azonnal Tarnay Ervin után. Bereczkfalván van. Valószínű, hogy Gerélyi Jenő grófot is ott találod. Ez a két férfiú, a ki nemrég még testvérként szerette egymást, most mint halálos ellenség tör egymás ellen. Én ojtottam szivükbe a gyűlöletet és én adtam kezükbe a fegyvert. Vesd magadat közibük s ne engedd, hogy egymást megöljék. Mondd el nekik, hogy egy haldoklónak utolsó kívánsága ez: „Ne legyen az én vétkem miatt vérontás.”

— Ezt kérte? — kérdé csodálkozva és lelke mélyében meghatva Tarnay.

— Ezt. És utolsó szavai ezek voltak: „Mondd Tarnay Ervinnek, hogy jogosan kérek tőle áldozatot. Ő sokat vétett ellenem, s én is ő ellene. Nemsokára azon bíró előtt állok, a kinek törvénye

örök időről való. Ne kényszerítsen, hogy panasz emeljek ellene. Én megbocsátok neki, bocsásson meg ő ennek fejében mindenkinek.“

A jó fiu hangja zokogásba fult. Tarnay erőt vett magán és halk hangon mondá:

— Mi történt aztán?

— Aztán meghalt szegény Doroghy, — folytatá könnyeit letörölve Dömsödi. — Csendes volt a kimulása és nagyon nyugodtnak látszott, mióta ezt a terhet levetette szívéről és az enyémre tette. Arcza, mintha a reményben átszellemült volna, olyan derengő sugár maradt meg rajta. Bizonyára azt remélte, hogy utolsó kérése teljesülni fog. Mondd Ervin, helyesen remélt az én elhunyt barátom?

— Helyesen! — csak ezen egyetlen szóból állott Tarnay Ervin válasza.

Országos Széchenyi Könyvtár

XIX.

Estefelé Cselkó Pál egy másik vidékbeli földbirtokos társaságában a vendéglőbe jött, Tarnay Ervinnek tudtára adandók, hogy Gerélyi Jenő gróf a fővárosba utazott és ott várja az ő, Tarnay Ervin, további intézkedéseit.

Nagy meglepetésére arról értesültek, hogy Tarnay egy szintén Budapestről jött idegen úr társaságában elutazott. Két levelet hagyott hátra azok számára, a kik őt keresni fogják.

Cselkó átvette a leveleket. Az egyik az ő nevére volt címezve, a másik Szidóniának szólt. Föl-

bontotta és elolvasta a neki szólót. Tartalma a következő volt:

„Kedves barátom! Én, a ki a leglustább levélíró vagyok a világon, most már másodszor kénytelen vagyok levélben hozzád fordulni. Először, akkor történt, mikor annak a szegény kis lánynak a sorsáról akaram gondoskodni, a ki miattam ölte meg magát (igazán, nem hittem, hogy ennyire szeret!), most pedig a magam dolgában alkalmatlankodom.

Ma egy olyan fölfedezésre jutottam, mely szörnyen megsebezte hiuságomat (a mely nálunk világfiaknál a lelket pótolja). Megtudtam, hogy csak játékszer voltam egy embernek kezében, a kit mindig sokkal gyöngébbnek tartottam magamnál... Igaz, hogy szegény Doroghy is megadta a játék árát. Pedig valamikor őszintén szerettük egymást és megosztottuk volna az utolsó falatot is... Aztán összekaptunk egy csinos arczon... Ki hitte volna, hogy ő olyan zokon veszi a kudarcot. Ámbár én se volnék jobb nála, engem is szörnyen bántott felsülésem... Az is igaz, hogy az én játékomban nem egy „csinos arczról“ volt szó, hanem — Szidóniáról. Mindegy. Az nem változtat egy igazi játékos magatartásán: egy millió, vagy egy fillér áll-e koczán.

De elég a szerte csapongásból. Térjünk a tényekre. A nagy veszteség, mely ért, arra az elhatározásra birt, hogy visszavonuljak a játékasztaltól. Érts meg jól: Az élet játékasztalától.

Egyszer Monakóban voltam. Láttam ott egy angol milliomost, a ki egész vagyonát elvesztette játékban és végre beállott croupier-nak a bankhoz ezerötszáz frank évi fizetéssel. Ezt az embert végtelenül megsajnáltam. Nem akarom azonban példáját követni és croupiernak beállni az élet játékasztala mellé, mert egész életemben büszke játékos voltam.

Én hát végleg elmegyek, soha sem térek többé vissza. Hogyan fogom ezt megcselekedni, ez már az én gondom. Nem lesz senkinek sejtelve róla, hogy saját jószántomból „elutaztam“, hanem úgy rendezem be a dolgot, hogy alkalmat adjak ismerőseimnek balesetem fölött siránkozni. Te vagy az egyedüli, a ki az igazat megtudja. Soha sem szerettem a hirlapírókat s most azzal sújtom azt az egyet, a kit mégis szerettem közülrök, hogy érdekes hirt mondok neki, de nem engedem meg, hogy kiírja . . . Azt a másik levelet, melyet nőmhöz (soha sem hittem volna, hogy ez a cím olyan szép) irtam, tarsd magadnál és akkor add át Szidóniának, mikor egyszer olyan boldog lesz, hogy nem okoz neki nagy fájdalmat az én emlékem. Akkor tudja meg, hogy mégis szerettem.

Ég veled, kedves barátom. Már most sem előfizetőd, sem olvasód, hanem csak híved

Tarnay Ervin.“

. . . Cselkót sajátságosan hatotta meg a ciznizmusnak és igazi érzelemnek e vegyülete, mely a sorokat keresztül lengte. Mikor a kastélyba visz-

szatért, sürgönyt hoztak elébe, mely czimére érkezett. Fölbontotta és meglepetéséel látta, hogy nem Budapestről, hanem valami útközben eső vasúti állomásról van keltezve. A sürgöny tartalma ez volt :

„Értesitse óvatosan, Tarnay Szidónia bárónét, férje szerencsétlenül járt. Utközben, mikor többen a kupében voltunk, szó volt fegyverekről. Tarnay megakarta mutatni új pisztolyait, egyik véletlenül elsült és Ervint golyó találta. Mielőtt még a vonat állomásra ért, Tarnay karjaim közt meghalt.

Dömsödi Gáspár.“

*

Cselkó Pál mindenben híven követte a „szerencsétlenül járt“ Tarnay Ervin utasításait. Csak két év mulva, mikor Szidónia már Gerélyi Jenő neje volt és boldogságához nem fért semmi kétely, adta neki át Ervin utolsó levelét. Mikor Szidónia fölbontotta a levelet, ámulva látta, hogy nincs benne több irva e három szónál :

— Játszottam — vesztettem — fizetek.

(Vége.)

„COGNAC“ FŐHADNAGY.

(ELBESZÉLÉS.)

Irta: TÁBORI RÓBERT.

I.

Hiába hangoztatta mindig „Cognac“ főhadnagy, hogy az emberi élet fölváltva derüből és borúból áll, a miben aztán az a mesterség, hogy vegyük ki a magunk számára a derüt, másoknak hagyva a borút, eljött egyszer az az időpont, mikor az egész láthatáron ő sem látott egyebet, a legsötétebb fellegeknél. Ez pedig annál nagyobb csoda, mivel a jeles főhadnagy említett filozófiáján kívül még egy passzióval is birt, mely a legszomorubb időjárást is bearanyozta számára aranszinü felhőcskéekkel. Szenvedélyesen szerette ugyanis a cognacot (innen vette nome de guerre-jét is, mert igazi neve Stropka Pál) és ha még olyan morczos volt is az ezredes, még annyi szekaturát eszelt is ki a kapitány, a főhadnagy ur áldott flegmával viselte el a fölebbvalók szeszélyeit, csak a cognacos flaskó ne lett légyen soha üres. Sokat, nagyon sokat áldozott az aranszinü folyadéknek; ennek tulajdonithatta, hogy már husz év óta főhadnagy, és hogy orrának rubintos színe állandó

czéltáblája a fiatalabb hadnagygeneráció szellemeskedésének. De ő mitsem törődött ezzel, lévén a cognac az a varázsital, mely neki a borús napokban is derűt teremtett.

Hanem egy idő óta, még a legjobb francia cognac sem izlett már neki (elég hazafiatlan volt, hogy nem honi termékből kupiczázott), mert *Gervay* Jenőt azon az uton látta haladni, mely szerinte a romlásba vezet. Ő pedig jobban szerette Jenőt mindennél a világon, még a cognac-nál is különben! *Gervay* volt az ő eszménye, vezércsilaga olyan éjszakákon, midőn már végére járt ugy a filozófiának, mint a cognac-os üvegnek és még sem akart helyreállni lelkének megzavart egyensúlya.

Egy régi fegyvertársának egyetlen fia volt Jenő, a kit katonaszokás szerint melléknévvel tiszteltek meg bajtársai.

Elnevezték „az ezred Adonisának.”

Sohasem volt még titulus jobban kiérdemelve! Délczeg magatartás, sugár alak, ragyogó szempár, olyan mosoly, melyre még az irigy *Eizner* őrnagy is azt mondta, hogy valami nagyon jóra emlékezteti, de már nem tudja mire, megnyerő modor és teljes készültség mindenben, a mi a nők megostromlására képesit, olyan alakot teremtettek *Gervay* Jenőből, hogy férfiak barátsággal, nők szerelemmel adóztak neki, a nélkül, hogy

akár az egyikért, akár a másikért valami nagyon fárasztotta volna magát.

Vannak a természetnek ily kegyeltjei, a kik nem mehetnek el a gyümölcsös fa alatt anélkül, hogy a legzamatosabb körte magától ne hullana lábaik elé.

Gervay Jenő soha sem kapaszkodott föl a fára, hanem megállt alatta, fölmosolygott és a gyümölcs ölébe hullott. Mintha az a mosoly varázsszal volna telve, megnyitotta előtte a sziveket, s még a vén Márk, a város leghirhedtebb uzsorása is kikötötte, hogy azon a napon, mikor a váltó lejár és abban az esetben, ha Gervay nem tud fizetni, legalább ne mosolyogjon, „mert akkor nem vagyok képes váltóját óvatolni.“ De még egyéb csoda is történt e kedves, napsugaras mosolygás folytán: az életben rendszeren az a szokás, hogy az önkényt ágától megváló gyümölcs nagyon megneheztel, ha nem harapunk belé. Azt mondja ilyenkor az alma: „ott hagytam a te kedvedért szép pozíciómat a társadalmi almafa csucsán, leszálltam miattad a poros mélységbe és meg sem kívánsz? Ez égbe kiáltó semmibevevés, ezért megboszulom magamat!“ Rendszeren meg is cselekszi az elhanyagolt, semmibe vett alma azt, a mivel fenyegetőzik, de Gervay még itt is kiváltságos helyzetnek örvendett. Azok a nők, a kiket elhanyagolt, nem tudtak haragot táplálni ellene, hanem annál szenvedélyesebben szerették, minél jobban elhanyagolta őket.

Lassanként az ellenállhatatlanság hírébe keveredett és szent axioma volt az ezrednél, hogy az a bizonyos Caesar Jules, a ki egy napi parancsban elmondotta hogy jött, látott és győzött, csak blagueur volt hozzá képest. Egy kopaszodásnak induló henczegő! mert ha arra került volna a sor, hogy mázsára tegye mind a kettő a hozzá érkezett szerelmes leveleket — föltéve, hogy egy igazi gentleman ilyen fogadásra ráállna — Gervay legalább is 25 kilóval több levelet mutathatna föl, mint Caesar Jules.

Még a férjek sem nehezteltek rá, mert először is a fatum ellen hiábavaló dolog küzdeni és ők fatumnak nézték, hogy a mely asszony meglátja Gervay mosolyát, az „odáig van érte.“ Másrészt pedig magában Gervayban volt a legnagyobb biztosíték, mert ő engedte magát ugyan szeretni, de nem adózott viszonzszerellemmel senkinek. A nyájaskodást, biztató kézzsoritást és a halom levelet szépen félretette, de nem reagált egyikre sem.

Azt mondták róla a rouék, hogy ostoba. Világos, hogy ez csak irigység szülte rágalom, mert tudvalevő dolog, hogy Gervay férfiak és olyan nők társaságában, a kik nem szerettek bele (ötven éves volt a legfiatalabb ezek közül) úgy szórogatta a szellem sziporkáit, hogy fényesen czáfolta meg a ráfogást. Azt mondták az érdekelt nők, hogy nagyon félénk, de ez sem volt komolyan számba vehető ő rá, mert senki sem látta elpirulni, vagy

zavarba jönni, még akkor sem, midőn a nagyon is vállalkozó szellemü Eizner őrnagyné valóságos kompromittáló avanceokat tett neki. Főlebbvalóin nagyravágyással gyanusították és azt hitték róla, hogy nem akarja magát nőhöz kötni, nehogy carrierejének ártson, de akkor bizonyára több buzgalmat is fejtett volna ki a szolgálatban. Ugy látszik, hogy csak Cognac főhadnagy tudta az igazi okát, mert ha előtte folyt a beszélgetés, azt szokta mondani sokat jelentős mosolylyal :

— Hja! ennek a fiunak talizmánja van!

De hiába ostromolták, hogy áruja el a talizmán mibenlétét. Ivott egy, két, három kupiczát, s annál hallgatagabb lett, minél többet ivott.

Országos Széchenyi Könyvtár

II.

Képzeltető tehát az általános megdöbbenés, mikor egy vacsora végén, melyet ő rendezett Gervay Jenő névnapjának tiszteletére, s melynél már a második üveg cognacot üritette (a többiek csak a pezsgőnél voltak), egyszerre megszólalt az öreg vitéz :

— Uraim, engedjék meg, hogy elmondjak önöknek egy arab regét a só jelentőségéről.

Általános megdöbbenés. Ha a vén kaszárnya épülete, melynek első emeletén éppen poharoztak, hirtelen kankánra kerekedett volna, ha Cognac fő-

hadnagy megesküszik, hogy örökre lemond kedvencz nektárjáról, ez nem megy olyan csodaszámba, mint hogy ő, a nagy hallgató beáll elbeszélőnek.

— Ugyan, Cognac, mióta vagy te sószállító? kérdé epésen az öreg Eizner.

— Egy hering talán többet érne, mert már előre érzem a katzenjammert! — élczelt Dobler ezredes, a ki sokat ivott a pezsgőből.

— Én kitaláltam, — diadalmaskodott a hadbíró, a ki maga is szokta a tollát novellairásra kényszeríteni, — Cognac fölcsapott poétának és azért hívott meg minket vacsorára, hogy fölolvassa legujabb szellemi termékét.

— Perfidia! — kiáltott Eizner, a ki gyűlölte az írókat és katonai könyveknél sohasem olvasott egyebet.

Cognac főhadnagy eltolta magától a flaskát és megszólalt. Hangjában valami különös rezgés volt észrevehető.

— Tévednek uraim, — mondá és tekintete az asztalhoz tapadt; — író nem vagyok, ki sem találtam ezt a mondát, hanem hallottam valamikor, régen, nagyon régen.

Tekintete a távolba tévedt, valami ismeretlen fény csapott ki belőle, mintha utolsó visszfénye volna egy rég elfojtott lángnak. Révedezve nézett bele az éj sötétjébe, s az alatt, mintha valami ál-

arcz esett volna le vonásairól, ezek megnemesbültek, ezek tisztábbak lettek.

— Csak szentimentális ne légy! — röhögött Eizner, de hirtelen elhallgatott, mert úgy vette észre, hogy a többiek elkomolyodtak és bizonyos nemével a fájdalmas megilletődésnek nézik az öreg flaskó-pusztitót.

— Mi az ördög ütött ezekbe? — dörmögött Eizner és boszusan üritette ki poharát; de aztán ő is flgyelt, mert „Cognac“ beszélni kezdett.

— A só, uraim, keleten nemcsak fűszer, hanem symbolum is. A vendégszeretet jelvénye. A kit sóval megkinálok, az vendégem és tartozom őt megvédeni, még ha apámat is megölte volna. De viszont a vendégre is nagy kötelezettségeket ró a só; tiszteletben kell tartania mindent, a mi a háziuré: kincseit, rabszolgáit, leányát és nejét.

... Meg sem nyomta azt az utolsó szót Cognac főhadnagy és mégis oda röppent az asztal végére, a hol Gervay Jenő elmélázva ült és oda sem figyelve az eddig lefolyt beszélgetésre, csupán a saját gondolatával látszott elfoglalva. Miért, hogy most hirtelen föltekintett? Egy pillanatig úgy látszott, mintha szólni akarna, de aztán erőt vett magán és mereven nézett Cognac főhadnagy két szeme közé.

Ez pedig közönyösen folytatá:

— Hires rabló volt Perzsia földjén Abdalla, rabló és szivhóditó. Lakat, vasrács, fegyveres őr

csak arra látszottak teremtvé lenni, hogy ő azokat kijátszsza. A kincses házakból elvitte a vert aranyat és a fölhalmozott ékszert, . . . az asszonyok pedig maguktól mentek utána.

Dagestán hegyei közt palotát épített magának, a mely szebb volt még, mint a sah palotája és ha csakugyan van paradicsom, ez csak olyan lehet, mint Abdala háza. Nem vagyok poéta, meg sem kísérem hát leírását, de annyit mondhatok önöknek, hogy volt ott virág mindenféle, szőke, barna, aranyhaju, karcsu, telt idomu, kékszemü, tüzes tekintetü, epedő, forró vérü, szelid, szóval minden válfajból.

Hanem egy mégis hiányzott belőle: a fekete-haju tündér, a kinek kék a szeme . . .

Itt hirtelen megmozdult Dobler ezredes és gyorsan, mint a villám tekintett előbb Gervayra, aztán az elbeszélőre. Sőt reszketett is kissé a keze, mikor egy pohár pezsgőt vitt ajkaihoz.

— Az a tündér, — folytató halkabb hangon Cognac főhadnagy — ott lakott a sah palotájában egy aczélból készült szobában, mely csillogott a világ legdrágább köveitől. A világosságot nyújtó lámpa helyét egyetlen gyémánt pótolta, olyan nagy, mint az öklöm. Csodás fényt árasztott, mely bevilágított egészen a szivek mélyébe. Azt mondják, hogy a sah nem bizott addig asszonyi hűségben, ha csak e szobába nem vezette előbb. A mely asszony bele tudott nézni a gyémánt csillogásába

és be nem hunyta szemeit, el nem kábult tőle, arról elhitte a sah, hogy nem győz fölötte soha a csáb. Emina, a sötéthaju és kékszemű tündér volt az egyetlen, a ki kiállta a próbát és azóta övé volt a sah szive. De azért mégis fogva tartotta, mert attól tartott, hogy jöhet rabló, a ki erőszakkal elviszi a tündért. És mindent tudott volna nélkülözni a sah, de a gyémánt és Emina szerelme nélkül üresnek tetszett volna neki az élet. Abdalla pedig megizente már egy izben, hogy előbb vagy utóbb, de eljön mind a kettőért.

Be is váltotta ígérését. Eljött egy éjjel és ember által eddig ki nem ismert módon bejutott a palotába, sőt még az aczélszobába is behatolt. Mondják, hogy egy dzsin segítette volna, mások ismét el akarnák hitetni, hogy elég volt neki az a varázs, mely vele járt mindenütt. Tény az, hogy a mint Emina meglátta őt a gyémánt csillogó fényénél, nem tudott szemébe belenézni, hanem lesütötte tekintetét és elpirult. Engedte, hogy Abdalla megfogja kezét, eltűrte, hogy a nagy ragyogó „szemet“, a csodás gyémántot levegye és zsebre vágja, sőt követte is, a mint a rabló kifelé indult. Szó nélkül osontak végig a folyosókon, a hol a rabszolgák aludtak; mellettük heverő meztelen kardjuk nem képezett akadályt az éjjeli vendég számára — de igenis megállt hirtelen, a mint közel a kijáráshoz egy kis asztalkán valami csillogó tárgyat pillantott meg. Vajjon mi lehet az?

— Menjünk tovább, Abdalla! — sugott fülébe Emina.

— Azonnal, csak ezt a csillogó tárgyat akarom megnézni. Fényes, mint a gyémánt, de nem kemény. Ugyan mi is lehet?

Megtapogatta, kétszer-háromszor, egyik kezéből a másikba fogta, aztán ösztönszerűleg szájához vitte, hogy íze után fölismerje. A következő pillanatban összerándult és fojtott, bus hangon szólalt meg.

— Eredj vissza a szobádba, Emina, nem vihetlek magammal. A gyémántot is tedd vissza oda, a honnan elvettem.

— Tudtam! tudtam! — zokogott a nő.

— Ha tudtad, miért engedted, hogy *megizeljem a sót*, mely ide van téve a vendégek üdvözetére? A sah vendége lettem, a mint megizeltem, és szent előttem kincse, rabszolgája, leánya és szivének választottja.

Eltávozott, a mint jött, nesztelenül mint egy éjjeli kisértet. Emina pedig utána nézett, aztán összeroskadt és elvesztette eszméletét.

Igy találták hajnalban. Lázban volt és félrebeszél. De mégis kivette belőle a sah, hogy mi történt palotájában az elmúlt éjjel. Nem akart ő sem kislelkübb lenni, mint Abdalla és követet küldött hozzá, a ki meghivta látogatásra, biztosítván őt egyszersmind a legszentebb esküvel, hogy nem lesz bántódása.

Mikor belépett a palotába, elvitték az aczél-szobába. Jobbra a nyugágyon az üdülő Emina pihent és még százszorta szebb volt, mióta a betegség lehelete érintette. Mintha az élet örült volna, hogy visszanyerte és ebbeli örömeben ráhalmozott mindent, a mi diszit. Balra egy asztalon a gyémánt csillogott és közepén ült maga a sah.

— Abdalla — mondá nyájas hangon — te nagylelkű voltál és jutalmat érdemelsz. Megosztom veled azt, a mi legdrágább nekem e földön, s megelégszem azzal, hogy ezentul csak félig olyan gazdag legyek, mint eddig. Vagy Emina, vagy pedig a gyémánt legyen a tied. Válassz!

— De Abdalla . . .

Itt hirtelen fölállott Dobler ezredes és közbeszólt:

— Mondja csak Gervay ur, melyiket választotta volna ön a kettő közül?

Olyan vad tűz villogott az ezredes szemében, hogy a körulte ülők borzongást éreztek. De Gervay egészen nyugodtan nézte a hevülő arcot és nyájas mosolylyal, de csaknem bambán válaszolt:

— Egyiket sem, ezredes ur, mert én a sőt választottam volna!

— Ostoba! — dörmögött megvetéssel az ezredes és teljesen megnyugtatta szürcsölte ki az előtte álló pohár tartalmát.

III.

Hajnalban eltávoztak a vendégek az ittasság különböző fokát mutatva a kicsattanásig nekihevült arczokon. Gervay nem ment velük, mert ő teljesen elázva feküdt a nyugágy előtti szőnyegen. Még most is mosolygott azzal a napfényes mosolylylyal; de arczából kirítt a bambaság, úgy hogy Dobler, mikor keresztül lépett rajta, meg sem állhatta, hogy kicsinylő hangon kifejezést ne adjon véleményének:

— Uram, istenem, s ennek nem tud ellenállni egyetlen asszony sem!

Cognac főhadnagy kikisérte vendégeit a kapun, aztán visszatért szobájába. Mikor belépett, megdöbbenve állott meg az ajtóban. Gervay az asztal mellett ült és mereven bámult a gyertyalángba. A mosoly eltűnt arczáról, hanem e helyett homlokán egy mély ráncz éktelenkedett. Olyan volt az, mintha egy kardvágás ketté szelte volna a szép homlokot.

Ajkai mozogtak, de nem jött ki belőlük hang. És tekintete vad fényben uszott. Éhes vágy ragyogott ki belőle, mint egy farkaséból, a mely téli időben keres magának prédát.

„Cognac“ nem nézhette tovább kedvenczét, a mint ez valami ismeretlen démonnal viaskodott;

odalépett hozzá, vállára tette kezét és nyájasan kérdezte:

— Hát nem rugtál be, kis fiam?

„Kis fiam“, — ez volt rendes megszólítása, a melyben mély gyöngédség rejlett. De ezuttal rossz helyen alkalmazta, mert a fiatal hadnagy csaknem rávicsorgatta hófehér fogait, mikor válaszolt:

— Vigye el az ördög ostobaságodat! csaknem elrontottad játékomat!

— Miféle játékot? — kérde megijedve a főhadnagy és eszébe sem jutott, hogy megrójjá a tiszteletlenséget, mely vendége szavaiban rejlett.

— Ugyan, mi bujt beléd, — folytatta ugyanazon a hangon, a másik, — hogy példálózni kezdél? És hozzá még az Emina név! Mintha nem lett volna elég a fekete haj és kék szem hasonlatossága?

— Azért tettem, — védekezett „Cognac“, — mert meg akartalak inteni. Láttam, hogy veszélyes játékba kezdél. Dobler a leghiresebb vivó és pisztolylövő az egész armádiában. Nem szeretném, ha apád sorsára jutnál!

— Apám?! — mint egy kinos jaj-szó süvitett végig ez a fölkiáltás a szobán és Gervay eltorzult arczczal támoltygott a főhadnagy elé, a ki épp azzal volt elfoglalva, hogy az üvegeket elrakja az asztalról.

— Mi bajod, fiacskám? — kérde megdöbbenve a főhadnagy, — nem ismerek ma rád.

— Azt mondtad, hogy apám ... Felelj, mi történt apámmal?

„Cognac“ ajkaiba harapott, mint a ki nagy ostobaságon rajtakapja magát.

— Hát mi történt volna vele? — szólott tetetett közönnyel, — vigyázatlan volt, meghütötte magát és meghalt, mielőtt megérte volna a harminczadik évet. Ennyi az egész.

— Nem sok! De hátha én többet tudok?

— Mit tudhatsz te? Hisz még féléves sem voltál ...

Gervay megfogta a főhadnagy kezét, oda vezette az asztalhoz és leültette, úgy hogy a gyertya fénye arczára esett. Aztán száraz hangon mondá:

— Én azt tudom, hogy Dobler lelőtte apámat párbajban.

— Honnan tudod ezt? — riadt föl a főhadnagy.

— Tehát igaz! — diadalmaskodott Gervay és arczán ismét megjelent a mosoly.

— Azaz ... kérlek ... miféle dolog az, engem, főlebbvalódat így vallatni?

Hanem a tekintélynek e felszinre vergődése mitsem használt, mert Gervay lázas hangon folytatta:

— Kérlek, jó öregem, ne játszszál velem komédiát. Nézd! én két esztendő óta egy gonosz indulatot fojtok magamban és nem szeretném, ha

első kitörésénél éppen téged zuzna porrá. Pedig hidd el, nagyon szomjazik már vérre az átkozott! Abban az egyben bizonyos lehetsz, hogy a főpontokban mindent tudok. Azt, hogy Dobler agyonlőtte párbajban atyámat, miután anyám ellen gyalázó rágalmakat szórt. Csak azt nem tudom, hogy ki volt az a nyomorult, a ki neki ebben a munkában segédkezett.

A mint Gervay beszélni kezdett és izzó szenvedélylyel lökte ki a szavakat, a főhadnagy arczából eltűnt a vér. Ajkai is hófehérek lettek és ideges reszketés fogta el testét.

— Azt akarod tudni? — nyögött.

— Azt! csakis azt, a többi már az én dolgom. És ha igazán jó barátom vagy, megmondod nekem, ki volt az a nyomorult.

— Az a nyomorult én voltam.

Gervay hátra tántorodott, mintha mellbe löktek volna. Egy egész perczig állott mozdulatlan, aztán fölemelt ököllel rohant barátjára.

De mielőtt sujthatott volna, megállította egy parancsoló szózat. Olyan méltóságosan csengett, mintha nem is „Cognac“ főhadnagy, az ezred legneveltségesebb embere, hanem olyasvalaki ejtette volna ki, a ki valóban hozzá van szokva, hogy parancsokat osztogasson.

— Megállj!

És egy fél percz mulva, nehogy a varázs,

melyet emberi méltóságának föllobbanása gyakorolt, ismét elenyézszen, folytatta:

— Valóban, én voltam az az átkozott, a ki segédkezet nyújtott, de tudtomon kívül. És mégis megbűnhődtem érte, mint még soha ember igazi vétékért. Elaljasodtam, olyan mélyen sülyedtem, hogy még a legényem sem vesz komolyan, hanem a fülem hallatára „vén szivacsnak“ csufol. Előbb a borban, aztán a pálinkában kerestem vigaszt azért, hogy a legnemesebb embert segitettem megölni, a legtisztább nő becsületét segitettem a sárba tiporni, holott oda adtam volna értük életemet. Akarod tudni, hogyan történt ez?

— Beszélj!

— Úgy történt, 24 év előtt, hogy Dobler és atyád egy fiatal leány kezéért versenyeztek. — A legszebb és a legtisztább lény volt e nő a föld kerekiségén. Dobler volt a gazdagabb, de apád — oh, mint hasonlított hozzád! — szépség és szellem dolgában messzire felülmulta versenytársát. Őt választotta az ifju leány, s ha rá gondolok arra az időre, még most is ujjong összetöpörödött szívem annak a nagy boldogságnak emlékére. Pedig akkor nagyon fájt a szívem, mert... ej mit! nem szabad ma szégyenkezni! — én is szerettem anyádat. Titokban, senkitől sem sejtve, mély érzéssel és őszinte rajongással. Hanem magamba fojtottam érzelmemet, mert beláttam, hogy a hol érdemről van szó, ott apád az első.

Jó barátok voltunk ezentul is, sőt én részeseültem abban a megtiszteltetésben, hogy apád násznagya voltam. Keserü öröm volt ez, de mégis örvendtem neki. Hidd el fiam, nem volt szivemben semmi irigység, mert hogyan irigyelhettem volna azt, a ki olyan magasan áll fölöttem? Ritkán jártam el hozzátok, de minden látogatás ünnepe volt rám nézve. Akkor még nem tudtam, hogy milyen démon lakik az itálban, de ha tudtam volna is, nem félek tőle. Mert volt egy életcélom: az, hogy apád és anyád becsülését kinyerjem.

Bocsáss meg, édes fiam, hogy ennyit beszélek önmagamról, — ez hozzá tartozik a képhez, mint a penészgomba bizonyos régi festményekhez. Dobler is úgy tett, mintha beletörődött volna a dologba, habár a régi jó viszony megszűnt közte és édes apád közt. De a szívében annál inkább tombolt a pokoli láng és csak leste az alkalmat a kárhozatos kitörésre.

Néha észrevettem, hogy közeledik hozzám s én balga még megsajnáltam, mert tudva azt, hogy a ki anyádat egyszer megszereti, soha többé el nem felejtheti, azt hittem, hogy vigaszt keres nálam. Őszinte voltam hozzá, elmondtam, hogy milyen boldog a fiatal pár, s így még olajat öntöttem boszujának lángjába.

Egy este a vendéglőben voltam, midőn melém ült és beszélgetésbe elegyedett velem. Nem vettem észre, hogy egymásután töltögeti pohá-

ramba a bort, s még örvendtem, hogy olyan szokatlanul bizalmas. Ismered a latin közmondást: „Est solamen miseris, socios habuisse malorum“, sőt még némileg jól is esett, hogy ime egy ember, a kinek több az igénye és jogzíme a boldogságra, s mégis olyan nyomorult, mint csekély magam. A bor megoldotta nyelvemet, fecsegővé tett és én elmondtam neki, hogy én is szerettem azt a nőt, a kiért ő rajongott.

Egy újabb palaczk elköltése után már nem volt előtte titkom. Elmondtam hát, hogy egyszer, mikor nálatok voltam, nem tudtam ellenállni a vágyak és elloptam — igenis elloptam anyádnak egy arczképét, melyet mennyasszony korában apádnak adott. Oda van írva a szélére: „Az én legkedvesebbemnek.“ Itt viselem a szivem fölött, s olyan boldog vagyok, mikor néha megnézem, mint a rabló, a ki oltárképet lopott, s azt hiszi, hogy üdvözülni fog, ha hozzá imádkozik.

Hogy mit beszéltem még ezen az estén, már nem tudom. De másnap, mikor sajnó halántékkal fölbredtem, nem volt már meg a kép. Kerestem, kutattam, de nem találtam meg. Azt hittem, hogy részegségemben elvesztettem, és megátkoztam a pillanatot, midőn először izleltem meg a bort.

Oh, ha csak ennyi lett volna! Egy hét mulva, mikor hazajöttem a gyakorlatról, apád várt rám. Szörnyü sápadt volt s épp olyan ráncz szelte ketté homlokát, mint a milyent ma este láttam először

a te homlokodon. El sem fogadta kezemet, hanem nyersen megszólított:

— Igaz-e Pál, hogy elloptad nőm arczképét?

Elpirultam, hebegtem valamit és szörnyű zavarban voltam. Azon töprengtem, hogy mit mondjak neki. El fogja-e hinni, hogy szándékom tiszta volt, daczára annak, hogy ellenem szól a látszat?

— Beszélj! — rivalt rám és haragjának mennydörgése megreszkettetett.

— Igaz ... de esküszöm, hogy ... oh, ha tudnád?

Nem beszélhettem tovább, mert keze lesujtott arczomra. Hátra tántorodtam, meg akartam rohanni, hogy megfojtsam, de iszonyu erőlködéssel erőt vettem magamon és utját állottam a távozni akarónak.

— Gervay főhadnagy, — szólottam és mintha minden szavam ajkamat égette volna — más ember már meghalt volna, de téged kiméltelek, mert hibásnak érzem magamat veled szemben. Nem lett volna szabad, tudtod nélkül elvinnem azt az arczképet! De ez még nem ok, hogy így bánjál velem! Mit tettem, hogy ennyire megbecstelenítettél?

— Hogy mit tettél? Megmutattad nőm arczképét részeg czimboráidnak és elhitetted velük, hogy a rajta levő felirat neked szól. S mi több, azt is mondtad, hogy azóta adta, mióta nőm.

— Én! — kiáltottam fuldokolva — én tettem volna ezt? S ki meri rám fogni?

— Légy nyugodt, senki sem fogja rád, sőt valóban elhitték, hogy nőm adta és azóta gyalázzák jó hirnevét.

Vérben forgott velem a világ, iszonyuan erőlködtem, hogy lássak — s végre tisztán láttam.

— Megállj! — sikoltottam, mikor apád ismét távozni készült — ez Dobler műve! ezt ő eszelte ki.

— Az lehet, — válaszolt mély megvetéssel apád, — de az is bizonyos, hogy csak tőled tudhatta meg az arczkép létezését.

— Igaz! igaz! — nyögtem s még sincs egészen úgy. Irgalmas isten, engedd meg, hogy ő elhigye, a mit neki mondok!

S lázas sietséggel mondtam el mindent. Van bizonyára valami meggyőző erő az igazságban, mert láttam, hogy apád vonásai megenyhültek és mikor befejeztem elbeszélésemet, így szólt:

— Bocsáss meg, igaztalan voltam hozzád. Ha elégtételt kívánsz, rendelkezésedre állok.

— Van is most erre idő, — kiáltottam — előbb Doblerrel fogok leszámolni.

Apád arcza ismét rideg kifejezést öltött.

— Ezt bizd rám! — mondá nyersen.

— De Dobler engem is megsértett és én bosszút akarok állni!

— Megtiltom neked! — kiáltott apád, — ugyis eleget rágalmazták szegény nőmet, nem aka-

rom, hogy föllépésed újabb tápot adjon a förtelmes rágalomnak.

... Igaza volt, az én kezem meg volt kötve ebben az ügyben, mitsem tehettem.

Ugyanazon este apád a tisztii kaszinóban inzultálta Doblert, és másnap reggel ez párbajban agyonlőtte őt. Utolsó szava, mikor fölé hajoltam — mert ő megbocsátott és megengedte, hogy segédje legyek — az volt: „Fiamról gondoskodj! De ne akarj megboszulni!“ Megesküdtem neki erre, s megtartottam eskümet, ámbár a pokol tüze égette bensőmet, valahányszor a gyilkost megláttam. Hogy feledjek, az itálnak adtam magamat, és lassanként odáig jutottam, a hol ma vagyok.

... De apád megbocsátott s te engesztelhetlen voltál?

Gervay Jenő az öreg katona nyaka körül fonta két karját és ünnepélyes hangon így szólt:

— Ugy segítsen az isten abban, a mit tervezek, minthogy nem neheztelek rád!

„Cognac“ félénken nézett az ifju lángoló arczába.

— Tervezel valamit? Nem mondanád meg...

— Semmit sem mondhatok. De azért légy bizonyos, hogy nem fogom ott hagyni a sah kincsét, ha százszor megkinált is volna sóval.

IV.

Gervay Jenő egyenesen lakására ment, hogy átöltözködjék. Inasa egy levelet adott át, melyet megpillantván, futó mosoly jelent meg arczán. Egészen más volt ez, mint a szokott napfényes mosoly, mert valami pokoli káröröm rejlett benne. Fölbontotta a levelet és elolvasta.

„Küzdöttem, de nem bírok tovább a szívemmel. Megteszem azt, a mit kívánsz: eljövök ma hozzád. Várj meg otthon 9 és 10 közt. Meg fogjuk beszélni *jövönket*.

Emmyd.

— A szikla megingott, — mormogott magában Jenő; — vajjon kit fog maga alá temetni?

Nem vette észre, hogy az öreg inas különös kifejezéssel kíséri minden mozdulatát, mintha valamit rejtegetne előtte. Belépett szobájába — s a következő pillanatban hátratántorodott meglepetésében.

— Anyám! — kiáltott örömteljes hangon s odaborult a karszékben ülő nő elé, fejét ölébe hajtva és a nő két kezét szenvedélyesen csókolva; — édes jó anyám, mi hozott téged ide?

Az agg nő — mert valóban annak látszott hófehér haja miatt Gervayné, noha alig volt több 42

évesnél — gyöngéd szeretettel végigsimitott fia fürtein, aztán így válaszolt:

— Azért jöttem el magányomból, mert halottam, hogy veszély fenyeget, édes jó fiam. Ilyenkor pedig minden anyának kötelessége fia mellett lenni.

— Miféle veszély? — kérde bámulva Jenő.

— Megtudtam, hogy mindennapos vagy Dobler házában és egy asztalhoz ülsz vele. Ezt nem engedhetem meg!

— Miért nem, anyám? — kérde hidegen Jenő.

Az agg nő elpirult, látszott, hogy az igazmondáshoz szokott ajkainak nehezükre esik olyasvalamit mondani, a mi nem az egész igazság.

— Dobler boldogult apádnak ellensége volt, — mondá habozva, — és . . .

— Azt akarod mondani, hogy Dobler megölte apámat?

— Ki mondta meg ezt neked?! — riadt föl az özvegy. — Ki volt olyan kegyetlen?

— Jó anyám, az emberek nem olyan kiméletesek mások iránt, hogy megtagadnák maguktól az efféle élvezetet. Én már két éve ismerem nagyban boldogult apám sorsát és a részleteket megtudtam meg.

— S mégis eljársz Dobler házába?

— Éppen azért járok el oda, — válaszolt különös mosolylyal Jenő.

Az anyja eltolta őt magától, fölállott és szigorú arczkifejezéssel nézett szeme közzé.

— Nem mondanád meg, mit keressz ott? —
kérdé élénken.

— Mondhatnám, jó anyám, hogy Dobler fö-
lebbvalóm, a kitől előléptetésem függ, de te ezt el-
sem hinnéd. Hát megmondom az igazat: én a bo-
szut keresem.

— És megtaláltad?

— Meg.

— Miben áll az?

— Majd megtudod, ha sikerült!

— S ha most akarnám megtudni, ha köve-
telném, hogy elmondjam azt, a mit tervezel?

— Első eset volna, jó anyám, hogy nem
engedelmeskednék neked.

— S ha mégis tudom?

Jenő kétkedő mosolylyal rázta fejét, de anyja
gyorsan folytatta:

— Ne feledd gyermek, hogy nő is vagyok,
anya is vagyok, tehát kétszeresen éleslátó. Elámithat-
tad az egész világot azzal, hogy nem törődöl a
nőkkel, elámithattad magát Doblert is, de én be-
láttam a szivedbe. Azért kerülöd a nőket, mert
összes érzelmeiddel egy nőnek hódolsz.

— Igazad, van, anyám. Az egész föld ke-
rekségén csupán egy nő van, a kit imádok, tisz-
telek és szeretek. Tudod-e, ki ez a nő?

— Igazán kíváncsi vagyok.

— Te vagy az jó anyám, a kinek homloka

körül a szenvedés fonta gloriáját, a ki jobb, tisztább és nemesebb vagy minden nőnél e földön.

Az anya megcsókolta homlokát — de hirtelen, egy gondolattól megkapatva, újból eltolta magától fiát és folytatta a nyomozást.

— Kedves fiam, — mondá mosolyogva, — rég elszoktam ugyan már a hizelgéstől, annyit azonban mégis tudok, hogy ez olyan csemege, melyet gyermekeknek nyujtanak, ha el akarják őket altatni. De én már nem vagyok gyermek. Dobler ezredesnek szép fiatal neje van, s ha miatta . . .

Nem folytathatta a beszélgetést, mert az ajtón kopogtak. Jenő megriadva nézett a falon függő órára: ez kilenczet mutatott.

Anyja észrevette zavarát és nyájasan kérdé:

— Vársz tán valakit?

— Ugy van, anyám?

— Olyan vendéget, a kit én nem láthatok?

— Csakugyan, kedves anyám. Egy hitelezőmet várom s nem szeretném, ha itt találna. Hisz tudod, mi fiatalok kissé könnyelműek vagyunk, de a mennyiben sokat adok arra, hogy tekintélyem ne csorbuljon előtte, nem szeretném, ha látnád, hogy miféle emberekkel akad néha dolgom.

Ismét kopogtattak, de ezuttal már türelmetlenebbül.

— Értelek fiam. Átmegyek a másik szobába s megígérem, hogy nem nézek keresztül a kulcslyukon.

— Ugy-e hallgatózni sem fogsz?

Özvegy Gervayné kedélyesen föl kaczagott.

— Ezt sem cselekszem. Lepihenek és alszom kissé, mert elfárasztott az éjjeli utazás.

A mint Gervayné mögött a hálószoba ajtaja becsukódott, Jenő gyorsan félretolta a reteszt és kinyitotta az előszobába vezető ajtót.

— Ön az, Emmy? — kérdé.

— Én vagyok, — válaszolt egy elfojtott hang, — de miért váratott?

— Anyám volt itt s őt kellett eltávolítanom valami ürügy alatt. Váratlanul megérkezett, de már elment a másik lépcsőn. Jőjön hát be!

... És belépett a tündér „Cognac“ főhadnagy meséjéből, a kék szemű és fekete haju nő. Reszketve lépett be, mintha csakugyan Abdalla, a rabló várna rá. Olyan fiatal volt még és üde, mint a nyíló rózsa, de kék szemeiben valami aczélfény ragyogott, mely mindig az akaraterőnek jele.

— Itt vagyok, Jenő, — mondá lágy hangon, a melyből mély érzés csengett ki, — eljöttem, bár nagy bűnt követek el ezzel. De inkább elkárhozom, semhogy tovább is küzdjek szívemmel. Mit kíván még tőlem?

— Csupán egy dolgot, Emmy? — válaszolt Gervay és közelebb lépve, mélyen belenézett a nő szemébe.

— S mi az? — kérdé ez halkán, megreszketve a varázsló tekintet alatt, melyet az ifju reá vetett.

— Ugy-e, ön is szeretné, hogy helyzetünk mielőbb tisztázva legyen?

— Nagyon szeretném!

— S óhajtja, miként én, hogy a titkolódzásnak vége szakadjon?

— Oh istenem, ha ezt valaha elérhetném!

— Nos tehát, van erre egy mód, de csakis egyetlen egy. Fogadja el karomat *és sétáljon velem végig az utcán* a tiszti kaszinóig, a hol társaim most reggeliznek. Ez a séta megszerzi szabadságát!

A fiatal nő rábámult a férfiura, a ki *ilyesmit* kér tőle. Jenő hidegen és elszántan viszonzta a pillantást.

— Ön megőrült Jenő! — lihegett a nő és könyörögve tette össze két kezét, — mit mondana ehhez a világ?

— Hja, ha ön a világ mende-mondájától fél s nem hallgat inkább arra, a mit szive tanácsol, akkor nem változtathatunk a helyzeten! Más ember az ön gyöngeségére számított volna és visszaélne vele, én ellenben erélyességére appellálok, hogy kiérdemeljük a jövő boldogságát.

A fiatal nő lázasan szivta magába e szavak varázsát, de mégis inkább a tekintet döntött, melyet az ifju reá vetett.

— Kegyetlenség az, hogy így tesz próbára, — mondá olyan halkán, hogy alig lehetett szavát hallani — nagyon fogok félni, de elmegyek azért, a hová visz! Mert már egészen az öné vagyok.

Szerencséjére nem vette észre a diadalmas fölvilanást Jenő tekintetében, mert ettől talán mégis visszariadt volna, hanem éppen akkor maga elé nézett és csak azt hallotta, a mint az ifju fölszólitotta:

— Induljunk hát!

... Bezáródott mögöttük az ajtó. Még haltszott lépteik zaja az előszobában, midőn hirtelen kitarult a hálósoba ajtaja és özvegy Gervayné kilépett onnan. Nagyon sápadt volt és keze reszketett, a mint a széken heverő uti köpenyét gyorsan magára vette.

— A boldogtalan! — mormolta magában, — hová ragadja boszuvágya? De én meg fogom menteni a szegény nőt!

S kedves mosolylyal, mely annyi búbájt kölcsönöz az anyák arczának, hozzátette:

— Hisz a fiamat szereti!

V.

A kaszinó a főtéren feküdt. Hogy odáig eljusson az ember, több szük utczán kellett végighaladnia, a mely ilyen időtájban meglehetősen elhagyatott volt. Gervay Jenő és a fiatal nő, a ki ily hirtelen elhatározással egészen rábizta sorsát, nem találkoztak senkivel. Az ablak-üggönyök le

voltak bocsátva a nap miatt és nem nézett ki az utczára senki.

A fiatal nőn a bágyadtság érzete vett erőt. Téveteg mosoly villant föl néha ajkai körül, de nem jutott el a szemekig. Ezek szomoruan tekintettek, mintha a kilátás, mely előttük föltárult, elüzné az öröm érzetét. Jenő pedig azzal a gondolattal foglalkozott, hogy mint merednek majd kővé az ő bajtársai, ha váratlanul látják meg ily bizalmas együttlétben az ezredes fiatal nejével.

A kaszinó nagy erkélye éppen a főterre nyílik. Ott ül ilyen időtájban 15—20 tiszt a reggeli mellett. Ott van mindig az ő irigye Dörfner, az ezredes adjutánsa, a legnagyobb pletykafészek az egész ármádiában és semmi kétség, hogy az ő révén még délelőtt megtudja az ezredes ezt a feltűnő sétát.

És aztán? . . . Aztán jöjjön, a minek jönnie kell. Gervay már két év óta készül erre az „aztánra.“ Ugy lő, mint egy rézbőrű és nem fogja elhibázni célját. Boszut áll apjáért és anyjáért.

. . . Ha pedig őt is eltalálja az ezredes golyója, annál jobb. Legalább megszabadul attól a szörnyü tehetől, mely szívére nehezül, mikor a mellette haladó fiatal nőre gondol. Érezte, hogy helytelenül cselekedett, mikor Emmyt bevitte ebbe a gonosz játékba. Annál kevésbé lett volna szabad ezt megtennie, mivel igazán szerette a fiatal nőt!

Már közel az utczasarokhoz, melyen tul az

út a főtérre bekanyarodik, annyira erőt vett rajta ez a gondolat és annyira megdöbbsentette, hogy még egyszer megállott és fogai közt elharapva a szavakat, így szólt:

— Még van időnk, Emmy . . . ha talán mást gondolt . . .

A fiatal nő szemében ismét fölillant az aczélfény. Fölvetette gyönyörű kis fejecskéjét és biztató mosolylyal, melyben annyi búbáj, hősiesség és szerelem volt kifejezve, így szólt:

— Fél talán miattam? Én már nem félek.

S mielőtt Gervay meggondolhatta volna a dolgot, ő tette meg az utolsó lépést és maga után vonta a habozó férfiut is. Ezzel már künn voltak a főtéren, éppen szemben a kaszinóval.

Ebben a pillanatban hirtelen eléjük toppant egy női alak, a mely úgy látszik, már várt rájuk, s mielőtt Emmy ellenkezhett volna, karja ki volt tépve Gervayéból. Az idegen nő, a kit Emmy azelőtt még sohasem látott, a saját karjába füzte Emmyét s ezáltal elválasztotta őt Jenőtől.

— De asszonyom! — akarta mondani Emmy, hanem nem jutott szóhoz, mert az idegen nő hirtelen lehajolt hozzá és fülébe sugta:

— Csitt! semmi ellenkezés, meg akarom menteni. Jogom van hozzá, mert én Jenő anyja vagyok.

Kétszer mentek így körül a főtéren, Jenő szótlán bámulatában, Emmy mintha álomban volna.

Aztán hirtelen elvezette őket Gervayné a veszélyes pontról. Bekanyarodtak abba az utcába, a hol Dobler ezredes lakott. Ott megállott a vezető és miután körülnézett, hogy nem hallja-e senki, megcsókolta a fiatal nő arcát, s így szólt:

— Gyermekem, ön nagy örültséget akart elkövetni, de megbocsátok önnek, mert szeret. Hanem te . . .

Olyan lesujtó és szigorú volt a tekintet, melyet fiára vetett, hogy ez meg nem állhatta.

— Bocsáss meg anyám! — suttogott — örült voltam . . . Te adtad vissza az eszemet.

A kaszinó erkélyén így is nagy föltűnést keltett Doblerné megjelenése e korai délelőtti órában; de látva őt ily tisztes női társaságban, még Dörfner sem mert pikáns megjegyzést tenni. Hanem a kíváncsiság mégis furta oldalát s azért a közel ülő „Cognac“-hoz fordulva, megkérdezte:

— Ki lehet az az idegen urnő? Talán Gervaynak valami rokona.

A megszólított szórakozottan föltekintett és a jelzett irányba nézett. A következő pillanatban fölugrott és az erkély rácsozatához rohant. Kidüledő szemekkel nézett le az alant sétálókra.

Dörfner látván ezt a hatást, még kíváncsibb lett. Odalépett ő is a főhadnagy mellé és vállára tette kezét.

— Mi baja, kedves barátom? — kérde tette-tett részvét hangján. Talán fejébe szállt a csokoládé, vagy ön is szerelmes a szép ezredesnébe?

— Nem tudom . . . . nem ismerem! — motyogott „Cognac“ és torkához kapott, mintha szűkülni érezne ott valamit.

Aztán fölkapta kardját és a nélkül, hogy eszébe jutna, hogy dereka körül kösse, leszaladt a lépcsőkön. Csak az utcán jutott annak tudatára, hogy egy tiszt, a ki kezében czepli kardját, kissé furcsa figura. Megállott tehát éppen az erkély alatt s ott kötötte fel a kardot, de olyan ügyetlenül, hogy kétszer is földre ejtette a fegyvert.

Dörfner nevetve nézte az ügyetlenkedőt, aztán a körülte ülő tisztetekhez fordulva, gunyosan megjegyezte:

— Világos! megint be van csipve!

Vannak pillanatok, mikor az ember hirtelen egy egész életen megy keresztül, pillanatok, tele szenvedélylyel, torlódó emlékekkel, s a mi a fő, vakító világossággal, mely fényt áraszt eddig ismeretlen mélységekbe. Ilyen pillanaton ment keresztül Stropka Pál, mikor megpillantotta Gervay Jenőt édes anyja és az ezredesné társaságában. A mit a bárgyu Dörfner nem vett észre, a miről a többi 15—20 kíváncsinak sejtelme sem volt, azt ő olyan tisztán látta, mintha maga is részese lett

volna annak a drámának, a mely odalent lejátszódt.

De még többet is megtudott. Tisztán állott előtte, hogy mi most az ő teendője. Lomha elméje, melyet az ital csaknem eltompított már, e perczben csodás élénkséggel dolgozott és jelölte ki az utját.

— Meg kell előznöm Jenőt — dörmögött magában, — minden áron meg kell őt előznöm. A fiut kergeti a boszuvágy. Ezuttal meghiusította őrült tervét anyjának közbelépte, de ismerem a Gervay-vért. Holnap újból megkísérli és rajta vész, magával rántva a romlásba ezt a másik gyermeket is, a kit gonosz végzete Dobler utjába sodort. Itt csak egy mód van hátra: meg kell őt előznöm.

... Nos hát, tegyük meg mi azt, a mit ő akart tenni.

Fölpillantott az égre és ellágyuló tekintettel nézte az aranyos szegélyü felhőket, azután így suttogott magában:

— Ugy-e megengedett, hogy megszegjem ígéreteimet? Hisz fiadért teszem?

Az ezredes lakása felé tartott, egyenes volt a magatartása és ruganyos a járása, mintha megifjodott volna. Belépett az előszobába és kérte az inast, hogy jelentse őt be az ezredesnél.

Dobler vigan fogadta és felé nyujtotta kezét.

— Hogyan? már ébren? mi jót hoztál?

„Cognac“ nem érintette a felé nyujtott ke-

zet, le sem ült, hanem feszes magatartásban maradt állva.

— Nem tudom, jó lesz-e? — válaszolt kissé rekedtes hangon, — attól függ, hogyan végezőnk egymással.

— Mi bajod? — kérde megütközve az ezredes, aztán hirtelen hozzátette, még pedig szigorubban: — Remélem, nem szolgálati ügyben jössz, mert akkor zokon venném, hogy ismét ittál.

„Cognac“ figyelemre sem méltatta ezt a fölebbvalói hangot, hanem két kezét zsebre dugva, mintha fázna, így válaszolt:

— Hallod-e Dobler! Tudod-e mit tesz az, ha valaki 23 év óta viseli magában azt a gondolatot, hogy az az ember, a kit ő kénytelen fölebbvalójának tekinteni és a ki mindennap parancsokat osztogat neki, sajátképen nem egyéb, egy komisz, jellemtelen gazembernél?

Az ezredes fölugrott és a csengetyűzsinór után nyult, mert azt hitte, hogy a főhadnagy megőrült, de ez nyugodtan folytatta:

— Csak csengesd be az embereket, elmondom ő előttük is, hogy Dobler ezredes 23 évvel ezelőtt egy arczképet lopott ki zsebemből és ennek segítségével olyan rágalmat szőtt, mely egy derék embernek életébe, egy tisztességes asszonynak becsületébe került!

— Mit akarsz tőlem? — hörgött az ezredes.

— Azt, hogy beszámolj nekem e gázságoddal...

— Provokálni akarsz?

— Valóban ez a szándékom.

Dobler már magához tért és gunyosan válaszolt:

— Ha csak ennyit akarsz, kár volt olyan nagy hühót csapni. *Ezt* olcsóbban is megkaphattad volna.

* * *

Másnap reggel megtörtént a párbaj a legszigorubb feltételek mellett; husz lépés, öt-öt lépés avance és tiz másodpercnyi célzási idő. Mind a két fél egyszerre lőtt.

Dobler átlőtt tüdővel bukkott a földre, a vér kibugygyant száján és hörögve szólt a felé siető főhadnagyhoz, a kinek csodás véletlen folytán csak a sapkáját vitte el a golyó.

— Csak egyet szeretnék tudni, Stropka: a magad számláját egyenlítetted ki velem vagy pedig Gervayét?

— Mind a kettőt, — volt a válasz.

— Akkor hát kvitt vagyok a világgal, — nyögött az ezredes.

Egye vonaglott még teste, aztán meghalt...

(Vége.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ÉN UJSÁGOM

KEPES HETI GYERMEK LAP.

Szerkeszti: PÓSA LAJOS.

6—12 évesek számára.

«Az én Ujságom»-ban a legkiválóbb magyar írók írnak a gyermekeknek s éppen ezért Pósa bácsi gyermeklapja gazdag forrása a szebbnél-szebb meséknek, elbeszéléseknek, mondáknak, regéknek, ismeretterjesztő cikkeknek stb. Pósa bácsi utánozhatlan, aranyos csengő-bongó verseiből, melyekért rajong a gyermek, minden számban van kettő-bárom. S végül ott van minden számban 8—10 művészi kivitelű kép s gyakrabban színes műmelléklet.

Új előfizetők a pompás kivitelű és gazdag tartalmú Pósa bácsi «Az én Ujságom» naptárát ingyen kapják.

«Az én Ujságom» minden héten szombaton jelenik meg, úgy, hogy vasárnap a vidéki előfizetők is megkapják.

„Az én Ujságom“ előfizetési ára :

Egész évre	... ..	4 forint.
Fél évre	... ..	2 „
Negyed évre	... ..	1 „

Előfizetési pénzek küldendők, legcélszerűbben postai utalványon :

„AZ ÉN UJSÁGOM“ kiadóhivatalába

(Singer és Wolfner könyvkereskedése)

Budapest, Andrásy-ut 10.

¶Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld az említett kiadóhivatal.

Előfizetési felhívás
Beniczkyné Bajza Lenke
válogatott regényeire.

Évek hosszú sora óta a magyar szépirodalomnak egyik
kitünősége

Beniczkyné Bajza Lenke.

Csak nagyon kevesen vannak, akik a modern társadalmat annyira ismernék, mint Beniczkyné s még kevesebben, akik oly üde közvetlenséggel tudnának róla képet festeni. S a még hozzáteszszük, hogy Beniczkyné regényeit a legnagyobb nyugalommal veheti kezébe a művelt közönség s adhatja kezébe serdült leányainak is, úgy hátran ajánlhatjuk e vállalatunkat a legmelegebben a magyar művelt közönségnek.

Beniczkyné Bajza Lenke regényeit díszesen illusztrált igen csinos kiállítású füzetekben bocsátjuk ki.

Egy-egy füzet ára 25 kr.

Minden füzethez egy-két különálló kép lesz csatolva, melyeket Linek Lajos a kitünő rajzoló készít.

A gyűjteményt Beniczkynének a „Nyomaveszett” című egészen új rendkívül érdekes regényével kezdjük meg. Az ezután megjelenendőkre nézve nem adunk programot, tájékozásul azonban megjegyezzük, hogy vállalatunkban Beniczkynének csak a legkitünőbb munkáit fogjuk hozni.

Minden 2 hétben egy 25 kros füzet jelenik meg s minden hazai könyvkereskedésből megszerezhető.

Előfizetési ár postai bérmentes küldéssel:

6 füzetre 1 frt 50 kr. — 10 füzetre 2 frt 50 kr. — 20 füzetre 5 frt

Mutatványul az első füzet kívánatra bérmentve küldetik meg.

SINGER és WOLFNER

könyvkiadóhivatala

Budapest, Andrásy-út 10.

Magyar Dekameron

kötetekben.

Szerkeszti: **Hevesi József.** I. kötet. Ára 1 frt 50 kr.

A Magyar Dekameron, mely kiadásunkban néhány hóval ezelőtt kros füzetekben indult meg, tudvalevőleg a legnagyobb elbeszélő munka, a mely valaha magyar nyelven megjelent s az egyetlen könyv, mely egész élő elbeszélő irodalmunkat visszatükrözteti. Minden író a legjobb elbeszélését adta a Magyar Dekameron-ba.

Azok részére, a kik nem barátjai a füzetes vállalatnak, bocsátjuk ki a Dekameron-t kötetekben s hogy milyen gazdag tartalma egy ilyen kötet, mutatja

az I. kötet tartalomjegyzéke :

<i>Lipcey Ádám</i> : Az új tiszta	<i>Szabóné Noga! Janka</i> : Az akácza
<i>Herczeg Ferencz</i> : Tacska	<i>Tóth József</i> : A temető kapujában
<i>Vértesi Arnold</i> : A becsület	<i>Beniczkyne Bajza Lenke</i> : Mercedes
<i>Gyarmathyné</i> : Egy boldog asszony	<i>Lauka Gusztáv</i> : Az eltévedt csók
<i>Abonyi Lajos</i> : Megvan-e már a csizma János	<i>Gabányi Árpád</i> : A tolvaj . . . . .
<i>Rákosi Viktor</i> : Zónás atyafiak	<i>Degré Alajos</i> : Huszárosan . . . . .
<i>Tábori Róbert</i> : Két torony	<i>Murai Károly</i> : Ő az oka . . . . .
<i>Jókai Mór</i> : A talmi asszony	<i>Bede Jób</i> : Hazafelé . . . . .
<i>Szécsi Ferencz</i> : A vőjelölt	<i>Kovács Dezső</i> : Mire fölgyógyul . . . . .

Minden hónapban egy kötet jelenik meg. Egy-egy kötet 22—25 elbeszélést, az öt kötet, — mert ennyiből fog állani az egész gyűjtemény — összesen száz elbeszélést fog tartalmazni.

Egy-egy kötet bolti ára 1 frt 50 kr.

Minden kötet külön is kapható, de elő is lehet fizetni, a teljes munkára. Az öt kötet előfizetésiára postai bérmentes küldéssel 7 frt 50 kr.

SINGER és WOLFNER KIADÁSAI, BUDAPEST.

Magyar Dekameron

második sorozat

száz külföldi író, 100 elbeszélése.

Az a fényes siker, mely a kiadásunkban megjelenő *Magyar Dekameron*-t koronázta, buzdított bennünket arra, hogy egy újabb sorozatot indítsunk meg. És pedig ezuttal nem hazai elbeszélőink műveit mutatjuk be, hanem a nagy világirodalomhoz fordítunk.

Ebben az új sorozatban ugyanis a világirodalom 100 legkiválóbb elbeszélőjétől fogunk közölni egy-egy művet, és pedig olyat, mely méltó lesz arra, hogy a legnagyobb írók művei között helyet foglaljon. A legelőkelőbb francia, angol, német, olasz, spanyol, orosz, svéd, norvég, török, cseh, román, görög, szerb, bolgár íróktól közlünk majdan műveket és pedig legjobb műfordítóink vállalkoztak rá, hogy ezeket magyar nyelvre fordítsák.

A *Magyar Dekameron* emez újabb, külföldi sorozata éppen oly kiállításban fog megjelenni, mint az első sorozat.

Singer és Wolfner

kiadó.

Hevesi József

szerkesztő.

A „Magyar Dekameron“ II. sorozata szintén mintegy 25 füzetre, vagyis öt kötetre fog terjedni. Minden két héten egy füzet jelenik meg. Egy-egy füzet bolti ára 25 kr.

A vállalatra előfizetni is lehet. Előfizetési ár postai bérmentes küldéssel 20 füzetre 5 frt, 10 füzetre 2 frt 50 kr.

A *Magyar Dekameron* minden hazai könyvkereskedésből megrendelhető.

SINGER és WOLFNER könyvkiadóhivatala

az „Egyetemes Regénytár“ és „Az én Ujságom“ kiadója.

Annak a száz magyar írónak a neve

a kiktől a

MAGYAR DEKAMERON

egy-egy elbeszélést közöl.

Abonyi Árpád	Harmath Lujza	Palotás Fausztin
Abonyi Lajos	Herczeg Ferencz	Peteley István
Adorján Sándor	Hermann Ottóné	Péter Dénes
Ágai Adolf	Hevesi József	Porzolt Kálmán
Ambrozovics D. ifj. Apáthy István	Hevesiné Sikor Marg. lványi Ödön	Prém József
Baksay Sándor	Jakab Ödön	Radó Antal
Bársony István	Jókai Mór	Rákosi Viktor
Bede Jób	Juszth Zsigmond	Scossa Dezső
Beniczky-Bajza Lenke	Kabos Ede	Sebők Zsigmond
Berczik Árpád	Kada Elek	Szabó Endre
Békefi Antal	Kálnoki Izor	Szabóné Nogáll Janka
Beksics Gusztávné	Karczag Vilmos	Szabó Sándor
Beöthy Zsolt	Kenedi Géza	Szabolcsi Lajos
Bodnár Zsigmond	Kisfaludy Atala	Szalóczy Bertalan
Bodon József	Kóbor Tamás	Szatmári Mór
Borostyáni Nándor	Kompolthy Tivadar	Szécsi Ferencz
Bródy Sándor	Kovács Dezső	Szépsfaludi Ö. Ferencz
Büttner Lina	Kozma Andor	Sziklay János
Büttner Julia	Kőrösi László	Szomaházy István
Csengey Gusztáv	Kvassay Ede	Szomori Dezső
Degré Alajos	Lauka Gusztáv	Tábori Róbert
Dóczy Lajos	Lipcsey Ádám	Tewrewk J. p.
Dzselil Effendi	Madarassy László	Tolnai Lajos
Ete Zsigmond	Malonyay Dezső	Tóth József
Fanghné Gyujtó Izab.	Margittay Dezső	Tóth Béla
Futó Ferencz	Márkus József	Tőrös Tivadar
Gabányi Árpád	Márkus Miksa	Tutsek Anna
Gárdonyi G.	Mikszáth Kálmán	Vadnay Károly
Gerő Ödön	Milkó Izidor	Váradai Antal
Gonda Dezső	Munkácsy Kálmán	Véka Lajos
Gozsdu Elek	Murai Károly	Vértesi Arnold
Gyalui Farkas	Paál Árpád	Vértesi Gyula
Gyarmathy Zsigáné		Wohl Janka

*Az első füzetet mutatványul kívánatra bármely hazai könyvkereskedés
ingyen küldi meg.*

Egy füzet ára 25 kr.

Egy kötet ára 1 frt 50 kr.

SINGER és WOLFNER KIADÁSA, BUDAPEST.

Marlitt E. összes regényei.

Diszkiadás képekkel.

A vén kisasszony titka	frt 2.—
Diszkötésben	» 2.80
Gizella grófnő	» 2.40
Diszkötésben	» 3.20
A pusztai királyleány	» 2.40
Diszkötésben	» 3.20
Aranyos Erzsike	» 2.—
Diszkötésben	» 2.80
Második feleség	» 2.—
Diszkötésben	» 2.80
Bagolyvár	» 2.—
Diszkötésben	» 2.80
A kereskedelmi tanácsos házában	» 2.40
Diszkötésben	» 3.20
A Schilling-ház	» 2.40
Diszkötésben	» 3.20
A 8 vaskos, igen díszes kiállítású kötet ára füzve	» 17.60
Diszkötésben	» 24.—

Minden egyes kötet külön is megszerezhető és pedig minden hazai könyvkereskedésben.

Ez a diszkiadás füzetekben is (65 füzet) kapható. Egy-egy füzet ára 25 kr.

VII. ÉVFOLYAM. (Folytatás).

Egy apáca története. Regény irta Verga G. Finom vonásokból összeállított, gyöngéd és kedves kép, mely minden olvasót megragad és gyönyörködtet. Nyelvezete költői és bájos. Ára 50 kr.

Verba Buena. Regény irta Bret Harte. Fordította Fái J. Béla. Bájos leánynak az alakja *Verba Buena*, a ki a művészet legnagyobb tökéletességével van rajzolva. A regénynek drámai ereje és meglepő fordulatai bizvást versenyeznek Bre; Harte előbbi műveivel. A két kötet ára 1 frt.

Elmult évekből. Elbeszélések irta Váradiantal. A kiváló drámairól és lyrikus költőnek ez az első prózában megjelent kötete. Ebben is megvannak az említett két költői műfaj előnyei: a nyelvezet ragyogó szépségű, a cselekmény pedig minden elbeszélésben drámai hévvel és erővel van megírva.

Veszedelemes bűbáj. Regény két kötetben, irta Theuriet André. Fordította Fái J. Béla. — A kiváló franciaírónak egyik legsikerültebb és legmegragadóbb munkája.

A kegyencz Regény két kötetben, irta Sudermann H. Fordította Tábori Róbertné. A cselekmény maga annyira érdekfeszítő, hogy kevés újabb regényt lehet vele összehasonlítani.

Damáz Margit. Regény, irta Kovér Ilma. Jókai Mór előszá-

vával. Jókai Mór előszójában a legnagyobb dicsérettel emlékszik meg a regényről s ez bizonyára elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy valóban kitűnő regényről van szó.

Kis Hercegnő. Regény, irta Mrs. Hungerford. Ford. Fái J. Béla. Mrs. Hungerford a modern angol társadalom kitűnő festésében a legjobb írókkal versenyez. A „Kis Hercegnő” hősnője valóságos kis pastell, kire gazdag költői lelkének összes kincseit reáparazolta a szerző.

A kiengesztelt atok. Regény, irta P. Szathmáry Károly. A nemrég elhunyt kiváló írónak egyik hátrahagyott kitűnő munkája. „Nem hosszú lére eresztett lélektani elmélkedés” hanem valóságos jól megírt s eleitől végig érdekfeszítő regény.

A tilalom. Regény, irta Tinsseau Leon. Ford. Fái J. Béla. Két kötet ára 1 frt. Egy művész élete és szerelme az érdekes tárgy, mely a mese alapjául szolgál s melylyel hatalmas drámai összeütközésben bontakozik ki a szerelem és barátság nagy küzdelme. Két kötet 1 frt.

A vér. Regény egy kötetben. Irtá Beniczky né Bajza Lenke. A jeles írónő e legújabb műve egyesíti magában mindazon előkelő tulajdonságokat, melyek Beniczky né a magyar olvasó közönség kedvencévé tették. Ára 50 kr.

VIII. ÉVFOLYAM.

Ohnet György. Nimrod és társai. Regény két kötetben. Ford. Tóth Béla. Ára 1 frt.

Az „Egyetemes Regénytár“-ban

eddig megjelent 126 kötet, szerzők szerint A B C rendben.

	évf.	kötet
Abonyi. Magduska öröksége, regény	II.	7-8
„ A „pénzes molnár“ románcza	IV.	12
Aidé. Az uri körökben	I.	18
Beniczkyné. Saját kezébe, regény	I.	16
„ „Ő az“ regény	III.	1-2
„ A hegység tündére, regény	V.	1-2
„ Rang és pénz, regény	VI.	6-7
„ A vér	VII.	18
Bolszobey. A kek fátyol, regény	I.	7-8
Bret-Harte. Yerba Buena	VII.	6-7
Bródy S. Emberek. „Elbeszélések.	III.	17
„ Faust orvos.	V.	10
Burnett F. H. „A kis lord“, regény.	IV.	16
Carmen Sylva. Tábori posta, „	II.	17-18
Cherbullez. Holdenis Meta. „	III.	7-8
„ Miss Rovel „	V.	17-18
Coleman John. Carly egy színész története	VI.	5
Collins. „Nem!“ regény	I.	18-14
Conway. Beatrice házassága, „	I.	4-5
„ Élő halott, „	II.	3-4
„ Paulina, „	V.	3-4
Csiky Gergely. Az elvált asszony, regény	IV.	1-2
Daudet E. Az elítélt leánya	V.	18-14
Delpit A. A marquisné, regény	II.	18-14
„ E. A hitetlen, „	III.	3-4
Dosztojevszkij. Fehér éjszakák, regény	III.	18
Eckstein. Viola, „	I.	15
Feuille. A halott, „	I.	9
„ Az övegy, „	II.	8
„ Művészbecsület	VI.	8-9
Gonzales. Egy csontváz elbeszélése	I.	17
Groller. A tábornok ur fia, elbeszélés	III.	10
Gyarmathyné. A havasok alján	VI.	10
Haggard Rider. „Ő“, regény	IV.	3-4
Herczeg Ferencz. Fenn és lenn	V.	11-12
Heyse P. Felejthetetlen szavak	V.	15
Hungerford Mrs. Kis hercegnő	VII.	14
Jókai M. A ki a szivét a homlokán hordja.	V.	16
Kazár. Lég és föld. Kitorölt évek, két elbeszélés.	III.	9
„ „A szivárvány“, regény	IV.	15
Kövér Ilma. Damáz Margit	VII.	18

	évf.	kötet
Letneff. Anjuta. Orosz regény	IV.	17—18
Lindau. Jung Helén, elbeszélés	II.	9
" Lázban, regény	VI.	17
Margitay. Megölt lelkek, regény	II.	6
Mikszáth. A lohinai fű, elbeszélés	I.	3
" A fészek regényei, elbeszélések	II.	16
" „Almanach 1898“, 14 elbeszélés	III.	5—6
" „Almanach 1899-re“, ...	IV.	5—6
" „Almanach 1890-re“	V.	5—6
" „Almanach 1891-re“	VI.	3—4
" „Almanach 1892-re“	VII.	3—4
Mudrony. Ildeiné leánya ered. reg.	VI.	15—16
Ohnet. A bánya, regény	I.	1—2
" Lise Fleuron, regény	I.	10—11
" A Croix-Mort grófnök. regény	II.	1—2
" Sarah grófnő, ...	II.	10—11
" Akarat, ...	III.	11—12
" Rameau orvos	IV.	18—14
" Utolsó szerelem	V.	8—9
" A Pierre lelke	VI.	1—2
" A vasgyáros (hámoros)	VI.	11—12
" A gyűlölség adója	VII.	1—2
" Nimród és Társai.	VIII.	1—2
Ouida. A freskók, regény	III.	15
Petelei. A főlemile, elbeszélés	I.	12
Serao. Isten hozzád szerelem, olasz regény	VI.	13—14
Sudermann. A kegyencz	VII.	11—12
P. Szathmáry. Balassa Bálint, őrt. regény.	II.	12
" A legszebb hercegnő, regény	III.	13—14
" A kiengesztelt átok.	VII.	15
Tarchetti. A szív küzdelmei	V.	7
Theuriet. Veszedelmes bűbáj	VII.	9—10
Tinseau Leon. A hivek, regény	VI.	18
" A tilalom	VII.	16—17
Tolnai. A jubilénsok, regény	I.	6
Turgenyev. Első szerelem. Kipp-Kopp, elbesz.	II.	15
Uchard. Blaisot kisasszony, regény	III.	16
Váradl Antal. Elmúlt évekből	VII.	8
Verga. Egy apácza története.	VII.	5
Welten. Egy éjszakára bezárva	I.	3
Werner. Szent-Mihály	IV.	9-10-11
Zola Emile. Álom, regény	IV.	7—8

Egy-egy kötet ára csinos piros vászonkötésben 50 kr.

Kapható minden könyvkereskedésben.

AZ ÉN UJSÁGOM

KÉPES GYERMEKLAP

↳ Szerkesztő: PÓSALAJOS ◀

Megjelen minden vasárnap.

Országos elismerés: *Arany János*

Előfizetési árak:

Egész évre 4 forint - Félévre 2 forint.

Negyedévre 1 forint.